

**National Library of Thailand
Bangkok, 2002**

All rights reserved.

**No part of this CD may be reproduced,
stored in a retrieval system or transmitted in any form
or by any means, without prior permission from
the National Library of Thailand**

หอสมุดแห่งชาติ ขอสงวนสิทธิ์

ห้ามมิให้ผู้ใดนำส่วนหนึ่งส่วนใด หรือตอนหนึ่งตอนใด ที่ปรากฏอยู่ใน CD นี้

ไปทำการคัดลอก หรือวิธีการอื่นใดเพื่อจำหน่าย จ่ายแจก

ก่อนได้รับอนุญาต

หนังสือ

พิไชยสงครามไทย

รวมแบบ ทำเล่น สมุดไทย

ได้ดัดมา จาก ฉบับของ หลวงพิไชยเสนา

ราคา สาม บาท

- ๐ พิไชยคำขวัญนี้, ฤๅผล,
ขี้สืนเบ็ด กรบกล, กล้วย,
สำหรับราษฎร, กล้วย, สดุดใจ.
ครบถึงสงครามแล้ว, เลิศแล้ว ควร เรียบ. ๐

ได้ตีพิมพ์เมื่อณวัน พฤหัสบดี เดือนสิบแรมเก้า ค่ำปี ๒๕
ลัปศก ที่โรงพิมพ์ปริตเตริม บ่อนปากคลอง บางกอกใหญ่

ณกรุงเทพฯ

ราคา หนังสือ

๑ กฎหมาย ส่องเล่ม,	ราคา ๑๓ บาท สลึง,
๒ สามก๊ก สี่เล่ม,	ราคา ๕ ตำลึง,
๓ พระราชพงษาวดาร ส่องเล่ม,	ราคา ๑๐ บาท ส่อง สลึง
๔ อักษรวิธานศรียท์เล่มหนึ่ง,	ราคา ๕ ตำลึง,
๕ เวียดนาม ก้าวเล่ม,	ราคา ๒๕ บาท.
๖ ราชกิจจานุเบกษา เล่มหนึ่ง,	ราคา ๖ บาท.
๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม,	ราคา ๙ บาท.
๘ พิเศษสงครามไทยเล่มหนึ่ง,	ราคา ๓ บาท.
๙ พิเศษสงคราม พม่าเล่มหนึ่ง,	ราคา ส่อง สลึง.
๑๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม,	ราคา ๔ บาท.
๑๑ หนังสือเรียน อังกฤษ สี่เล่ม,	ราคา ๔ บาท
๑๒ ระเบียบ ทางเมือง ลอนดอน เล่มหนึ่ง,	ราคา ส่อง สลึง,
๑๓ พงษาวดาร ฝรั่งเศส เล่มหนึ่ง,	ราคา สลึง หนึ่ง,
๑๔ นิยายลอนดอนเล่มหนึ่ง,	ราคา บาท หนึ่ง.
๑๕ จินตนาการ เล่ม หนึ่ง,	ราคา ๖ สลึง,
๑๖ ตำรา โหร เล่ม หนึ่ง,	ราคา สลึง หนึ่ง
๑๗ หนังสือ สูตรเลข อย่าง อังกฤษ เล่มหนึ่ง,	ราคา ๓ สลึง.
๑๘ หนังสือ ฟิสิกส์ เล่ม หนึ่ง,	ราคา ๓ สลึง ๖๕

นำพื้น พิไชยสงครามไทย

๑ บท ๑๖ พระ

๑ โหม นมัสตวาย, ชีศวรรนารายณ์, อันเป็น บัณฑิตโลกย์. ๑ ขอ
พระ ศีรสวัสดิ์จงมี, เทโชไชยศรี, กำจัดวิบัติ นา นา. ๑ ทำนานโบราณ
สืบมา, ประสิทธิมาจา, ประเสริฐให้เชิยชาญ. ๑ เราทำน รำเรียนชา
นาญ, ลำหรับ ทหาร, จะร่ำ จะเรียนสืบไป. ๑ ศรี สวัสดิ์ วัฒนเทโชไชย,
เรืองฤทธิ์ฤๅไทร, ลำหรับพิไชยสงคราม. ๑ นบ บาท นรนาถทรง นาม,
ภพโลกย์ ทั้งสาม, มีอาจเปรียบ ปุณยาน. ๑ ท้าวไท ไชยสิทธิ์องการ,
พลเรือน ทหาร, รับสั่งไล่เกล้า เกษา. ๑ จัดแจง แต่ง พยุทโยธา, พลช้าง
พลม้า, อัดพลรบครบ ครัน. ๑ จัด ทหารชาญ เข้มแข็ง ชยัน, เร่งรัด
เลือกสรรค์, ผู้ไฉนผู้แค้น แก้วน การ. ๑ เกณฑ์ไว้ให้เสร็จโดยวาร,
ลำเห็นยกเสียดสาร, ให้รู้การ คึก ทุกอัน. ๑ ขึ้นใหญ่ นำไม้เกทณฑ์,
ใหญ่ น้อย จง สรรค์, ให้เลือกแต่ตัวนอย่างดี. ๑ แกลน หลาว ทวน จ้าว
ดาวจวี่, กันจู้ศร หักถ้, ทั้งไล่แล่นนี้เชิยชาญ. ๑ ขาลักษณ์รย พระ
ราชโองการ, นอบน้อม ทูลสาร, แล้วลง ลีลิตบัตใจ. ๑ นบ บาท นร
นาถศลาไศล, สั่งแก่มหาดไทย, นายเวร ศาตาโดยมี. ๑ กำหนดกฎ
เกณฑ์บาญชี, เร่งรัด สรรค์, หมาย บอก จงทั่วทั้งหลาย. ๑ พระ หลวง
ขุน ทม้น พันทนาย, ทัว ทั้ง สอง ฝ่าย, ทหาร พลเรือน ชุม กัน. ๑ นา ทม้น
ลงมา นาพัน, ให้ชุมนุม กัน, จงพร้อม ศาตา ลูกขุน. ๑ คืดอ่านราช
การ ปองบุญ. มอบเลข ประมุข, ตั้งนั้น จะได้เท่าใด. ๑ ไพร่หลวง

สมนอก สมใน, คิดควรควรใคร, ให้จัดแจงเสร็จย้ายขา. ๑ เมือง
เอกโท ตรัสจัดมา, มีตราให้หา, เข้ามาจงทุก กระหวง. ๑ เจ้าพระยา
แลพระยา พระหลวง, ทัวเมืองทั้งปวง, ก็มาอเนกเนื่อง นอง. ๑ ขาดักษณ
แต่งทัพ ทูลฉลอง, ตั้งเป็นนาย กอง, แลยุกระบัตเกียกกาย. ๑ บั๊ก
บั๊ว กองแล่นฤสา, ช้างม้ามากมาย, ทั้งพลรดาฯ. ๑ มนัสกุ
อากรียวุตดา, ผู้แต่งตำรา, โบราณราชอันมี. ๑ ถ้าเมืองใดก็ตั้ง,
ท้าวท้าวจักกรี, เสวยสมบัติสรวรยา. ๑ จะใช้อำมาตย์เสนา, ผู้มีปัญญา,
ไปราชการ สงคราม. ๑ ทาฤกษเพลวันยาม, ให้เลือกเขานาม, ผู้ไป
ยุทธ จงเจริญไชย. ๑ ถ้าจะหาผู้ใด, ให้คุณท้าวไท, ผู้ผ่านพิภพ
โลก. ๑ ให้คุณทั้งเมืองพารา, ชัยใน จะตา, แลได้ทั้งโชค
จักรวงศ์. ๑ คิดอ่านแคว้นการมั่นคง, ภูลปรีชาขง, ไปยุทธชำระ
สงคราม. ๑ บันดา ศักดิ์เกรงขาม, ไชยยศดงาม, ประสิทธิเดช
มहिมา. ๑ ทัวทุกประเทศ ณาฯ, ฤาพระเตศา, จักรวงศ์วิ่งสืบไป. ๑ ถ้า
จะหาผู้ใด, จักรวงศ์มิได้, ยเปนคุณในสงคราม. ๑ คึกเสียงศักร
บขาม, ไล่ไปสงคราม, เขาขัดมิได้ก็จำไป. ๑ ราชการอย่าได้ไว้
ใจ, เปนนาย กองใหญ่, อย่าทำให้เสียราชการ. ๑ ให้ทั้งสวัสดิเป็น
ประธาน, ลบบวกคุณหาร, จงเที่ยงอย่าเปลี่ยนทำตาม. ๑ เอาเสศ
ให้ต้องด้วยนาม, นาย กองสงคราม, ทั้ง ยุกระบัตเกียกกาย. ๑ นาย
ทัพ นายกองทั้งหลาย, คุณ ทาร บวก ทาย, เอา เสศให้ต้อง ตำรว.
๑ ได้เสศผู้ใด จง ตรา, กำลังเทวา, ให้ถ้วนทั้งแปดพระองค์. ๑ เอา
คนเจ้า การ ตั้งลง, อินทริยอันปลง, มา บวก ด้วยเกณ อันตรา. ๑ เอา
พิศ ยี่สิบเจ็ด ตรา, บวกเพิ่มเกณ มา, ตั้งไว้อย่าไถ่หนึ่งนาน. ๑ สาม
สิบคือ แก้ว ตี การ, เอา สามสิบหาร, ใน พระ บารมีตา. ๑ ถ้าเสศ
ลด ตำลงมา, เอา นพ เทวา, คือ พระเนาวหระคุณ. ๑ ทารไปอย่า

ให้เสศบุญ, ถ้ำท่า บวกหนุน, ผู้สูงเร่งให้ลบลง. ๑ ได้เสศผู้ใด
 มั่นคง, เสศนั้น ประสงค์, ให้ตรา ทั้งไว้ จงดี. ๑ เสศหนึ่งชื่อ ครุฑ
 ปัก, เสศ สอง ชิบที, พยัคฆนาม มหิมา. ๑ เสศสาม สนิหนามราชา,
 เสศนี้ ฤทธา, นุภาพ ชื่อราชสีห์. ๑ ทหารไป ได้เสศทุกที่, ผู้ได้เสศ
 สี่, นั้น ชื่อ สุนัขนาม. ๑ เสศห้า สมณ ชีพราหมณ์, ชื่อ มุสิกนาม,
 พุทธิศบถ อาจารย์. ๑ เสศหก นาย กองผู้ทหาร, อชันนาม สถาน, สถิตย์
 ใน ป่าพงพี. ๑ เสศเจ็ด เขาวราช อันมี, นาม นาควิถ์, คือ ศรีกระบี
 หนุมาน. ๑ เสศแปด คือ พยา ศุขสาร, มีฤทธิ ท้าว ทหาร, แด อยู่
 ใน ป่าหิมวันต์. ๑ ลบ บวกคุณ ทหาร อย่างสรรพ, ทำตามชอบธรรม, เปน
 ศรี สวัสดิมงคล. ๑ มีไชยได้ไชยเลยเกิดผล, แ่่งข้าง แ่่งพล, อย่า
 เพี้ยน ฌบับโบราณ. ๑ ให้นาย กองพล สถาน, ลบ บวกคุณ ทหาร, แ่่ง
 โดย ฌบับมีไชย. ๑ ได้เสศใน กองผู้ใด, เปน มีท สบไสม, อันชอบ
 ด้วย นามแก่กัน. ๑ มัทยักสัจชื่อ โดยธรรม, คิดอ่าน ด้วยกัน, จงเป
 น มีมิตรอัน เทียว. ๑ พร้อมกิจ พร้อมการ ฌบับเฉียว, เข้ากัน กลมเกลียว,
 ชอบ การ ราชทูตงาม. ๑ ผู้เสศมีต้องด้วยนาม, ปราบเลี่ยน สงคราม,
 ขัด ค่อง บคล่องมีดี. ๑ บวิารว ราช มิศวี, เกษะ ทั้งนี้, ก็ เกิด
 สวัสดิมงคล. ๑ มีไชยได้ไชยเลยเกิดผล, เสศพญายล, มีชอบ
 บังเหตุใจเอง. ๑ กาละมรณะ ตรีเกรง, พิโรธ กันเอง, จักเกิด พยา
 ชิบสหาย. ๑ พรักพราจากกัน ทั้งหลาย, ให้เร่งชวนชวาย, ผ่าน
 ผันเอา เสศ จงดี. ข้าง มาให้ ไ้ นามศรี, สำหรับผู้ชี้, ประกอบให้
 ชอบชวนใจ. ๑ หนึ่งโสทขึ้น ปักภพใคร, โองการ ไซ้ไป, ให้ปราบ
 คึกเลี่ยน ศักดิ์. ๑ ให้เร่งอ่าน เขียน เรือนครู, ถ้า แม้น ศักดิ์, มา
 ทั้งจะ โกลได้ ฌบุญ. ๑ ให้แ่่งทั้ง ทัพซุนพล, ยี่สิบ เบด กล, ทำห
 อัน กล่าวโดยมี.

๑ บท ร่าย. ฯ

๑ กลหนึ่งฤทธิ, กลสี่จักร์, กลลักษณะ ซ่อนเงื่อน, กลเคียน
กำบัง, กลพัญญา, กลม้ากินสวน, กลพวนเรือโยง, กลโพง
น้ำบ่อ, กลพ้อข้างป่า, กลฟ้าจำดิน, กลอินทรมิมาน, กลผลาญ
ศัตรู, กลชูพิศแสงสง, กลแข่งให้อ่อน, กลยัณญูษา, กล
เข้าให้ผสม, กลจอมปราสาท, กลราชปัญญา, กลฟ้าสนั่นเสียง,
กลเวียงหลักยืน, กลปืนพระราม. ฯ

๑ บท ๑๖ ฯ

- ๑ ไทรา สาคพิไชยสงคราม, มีแจ้งทุกนาม, จงเวียนให้รู้แจ้งพล.
- ๑ ให้แต่งทวยหาญกล, ณรงค์ปลอมปน, อองอาจไปสาธตอญ.
- ๑ ทัพค่ายฝ่ายศึกศัตรู, เขามาตั้งอยู่, ที่นี้จักเป็นนามใด.
- ๑ มีเขาจอมปลวกต้นไม้, ต้นหนึ่งสูงใหญ่, นามครุชอย่าได้อ้างนาง.
- ๑ ถ้าตั้งแนวป่าริมทาง, นามพัคฆโดยปาง, เสียงขับประเปรียงเวียงวัน.
- ๑ ไม้สามต้นเวียงวัน, ภูเขาหิมวันต์, จอมปลวกอันใหญ่มหิมา.
- ๑ ตั้งนี้อาจารย์ธิดา, ภิปรายตำรา, ชื่อสิงหนามสถาน.
- ๑ ใกล้บ้านแทบทางโบราณ, สุนัขท้าวหาญ, ตั้งรายแทบทางซึ่งไป.
- ๑ ใกล้คลองห้วยแม่น้ำไหล, บังคับชื่อไว้, ว่านาคนามโดยกาล.
- ๑ ดินโพรงปลวกหล้าอาหาร, มุสิกนามสถาน, ตำแหน่งมุสิกหาไครย.
- ๑ กลางทุ่งทุ่งเนื้อเคยไคส, แสดงตำนานในย, กำหนดว่าชื่ออัฐนาม.
- ๑ ถ้าหญ้าแถมไม้ไผ่หนาม, อาจารย์แนะนาม, คชาคณาหาไครย.
- ๑ แปลนามตำราอันไพ, บุญกล่าวแต่ใน, มหาพิไชยสงคราม.
- ๑ กล่าวไว้ให้รู้จักนาม, ผู้ใดทำตาม, จักเกิดสวัสดิแก่เรา.
- ๑ ให้ดูทัพเราทัพเขา, ถ้าทัพเขาเบา, เอาฤทธิหนักทัณฑ์.
- ๑ จงเวียนอาจารย์วิทธิ, ให้เสร็จคำภีร์, มโนกำหนดพยากรณ์.

พิไชยสงครามไทย.

๗

- ๑ จง มีความเพียรสังวร, สังวรทัชชากถอน, อันกล่าวให้สิ้น เสจ กถ.
- ๑ ทั้ง ทพิให้เป้น มงคล, ถ้า คึกขก พล, มา ตีเขา แพ้แก่ เรา.
- ๑ ถ้า พอลเขา มากโดยเคา, เราน้อย กว่าเขา, เขา แพ้แก่เรา ย่าง ตาย.
- ๑ ทำ ตามฤษ ยาม ท่าน ทาย, บุญ เรา มากหลาย, มี ทาย จะ กลับ ได้ ตี.
- ๑ เงิน ทอง รางวัล ตัก ตี ศรี, แก่ เรา ผู้มี, บำ เหน็จ ใน การ สงคราม.
- ๑ จง เพียร ราชการ อย่า ขาม, เข้ายุทธ สงคราม, อย่า ชลาต จง วั ความ ญ.
- ๑ ความ รู้ เวียน ให้ ยิ่ง คน, อาษา จุมพล, ท่าน ท้าว จะ เลียง โดย ธรรม.
- ๑ เลียง ทั้ง พวก พ้อง พงษ พันธุ์, พระ ราช รางวัล, จะ กิน บลัน เหลือ ทวา.
- ๑ ชื่อ ต่อ วรรณ ราช, ฝูง ไท เทวา, จะ เลียง วิชา ทุก ประการ.
- ๑ ตัก ทรัศ ทรัศ ใช้ การ งาน, กวาย ถวาย นมัสการ, ทุก คำ เข้า อย่า ลืม ตน.
- ๑ อย่า คบ คน พาล อกุศล, ใจ มัน ทรุช, อย่า ทำ สนิท จง มัน.
- ๑ ชื่อ ต่อ เจ้า ชีพ เป้น ธรรม, ใคร นึก ร้าย มัน, จะ แพ้ อำนาจ แก่ เรา.
- ๑ ถือ วาจา สัจ ลำเนา, ความ เท็จ อย่า เค้า, จะมี อำนาจ ฤ ไตรย.
- ๑ เรา กิน เข้า แดง ผู้ ไท, อาษา ท้าว ไท, ทำ ตาม ฌบ ภิโฆณ.
- ๑ แต่ ก่อน บุญ ยาศิการ, ท่าน ส้าง สัมภาร, มา มาก นอก ยิ่ง คน.
- ๑ จึ่ง เสวย สมบัติ ศุภผล, เพราะ เทพ นิมนต์, เป้น เจ้า แก่ ภพ ทั้ง หลาย.
- ๑ ถ้า ใคร คึก โหด หัน ทาย, ประหยัต อย่า คลาย, อย่า หมีน แก่ ราช ภิการ.
- ๑ บำ บั อัน ทราย อย่า พาล, เอา เดช ญบาล, ปก เกษ เกลา คลา ไคล.
- ๑ แม้น ฆ่า ตัก เลียน ของ ไภย, มัน ปราไซย, นิยม ก็ ให้ ถัว เกรง.
- ๑ อัน ทหาร คุจ ใจ นักเลง, ภาจ ทำ เพลง, ตี ตี ตี เป้า คับ วา.
- ๑ ทวยหาร แกล้ว กล้า จง จำ, เวียน เป้น ลำนำ, สิบ หก จง ตาม ทำว.
- ๑ อย่า ถือ ประทุษ ุศล ศลา, สัก ส่า ทำว, จง เพียร ให้ เงิน ปาก ใจ.
- ๑ เข้า คึก รบ บ้าน เมือง ไท, ตั้ง ภาค ไท, จะ ไชย ชำระ สงคราม.
- ๑ วั ไว้ อย่า ไช เนื้อ ความ, ใคร ใคร เวียน งาม, จึ่ง มี เมทา กรรณ.

- ๑ เพียงนี้ภอ สกัธ บัญญา, อันผู้ปรีชา, ความรู้ฤๅสิ้นแก่ใคร.
- ๑ ครั้นไกร รำ เรือนเขินไว้, ลีบ บุตรหลานไป, เป็นผล ประโยชน์กัลป.
- ๑ เทวามนุษ คุรุทธา, นาคาสุรา, สรร สวิญ เจริญ ทุกประการ.
- ๑ อย่าไถ่สินทาอาจารย์, ท่านผู้ปรีชาญ, นิพนธ์ให้ชอปป ทางธรรม.
- ๑ ขัตติย ทรวร ทรา ทัตถัน, โยธา พลชั้นนี้, ทั้งเครื่อง อาวุธ สาตรา.
- ๑ ทรวร คุททวยทราโยธา, พลคช อัศวา, ทั้งพลรบ ครบ ครัน. ๑ ขึ้นใหญ่ นำไม้เข็มชัน, ทาบทั้งเกาทัณฑ์, ทั้งโล่ ธนู แหวนหลาว, ๑ กล้องสลัก หอก ขัตติ ทวน ขาว, มุส นายเว่งเป้า, ให้มาจงพร้อมมูล กัน. ๑ ทาโชคเพลลาเคื่อน วัน, ให้ชอปป นาม สรรพ์, ของยา ลีบคา ราชะ ๑ ฤกษ ไทร ฤกษถม บักรั้ว, สกณฺหา สกณฺเฬ, ร่อน ร้อง รวงม เวหา. ๑ ยกไป ตามเกล็ด นาคา, อย่าแปร ภาทรา, ไปสู่ สุนทรายุ. ๑ เหนเมฆ เกลื่อน มาเป็น หมู่, เป็นรูปเมรุ, อย่ายกฤกษ นั้นมรณา. ๑ ข้าง ม้าสำริด เลือตมา, ผู้คนจลา, คลอต บุตร วิจล จากกาย. ๑ นิมิตร ทั้งนี้ มากหลาย, อาจารย์ ทำนาย, ประหยัค จะแพ้ ศัตรู. ๑ พัว ร้อง ลม ต้องเป็น หมู่, ตรง หน้า มาสู่, ทั้งนี้อย่าให้ยกพล. ๑ ข้าง ม้าคืบ เต็น อลวน, อีกทั้งฝูง คน, เกี่ยง กันวิวาท วุ่นวาย. ๑ เหนฝูงผ้าขาว แล้วกลาย, กลับเป็นผ้า ลาย, ผ้าเขียวแล่ม่วง แดง คำ. ๑ นิมิตร นี้มี ตั้ จงจำ, เว่ง ทำ ตามคำ, อันกล่าวอย่าไปโดยเคา. ๑ เภา หัว เภา ห้วย เภา, กระบอก น้ำ เล้า, เณอญ วิบัติ แหกพลัน. ๑ รูป จรเข้ สอง ซ้อน กัน, ได้ลาภ ความสำเร็จ, มิไชย จะได้ พารา. ๑ เหยี่ยว กา แร้ง ร่อน ตามมา, คน คช อัศวา, กา แร้ง จะได้แย่งกิน. ๑ พัว ร้อง เบื้องหลัง ไต้ยี่น, นิมิตร ให้ภัย, โยยิ่งจะ เรือง ฤทธา. ๑ เหนเมฆ เกลื่อน กลุ้ม เวหา, ทิศ หลัง โสภา, ของ นักร พิพม์ อำพล. ๑ ศัตรู พ่ายแพ้ ภูตผล, เกิด สวัสดิ์ คิมงคล, นิมิตร เลิศ เรือง รวง. ๑ ไต้ยี่น แทรก สักขี ช้อง กลอง, ยกไป ตาม สนอง, ฤกษ นั้น ประเสริฐ

พิไชยสงครามไทย.

๘

ทุกอัน. ๑ สมณชีพรามณ พลันชี, ช้างม้า ตาม ทัน, ถูกยี่งั่วให้
ยกไป. ๑ ผู้คนเฝ้าของ มาให้, บอกความจริงไว้, บัดนี้แต่ถื่น
ความดี. ๑ ไปรเวเจิญ สวัสดิ์มี ศรี, เสวยสุขอยู่ดี, เกษมสนุกนี้
หรรษา. ๑ ถ้าสิ่ง บิน ถาไป หน้า, เว่ง ยกโยธา, จะได้ไพร่พลโดยจง.
๑ ทพ นำ กล้าหาร ยวดยง, ไปรณรงค, จะปราบ คัทรู อื่นหาร. ๑ เถิน
พล มณฑก จำนาญ, ชุน พลของค หาร, ให้ยื่น คชาโดย ฉกรรจ์. ๑ ประทับ
สรรพ ด้วย พลพลัน, ยืน ช้างแป้ว ผัน, รักตรไป ตามเกล็ดค นาคา. ๑ ยืน
ช้างให้พิจารณา, ดูเมฆเกลื่อนมา, ยাত্রาให้ได้ถูกยี่งั่ว. ๑

๑ บท ๑๑ ๑๖

๑ เมฆเกลื่อนทิมำพร, อุดรทิมำ ชุ่ม ศรี, ถา ถึง ทักขิน ศรี, เข้า กลุ่ม
เกลื่อน พระ สุริยน. ๑ สิ้น แสง ปรสญ แสง, ไม่แจ่มแจ้งยังมี มน,
อย่า ยกพยุห พล, จะพลัน แพ้จะเสียไชย. ๑ เมฆมา แต่ทิดนี้, มีทัน
บัง พระสุริยไชย, เมฆ หมุ่นนั้น คั่นไคล, ให้ถื่น ช้อง คำนิน ของ. ๑ จัก
ไชยชำระ, สรรทุก เรือง ธรรม, สำฤทธิ ประสงค์, ประสิทธิ สาธุโดยใจ.
๑ ผีเมฆแลเกลื่อนมา, แต่บราจิม ทิดไป, บวรพ คฤม วัณโณ,
อย่าเพื่อยกพลการ. ๑ เมฆมา แต่ทิดนี้, มีทันรวิ, คั่น ถอยจาก
อำพร, ไม่บอก บัง พระสุริยา. ๑ ถิ่น ช้องแล้ว โบก ธง, จักรงค พลา คลา,
ถ้า ยุทธจะไชย, วุทธิโดย มะโนใน. ๑ เมฆมา ทักขินทิด, อุดร ปัก
อุณไทย, จำเริญ ช้อง แลธงไชย, ชำระ แท้อย่า สงกา. ๑ เมฆมา แต่
ทิดนี้, มีทัน กลุ่มรวิ, แม้เมฆนั้น คั่นมา, อย่าเพื่อยก จะเสีย การ.
๑ เมฆมา แต่บวรพทิด, สถิตย ปราจิมโดย วาร, กลุ่ม ดวง พระ สุริยาน,
บสายแสงให้ยก ธง. ๑ เมฆมา แต่ทิดนี้, มีทัน กลุ่มเข้าใน วง,
ถอยคั่นมา ทิด จง, อย่า ยাত্রา จะไถย. ๑

๑ บท ๑๖ พระ

- ๑ อาจารย์กล่าวไว้โดยบรรพ์, ฤๅษณ์อกนี้อัน, ย่อมมีอยู่สิ้นทุกคน.
- ๑ คือพิชิตเข้าออกในตน, ที่ร้ายเหตุผล, ก็พึงสังเกตอาตมา.
- ๑ ลมเค็นจงพิจารณา, เหตุพิชิตข้าชวา, กล่าวฝ่ายละห้าห้า. ๑ ปลง
ปลอติวิธีทั้งนี้, อาไปบักวี่, ฤๅษณ์นั้น สวัสดิ์มิใช่. ๑ พัดตามเกวียน
นาคคณาไศล, เร่งให้ยกไป, จะได้นิกรโยธา. ๑ อาจารย์กล่าวไว้
โดยตรา, ลมในอาตมา, อดทนนานประการ. ๑ ถ้าออกเบื้องซ้ายเปรม
ปรมาณ, ยุธยาตราอย่างนาน, นามเรียกว่า จันทกกระลา. ๑ ผีลมออกโดย
เบื้องขวา, คือสุริยกระลา, ท่านห้ามอย่าให้ยกพล. ๑ ออกซ้ายภู
สวัสดิ์คิมกัล, อาวุธของตน, จงกุมข้างซ้ายมิใช่. ๑ ออกขวาอย่า
ยาตราไป, ถืออาวุธไว้, ให้หักธำชังขวาแบกชู. ๑ ผีลมออกเสมอ
สองประตู, อาวุธถืออยู่, ทั้งสองหักถายันยัน. ๑ ชนุบันนำไม้เกาทัณฑ์,
กุมสองมือขยัน, แล้วยันให้มันคงตรง. ๑ ชี้อ้างอัศิศรตัวขง, สอง
หักถายันคง, กุมขอแลเครื่องสาตรา. ๑ มนทกเค็นพลโยธา, ชุม
ทวยอาษา, มาลองให้รู้เต็มใจ. ๑ แล้วไปปลุกศาลาไชย, หักถายัน
ของไพร่, ทั้งรูปแลเทียนมาลา. ๑ บายศรีเจ็ดชั้นนั้นมา, บูชาเทวา,
อารักข์เมืองทรงเมือง. ๑ โยธาพลหารนองเมือง, ลาพระเสื้อเมือง,
ไปปรามศัตรูอันหา. ๑ ครั้นแล้วให้แต่งเพดาน, สำหรับคชสาร, จง
สวัสดิ์ทั้งเครื่องอาษา. ๑ พระสงฆ์อันทรงศีลา, ให้อาราธนา, พระพุทธ
รูปเป็นประธาน. ๑ ตั้งน้ำวงด้ายโฮการ, จำเริญในการ, พระปริต
ให้ไล่ตามวัน. ๑ เมื่อยุธยาตราไปพลัน, ถวายบังคมคัล, พระบาท
สมเด็จพระราชา. ๑ เอน้ำล้างบาทบาท, ใส่เหนือเกษา, น้ำชุบพระ
แสงภูบาล. ๑ กระทำสัตยาพิสฐาน, กินแล้วกราบกราน, มาสระเกษ
เกล้าเกษา. ๑ คชสารทั่วอาชวา, อีกเครื่องสาตรา, มาตั้งพร้อม

พิไชยสงครามไทย.

๓๓

พร้อมโดยมี. ๑ เทียน ธูปคันธเครื่อง บายศรี, โดย การ วิธี, ทำขวัญรด
น้ำพุทธมนต์. ๑ จงจับเอาท้ายมงคล, ใส่เคียวขุนพล, ใส่ข้าง แด
ม้าทุกตัว. ๑ จบบาทข้างม้าใส่หัว, ใส่เกล้าของตัว, จงยืนฐาน
เสียงทวย. ๑ ไหว้คุณพ่อแม่ย่ายาย, ผู้เฒ่าทั้งหลาย, อุบัติฉณายชีวัน
อาจารีย์ ๑ กระทำอภิวันทนาการ, ขอพรพิศาล, พิเศษประสิทธิทุกอัน.
๑ ไถ่ฤกษ์ ลั่นฆ้องสำคัญ, ปักธงร่มวัน, ให้ให้สำเนียงเกรียงไกร.
๑ ยกพลเคียวต่ายขึ้นไฟ, ไต่โยกรงไชย, นำข้างสำคัญยาตรา.
๑ เมื่อทำเนินพลโคลคลา, พลศษอัศว, พลาธรรมาแจจล. ๑ ยุยยาทร
ตามทางไพร่สมรห์, ถึงที่ชอบกล, ให้หยุดนิกรโยธา. ๑ เร่งทริตรอง
พิจารณา, ต้องนามตำรา, จงตั้งพลับพลาภูมิไชย. ๑ ทั้งตามเกล็ด
นาคาโคล, อย่าแปรภักตร์ไป, ต่ออสุรินทราหู. ๑ อย่าแปรหน้าต่อ
มฤตยู, เหมือนแก้วราหู, ท่านแรงท่านร้ายเหลือใจ. ๑ ข้างม้าเครื่อง
ลาดมะโนไมย, ยืนที่เกรียงไกร, กระบวนชนบตามกระทุรง. ๑ แต่ง
ทหารให้ครบทั้งปวง, บ้องกันพลหลวง, ลูกหาบตัดไม้ทำค่าย. ๑ ทัก
ไม้ไผ่จงมากมาย, ทวยหารทั้งหลาย, ช่วยปกช่วยบังกันมา. ๑ บัณฑิต
คิดด้วยโหรา, คุณควรชะตา, วางลักษณะจันท์ฤกษ์จงดี. ๑ ยกเสา
เอกทั้งทวารศรี, ลั่นฆ้องสามที, ให้ทันฤกษ์ยามเวลา. ๑ ทั้งค่ายคู
ล้อมคูหา, ลงจากหนามหนา, สนามเพลาะภูมิจั่นใน. ๑ นอกใน
อาณักรไทย, ผั่งลงจงได้, บ้องกันฆ่าศึกศัตรู. ๑ แล้วให้พิจารณา
ดู, ปัดถูกเป็นที่อยู่, ศาลาภูมิตพเทว. ๑ วัคเส้นสังเวยวันทา, ท่าน
จะกรุณา, อำนวยสวัสดิ์สมพอง. ๑ แต่งกองกระเวนค้อมมอง, ช้าย
ชาวแปนกอง, เดินเกี่ยวกระหวัดตามกัน. ๑ ครั้นคำกองเพลิงเรียงวัน,
แมวเขาผลัดกัน, ฉวยฉาบรวบรัตติกาล. ๑ ผู้คนในค่ายฝ่ายเรา,
กองเพลิงนั่งเฝ้า, สองชั้นผลัดกันนั่งยาม. ๑ ปักปักกองหลั่นกระเวน

ทาม, ผู้คนไอจาม, สำเนียง คราง กรน หลับ นอน. ๑ บั้นใหญ่ นำไม้ ชู
ศร, ข้างข้าง อิศร, โล่ เชน แล เครื่อง สัตรา. ๑ เป็น หมู่ ทุก ชัน กัน มา
ศึก ปณ ปรอมอย่า, อื้อ อึง จง จับ พลัน. ๑ อย่าให้ ไ้ ร้อง นี้ นัน, ถ้า โยม
จับ ชัน, แ่่ง ออก ให้ ครัน ที่ เขา. ๑ ครัน ที่ ได้ ฤ กษ ยาม เข้า, จง เติ น พล
เล่า, ให้ แ่่ง ทหาร ทัว ที่. ๑ สาม หอก เจ็ด หอก โดย มี, กอง ร้อย รล,
นำ หลั ง ระวัง อย่า ไกล. ๑ สาม หอก เติ น ตาม กัน ไป, ช่ว ศึก น้อย ใช้, จง
ช่วย กัน จับ เขา มา. ๑ กอง ร้อย เร่ง หนุน อย่า คลา, ทหาร กอง นำ, รุก วัน
เร่ง ที่ ประนี้. ๑ กอง น้อย แ่่ง กล อย่า ยั้ง, ทหาร กอง หลั ง, อย่า ชั่ว แ่่ง
ช่วย โดย มี. ๑ แ่่ง รักษา ค่าย นำ ที่, ธรรม เนียม อัน มี, ตำรา นำ ที่ กอง
หลั ง. ๑ ศึก มา ถั ภา อ ก ลั ง, เกลื่อน กล่น อย่า ยั้ง, ให้ เร่ง รุก วัน ไ้ เขา.
๑ ถ้า เหน มา มาก โดย เขา, อย่า รุก วัน เขา, ตำร ที่ เร่ง บั ง กัน ทัว. ๑ บั ง
กัน อย่า ไ้ เกรง กลัว, ให้ ทำ แก่ ทัว, ประ ตู พยา รา ช ลี ที่. ๑ จง คูก คำ
ราม ว่า ที่, ใจ ตั ง ยัก มี, จะ เชน จะ ช่ว กัน คน. ๑ โกรธ แล ้วย คลาย หลั ง
บั ต ล, ช่น เขา ใจ คน, ทั้ง ปวง แล ไพร จั ง กลัว. ๑ แ่่ง คน ทำ ค่าย กัน
ทัว, เป น แพน ยั ง ชั่ว, มิ ไ้ สั ถัน แ่่ง เตียว. ๑ อย่า ไ้ ถน ลาน แล
เหลียว, อย่า หนี ที่ เตียว, ช่ว ศึก จะ ย่า ม ไ้ ใจ. ๑ ถ้า หนี ให้ หนี ทาง ไ้ ถ,
ทต แ่น ไ้ ไ้, จง ค่อย ถอย ถด ลง มา. ๑ ไพร พล ปรี เปรม สห สั ษา,
คลาย ใจ โสกา, เร่ง ศึก ที่ นำ เต็ม ใจ. ๑ บั้น ใหญ่ นำ ไม้ เรียง ไว้, ชู ทาง
ไ้, ทาบ แล่น แล โล่ เกา ทัน ที่. ๑ หอก ทวน จ้าว หลาว เรียง วัน, นก
สับ ชู คัน, แล เครื่อง สัตรา เรียง ทย. ๑ เครื่อง ช่าง ม้า ชู คน ทั้ง หลาย,
อย่า เป่ ล้อง แก่ คลาย, จง ผูก ไว้ ประ จำ การ. ๑ ทำ ค่าย รอย แล ้วย อย่า นาน,
จง ปลง คุช สว, อิศรา ช เครื่อง อาชา. ๑ ถ้า จะ ยก ย้าย พล คลา, พรวม
กัน ฤ กษ, อย่า ไ้ ประ มาท ทวี ทรง. ๑ จัก ชั ม แม่ น้ำ หนอง, คุช สว
ถา ยอง, จง ชั ม ไป ก่อน ทัว ที่. ๑ จั ง ชั ม อิศร โดย มี, ทาม คุช หัก ที่,

พิไชยสงครามไทย.

๑๓

แล ชำมเสียบงไพร่พล. ๑ จึงข้ามโยธา สากล, ถึงแล้ว บัคคต, จึงข้าม
นิกร ทพิไชย. ๑ บ้าง พงขวัญ ไร, คชสาร คลาไศล, อัครราช ตาม
ลำดับ. ๑ ชู นำไม้หนักสับ, ขึ้นใหญ่ ประทับ, ให้ไว้หน้า ทพิ นาย กอง.
๑ เกาทัณฑ์ โลหะ เชน ทวน ทอง, แสง ช้าง ทั้งสอง, เร่ง ให้ระวัง คึก พลัน.
๑ ภูเขาห้วย ครอบเวียน วัน, กอง ร้อยผาผืน, ดำเนิน ไป ก่อนโดยมี.
๑ ทหาร เลือกลั่น อันที่, กล้า แสงฤทธิ์, ให้เนื่อง หนุน กอง ร้อยไป.
๑ คชสารผูก เรือของ คลาไศล, จึงให้ทัพใหญ่, ไป ตาม ดำเนิน สงคราม.
๑ หมู่ ม้า ถิ่น จักร ไล่ ตาม, ทั้ง ต่อ สงคราม, ไป ตาม ทัพใหญ่ ไศลคลา.
๑ ถึง เทพารักษ์ รักษา, มี ศาสตรา เทพา, อย่า หิมนให้ เร่ง กลัวเกรง. ๑ ลง
จาก ช้าง ม้าอย่า เกรง, ค่าย พายำ เบง, มี ไชย จะ ชวย ไชย ศรี. ๑ รูป เทียน
ของ หอมอัน มี, ของ จินรศ ที่, ให้ แสง สภา พุชา. ๑ ครั้น แล้ว ขอพร
ลัลา, พาน ทาง น้ำคลา, ให้ เคลื่อน พยุห พลไศล. ๑ หมอ คช หมอเล็ก
เบิกไพร, พล รร เกือบ ไกล, นำ คึก จะ รุ้ รบ กัน. ๑ ทั้ง ทพิ พินิจ เลือกลั่น,
ถ้า ทพิ เขา นั้น, ทั้ง ไชย ภูมิ ราชสิทธิ์. ๑ ทพิ เภา ได้ ทั้ง จง ที่, ไชย ภูมิ อัน มี,
นาม สี่ ทราฐ เหมือน กัน. ๑ รบ ก่อน เขา อย่า อาธรรม, พ่อ เขา ออก พลัน,
เรา เข้า อยู่ ที่ ราชสิทธิ์. ๑ คู ปราม ชัย ขวานา ที่, ลม ฝ่าย ชัย ตี, จะ ไชย
ชำระ สงคราม. ๑ เมื่อ ออก ทั้ง ใจ จงงาม, ไหว แก้ว ทั้ง สาม, คุณ พระ
พิทามรดา. ๑ ไหว คุณ นรนาถ ราช, ไหว คุณ เทวา, ทั้ง อุบัติ ฌาย์ อาจริย.
๑ บ่าย กักร ตาม ทิศ ที่ ถาน, คุณ แปร ประการ, ขอ เปน ที่ พึง แก้ว.
๑ ยอด ประนม เทนื้อ หวี, บัญจางค์ น้อม ตัว, ครบ สาม ทิวา คาถา. ๑ เป้า
ลง สาม ค่าย โดย ทรา, กลั่น ใจ แะ มา, ซึ่ง ดิน แดง ไล่ เกย. ๑ รบ ให้
หนัก หนา รุม ที่, เท โส ราชสิทธิ์, หนาท เรือง รณ ไชย. ๑ เขา ทั้ง คชสาร
ทั่ว ไกร, อึก พยัคฆา ฤ ไชย, กล้า แสง กำแหง หนักหนา. ๑ เรา ทั้ง สี่
นาม ฤทธา, จึง ปราม พยัคฆา, แล คชสาร ประวา ไชย. ๑ เขา ทั้ง ที่ หนัก

กาไกร, เรา ทั้งให้ใหญ่, ที่ควรทอเห็นเวลา. ๑ เขาทั้งที่สุนัขขา, ให้
ทั้งโดยตรา, พยัคฆนามฤทธิไ. ๑ ฉี่ชื่ออักษนามโดยในย, ท่อนสัทธิไ,
รักเกิดอันตรายมีที่. ๑ ให้ทั้งไชยภูมิสวัสดิ์, พิพัมไชย ศรี, ชำระจะ
เรื่องในนคร. ๑ พลเขาสั่งเท่าโดยจง, พลเราน้อยลง, แต่ทั้งก็สม
เจตนา. ๑ ทวยเดชไชยภูมิโสภา, ภูมิสวัสดิ์รักษา, เรื่องฤทธิเทโช
ไชย. ๑ ทั้งทัพแล้ว คลี่พลโคตร, ออกลาดกลางไพร, แสงไข้หาผู้คน.
๑ อีกเสบียงอาหารโดยตลอด, ภูมิสวัสดิ์บุญ, เร่งจับได้ของจำมา. ๑ ถ้า
น้อยจับเอาอย่าคลา, มากเหลือผลา, ค่อย กอค่อย กอออกไป. ๑ ถ้า
เขาไม่เห็นเราใคร, ค้อมมองจงได้, อย่าให้เขาเล็งเห็นตัว. ๑ แอบ
แนบเข้าใกล้อย่ากลัว, เร่งจับเอาตัว, ภูมิสวัสดิ์วิ่งเอามา. ๑ ใต้กาม
เอาความกิดา, เหตุใดมีมา, ค่ายเมืองศึกโพ้นเป็นโนน. ๑ ถ้า กามบ
มีบอกจริงใจ, เชิญถามความไป, ให้ได้เที่ยงแท้โดยจริง. ๑ ถ้าบอก
จริงแล้วรำพึง, กลศึกอันยิ่ง, เกลือกเขาจะพ้อลงเรา. ๑ ทวีให้
ตลอดอย่านิ่งเฉา, การงานอย่าเบา, กลศึกจะไต่ไกรตรา. ๑ แ่่ง
ออกเที่ยวกระเวนแสวงหา, ให้ดูฤทธิ, กำลังฆ่าศึกอันบุญ. ๑ มี
แ่่งเร่งแ่่งเป็นกล, แ่่งทัพเข้าปล้น, เอา รุ่งไว้น่า ตามงาย. ๑ มีแตก
แ่่งพลจงหลาย, ย้ายกลมากมาย, ที่ทัพให้ยับกลางคืน. ๑ ถ้าแตก
พลนั้นมีขึ้น, ทกใจแตกตื่น, ผู้คนข้างม้า วุ่นวาย. ๑ นาย ทัพนาย
กองทั้งหลาย, เขิกเกริกกลัวตาย, ทรวาตราไม้ไผ่ไพร่พล. ๑ ให้ทหาร
เผาค่ายบักตลอด, ชัยเพลิงอลวล, ให้มีขึ้นในค่ายวุ่นวาย. ๑ นาย ทัพนาย
กองทั้งหลาย, พร้อมกันกฎหมาย, ให้กลับ พยุท ทัพไชย. ๑ ทำหรับ
หนึ่งเจ้าภพไทร, ประชิดเมืองโต, เร่งล้อมไว้ให้มั่นคง. ๑ ข้างม้า วุ่น
โดยจง, ทั้งตามจำนง, กระบวนตำราอย่าคลา. ๑ แ่่งออกจุดช่อง
แสวงหา, ทำทางไปมา, ที่คนคนาแจรร. ๑ ค้อมมองจับเอา มา

พลัน, ไต่ถามเหตุอัน, คิดอ่านการ คึกเป็นไหน. ๑ ถ้าทางเข้า ออก
 หนีใด, เล็ดลอดที่ไหน, อย่าอ้างแรง ออกจริง. ๑ คิดอ่านผู้ใดว่าฟัง,
 กลศึกคำนี้, กิจการ จะทำกลใด. ๑ ช้างม้า วัวพล ทหารไพร่, มาก
 น้อยเท่าใด, ทั้ง ทวย ทหาร อาษา. ๑ บัณฑิต บัณฑิตน้อย คณะนา, จะแต่ง
 ออกมา, ค่ายนอกประมาณ เท่าใด. ๑ บ้านเมือง ตกแต่งเป็นไหน, เล็ด
 หนีกลใด, อย่าให้อีก เอื้อนอำพราง. ๑ เขาจะสู้รบหาญ บ้าง, คิดหนี
 ไต่บ้าง, คึกค่ายเมืองโพ้นเป็นไหน. ๑ ถ้ามให้ลั่นเล็ดกลใด, เหน็จจริง
 แล้วใช้, แรง คึกกิจการ อย่า คลา. ๑ แม้วามัน ว่าสัตยา, คิดอ่าน ไตร
 ทรา, ในการ เล็ดกล สืบไป. ๑ ห้อมล้อมอย่าให้ออกได้, เล็ด ลอดหนี
 ไป, จับกุม จำ ของเขา. ๑ แต่ง ออกเที่ยวกระเวนหา, หลายท่าทาง
 คลา, แต่งตั้ง ทหาร คน ตี. ๑ เสาะหา ช้างม้าอันมี, คน นอกบูรี, อึก
 ทั้งเสบียงอาหาร. ๑ โยธาสามารถ เชื้อขยาญ, เล็ดกลเอา พละการ, ปลอม
 เมืองเล็ดลอดกลาง คั่น. ๑ ปลอมไต่เมื่อ หลับ บมีต้น, แรงเอาไฟฟัน,
 เผาขึ้นให้รวดเร็วพลัน. ๑ เผาให้หลาย แห่ง ความ ครั้น, ให้คิดอ่าน กัน,
 ที่การจะกลับคืนมา. ๑ ให้ปลอตรอดพ้นไป, เพราะ ด้วยปัญญา, บำ
 บัณฑิต จากไทย. ๑ ผู้ใดจะอาษาไทย, จงนำความไซ, ผู้ใหญ่ อันทั่ว
 บัญชา. ๑ กำหนดกฎหมายไทย ทรา, ยกพลลี้ลา, ที่ทัพ ค่ายเขาเมือง.
 ๑ โยธาพลทหาร กองหนึ่ง, ยกเข้าตีเมือง, ไต่ถูกเข้า มีเวลา.
 ๑ ช้างม้า วัวพล แผ่นหนา, เกล็ดน กล่นกันมา, แลเหล่า แต่งตั้งคน ตี.
 ๑ บ้างแต่งบ้านม้าโดยมี, บัณฑิต ทหาร, ขาวให้คน ต่ายขึ้นไป. ๑ บ้าง
 แต่ง ทอระบ บัณฑิต, ลากเอาปืนใหญ่, ยิงให้เป็น กล ของ เมือง. ๑ วิจ
 ยับ ย่อย ทั้ง เมือง, เผาเมือง ลูกเรือ, บัณฑิต ยิง เข้า เข้า ไป. ๑ เหลือ
 พันทนทาน บมี ไหว, ย่อยยับ บัณฑิต, วินาศม้วย คงคืน. ๑ บัณฑิต
 นำไม้ธนูศัลป์, กันจู้ตัว หักดินทร์, เบียด เลียดเยียดยัด กันไป. ๑ คุณ

กันเผาเมือง ประไลย, จับเอาผู้ใหญ่, ผูกคอมีตุ้มเอามา. ๑ อีกทั้งผู้
คน โยธา, ผูกไว้ รังมา. เลี้ยง สืบยับย้อยภาไป. ๑ ปืนใหญ่ น้อยอันมีใน,
เมืองเครื่องอาวุธใน, ทั้งสรวัยมฤตสังฆาต. ๑ สืบสองพระคลังภูบาล,
สมบัติพิศสถาน, ให้เลือกเอามาเป็น หลวง. ๑ สิ่งของ ชาวเมืองทั้งปวง,
โยธาพล หลวง, จึงช่วยกันเก็บเอามา. ๑ ของราษฎร เป็นของโยธา,
ผู้ใดได้มา, ประสิทธิ์เป็น ลาภแก่ ตน. ๑ ครอบ ครวพิวพันอลวน, คุม
กันเลือกสรร, ก็ชิง รุน ราชจากเมือง. ๑ หอรับหอ ฟุ้งของเมือง, เผาทั้ง
เปลือกเมือง, นียบหายยับย้อยประไลย. ๑ คบ คุ่มกัน พร้อมคลาไคล,
กองหลังนำไป, บั๊ก บ้องระวังซ้ายขวา. ๑ ถึง ถวายบังคมราชา, ทูล
พระกรุณา, อิศวรเกล้าภพไทร. ๑ นบพระบรรพตภูไน, นรนาถภา
ไทร, พิกพเกล้าโลกา. ๑ เพราะ สมบรมราชปวงศา, ประวิพัทธเสนา,
จะเลี้ยงให้ล้ำ สรรพ์. ๑ เลื่อน ถึง น้า หมื่นแสนพัน. พระราชรางวัล,
ย่อมเจียดกระษัตริย์การทอง. ๑ กองหน้ากองหลัง บั๊ก บ้อง,
ทอง, ใต้โดยอันทัยกันไป. ๑ ทวยหารโยธาพลไกร, ภูตบำเหน็จให้,
เสียด้านคนโท เงิน ทอง. ๑ ยุกระบัตเกียกกาย นาย กอง, ราชเลี้ยง ปน ปอง,
เป็น สุข หฤ หารษา. ๑ ปรางค์ภู ยศเสนา, ทวยเทพมาตยา, สรรเสริญ
จำเริญยศพร. ๑ เกิดเป็น บุรุษ นิกม, ร่ำเรียนฝึกสอน, แต่ตาม นบ
โบราณ. ๑ ปรางค์ชั่วบุตรเหลนหลาน, ใคร ท่อน ปูน ปาน. ทั้งหลายเขา
เป็นครู สอน. ๑ ขรรมนิยมตั้งนี้ การ, ไซ้ กล่าวแต่กลอน, จงว่า จง
เรียน แสงวาท. ๑ รู้ไว้ บำรุงปัญญา, ผู้มีปรีชา, เป็นคักติเป็น ศรี แก่ตัว.
๑ อย่าได้มิกง่ายเมามัว, สิ่งใดอันชั่ว, อย่าได้พึงเขาเป็น ครู. ๑ งาน
การสิ่งใดไม่รู้, ให้ร่ำเรียนครู, เสขรู้หาอื่นเรียนไป. ๑ คำกริยาจารย์
เฉลยไชย, ท่านแก่งแต่งไว้, สำหรับเป็น ขำ แผ่นดิน. ๑ เรียน ร่ำคำ
เจ้าอาจิน, อย่าได้ติ ดิน, ว่ากล่าวมีสินเสร็จความ. ๑ เพียงนี้ ภา เป็น ที่

พิไชยสงครามไทย.

๑๗

ถาม, เรียบได้ทำตาม, คำว่าจำไว้อย่าคลาย. ๑ คำเข้า จงสังวรทนาย,
แต่ต้น จนปลาย, ให้ขึ้นทั้งปากขึ้นใจ. ๑ สังเขป ภอเป็นหลักไป, คัด
ออกให้ไว้, แต่เท่านี้ก่อนเป็นมูล. ๑ ถ้าใคร ภอจบ บริบูรณ์, แสง
เพียร อย่าสูญ, ประสงค์สำเร็จทุกอัน. ๑ ทั้งจิตรอย่าคิดแปรผัน, ทำ
ตามชอบธรรม, ธรรมนิยมทั้งนี้อย่าเบา. ๑ อย่าเสพสุราขามา, พระ
อาจารย์เจ้า, บอกไว้ให้แจ้งเป็นมูล. ๑ ว่าเรียนเพียร อย่าเสื่อมสูญ, รู้
แท้บริบูรณ์, บุรุษผู้นั้นเลิศชาย. ๑ เข้าศึกอย่านึกกลัวตาย, ใคร
ห่อนเป็นชาย, ทั้งๆจะหนีสงคราม. ๑ ยำเกรงผู้เฒ่าชีพรามณ์, พลาค
พลั้งไถ่ถาม, ท่านบอกแก่เราฟังฟัง. ๑ เราอย่าทำโอหัง, สู้รู้คุณ
จริง, เหตุแล้วบ่อนเป็นผล. ๑ รู้น้อยถอยถก คำคน, อย่าถือโมหมน,
มานะ สะทะ บิดี, ๑ ทำสนิทเป็นมิตรไมตรี, ความรู้ขึ้นดี, ย่อมได้
ด้วยไมตรีเรา. ๑ ตรึกตราตามควรควรค่า, รพยำเกรงผู้เฒ่า, เจริญ
สวัสดิฤทธา, ๑ จักถวรวัดหน้าหนา, ตามบุญหลังมา, ท่านกล่าว
ไว้เป็นหลักเฉลิม. ๑ จงพิชิตต่อเติม, ปลุกปัญญาเพิ่ม, ให้เหน
ประโยชน์คุณา. ๑ จำเวียงพระราชปรีชา, ในโลกยโลกา, บระกอบ
พระยศยาวยืน.

ฯ

๑ บท ๔ ฯ

๑ คำลาบรรดาไว้, วิถาร, พิไชยสงครามการ, เสริมขึ้น. ๑ จงหาที่
พิชิต, เติมต่อ, จงอย่าฟังกลล้น, เล่ห์เหลี่ยมจำความ. ๑ สมเด็จ
จักพรรดิรู้, คำภีร์, ชื่อว่า กามมณฑก, กล่าวแก่. ๑ พิไชยสงครามศรี
สุราช, ญี่สิบแปดกลแล้, เลิศให้เป็นผล.

ฯ

๑ บท ๑๖ อะ

- ๑ แฉ่ง ักขรรธออก โดย ยล, บรรยายใน กล, คึก ญี่สิบ เบ็จ ประการ.
- ๑ เปน ที่ สักับ บัญญา ญาณ, แห่ง พระภูบาล, ชีราช ฝ่าย สัมมา.
- ๑ ทราบ ถ้วน ห้าพัน พรหม, จง มี ไชยา, นภาพ ปราบ สงคราม.
- ๑ ชำเน ท้าว มีจนา ผู้ ทรม, ประพฤติ บารม, ฝึก ขรรฆราช วิโนย,
- ๑ ก็ จะ ขอน น้อม ค้อม แก่ ไท, ประสงค์ เมือง ไท, ก็ จะ ได้ สมฤทธิ สมบูรณ์.

๑ บท ร่าย. อะ

๑ กลศึก อันหนึ่ง, ชื่อ ว่า ฤทธิ นั้น, ขึ้น ทรง องค์ อาจ, ผก ผก กล่าว
เวียง แรง, สำแดง แก่ ชำ กล้า ทาร. ชวน ทำ การ สอน สาส, อาจ เอา บ้าน
เอา เมือง, ชำ นาญ เนือง ณรงค์, บง ใจ ผู้ ใจ คน, อำลา เจ้า ตน ทุก คำ เข้า
จง หมั่น เฝ้า อย่า คลา, ภาศรา ขึ้น เทียม จันทร, ทำ โดย ขรรค์ จง ภาศ, บัน
เทิง ศักดิ์ จง สูง, จง พระ ยศ ยิ่ง หล้า, กล ศัก อัน ชื่อ ว่า, กล ชื่อ ฤทธิ. อะ

๑ กล หนึ่ง ชื่อ ว่า สหัสจักร, ให้ ขรรค์ พก พล, กูกำลัง ตน กำลัง ทาน,
คิด คเน การ แม่น หมาย, ยัก ย้าย พล เตียร ทาย, พิศ ไคล คลี่ ทร กง, ตั้ง
พล ลง แปร ทิศ, สถิตย ข้าง ม้าอย่า ไหว, ตั้ง พล บพล ไชย จง สรรพ, จง
ตั้ง ทัพ โดย สาส, ฝั่ง นพ บาท ตร โทณ, ให้ พัง ไทร อัน แม่น, แก้ว น ร่ม ลัก
มิกลาศ, ให้ ผู้ อาจ ทลง พัน, ให้ ศัก อัน แพ้ พ่าย, ย้าย พล ไหว ให้ ไหว,
ใส่ พล ศัก ให้ หั้น, กล อัน นี้ ชื่อ สหัสจักร. อะ

๑ กล หนึ่ง ลักษณะ ขอน เจียน, เตือน กำหนด กฎ มาตรา, แยก ยัก ภา อยู่
สรรพ, นัย ทหาร ผู้ แก้ว, แล้ว กำหนด จง คง, แต่ง ให้ ยง ยัว เย้า, ลาก
ศึก เข้า ใน กล, แต่ง คน แต่ง ข้าง ม้า, เรียง หน้า หลัง ใจ เจ, รบ โยเย แล้ว หั้น,
ศึก ทิศ ตาม คติ, สม ความ คติ อัน ข้อง ไชย, ยก พล ใน สอง ค้าง, ยก ข้าง

ม้ากระตบ, ขอหลังรบสองข้าง, จึงย้ายข้างวันหนึ่ง, คราวนี้อาตุทให้ร้อง, ลำดับกองสำคัญ, ยืนยืนรบทั้งสี่, คลี่พลออกโดยสั่ง, สักทุทั้งพิง นียบหาย, อุบายศึกอันนี้, ชื่อว่าลักษณะซ่อนเงื่อน.

๑ กลหนึ่งชื่อว่าเลื่อนกำบัง, จึงรับพลคนน้อย, ชักคนคล้อยแฝง ป่า, แ่่งพลหล้าแล่นวง, ตั้งกองนอกกองใน, ไว้ข้างม้าให้แฝง, แ่่งให้ร้องกระหึ่ม, มีสิ่งของกลองไชย, ให้ไว้เสียงสำคัญ, ยืนไฟกับธนู, นำไม้กรูกันมา, ทายทลวง พันธนาหลัง, ประคองข้างม้าเร็วชวยไพร, ถูกหาบในป่าไผ่, เกวระเสลดนี้, ให้ศึกจันราถอย, ครั้นศึกคล้อย เหนือหัว, กลเลื้อยควาควมป่า, แล้วออกหล้าแล่นควา, ทำลำทวซ่อน เล็บ, เก็บแต่เตียนกินรก, ลอบควยผลเอาเงื่อง, ให้ศึกเคื่องใจ หมอง, คลองยุบคั้งนี้, ชื่อว่าเลื่อนกำบัง.

๑ กลหนึ่งชื่อว่าพิงภูผา, แม้ศึกมาประทะ, อย่าเพ่อระเว้งแรง, ลำแ่ง คุจะเท่น้อย, ชักม้าคล้อยแฝงป่าเขา, ศึกเท่นเราตฤก, ชุกข้างม้าออก ไล่, ขอพลใหญ่กระตบ, ผีรบเขาบไหว, ให้ข้างม้าโรมรุม, กลุ้มกันหัก อย่าคลา, อย่าช้าเร่งรุมตี, ศึกแล่นหนีตามต้อย, ให้ยับย้อยพวยพริต, ตัดเอาหัวให้เล่น, เต็นเว้งร่ำลำแ่งหาร, ให้ศึกควานควมกลัว, ระวี ระเสวิตระสัง, กลศึกอันชื่อว่าพิงภูผา.

๑ กลหนึ่งชื่อว่าม้ากินสวน, ให้หาผู้ควรหารหัว, ลาศเขาย่าวเขา เรือน, บ้านถิ่นเถื่อนอยู่ไกล, จับกุมได้เอามา, นานาเลศเทศกาล, บั้นพนัก งานจงชาต, ป่วนไปลาศเนื่อง, ุให้ศึกเคื่องใจแค้น, แม้นจะอยู่บมีศุข, บุกจับกันทุกเถื่อน, เถื่อนใจตื่นไปมา, กลจับลาคให้ห้อม, ห้อมตักลัก ลุ่มเอา, ให้ศึกเหงาใจถอย, คอยเก็บนอกเข้ามา, ให้ระอาใจอ่อน, ผ่อน ผู้คนให้หนี, กลอนกล่าวกลศึกนี้, ชื่อว่าม้ากินสวน.

๑ กลศึกอันหนึ่งชื่อว่า พวนเรือโยง, ประชุมระโง่งบัน ทาล, ทำง หวานแหม่มฉีก, ผูกเป็น มิคร์ไมตรี, สิ่งใดก็ยกให้, ละไล้ต่ออย่าเสีย, แแต่ถูกล้อมให้สนิท, ทิดต่อตั้งยังกล, ยบุลข้างเกื่อนตามโหลง, โยง เบ็ดราว คราวเหยื่อ ยาม, ค่อยลากคำมเอามา, ด้วยปัญญาพิฆฎาร, กลการ ตึกตึกนี้ชื่อว่า พวนเรือโยง.

ฯ

๑ กลหนึ่งชื่อว่า โพงน้ำบ่อ, คือก ทิดต่อฆ่า คัก, ฝ่ายเขา निकูแคลน, ไคร่รุกแทน รุก ทาว, เลียบเลียมกล่าวคุมเหง, ชวเลง कुหมื่นเรา, โอน ช่อนเขาอย่าขวาง, ข้างเราทำคุณน้อย, ค่อยเจรจาพาที, ลับลัดชอบไว, ช่อนคือใคร ตามใจ, น้ำไหลสู่หลังหลาม, พุดงามก้านกิ่งใบ, อักยาไครย ถอยถก, ออกคำกล่าวท้าวเอา, ครั้นว่าเขาคุหมื่น, ผินหลังพลคุแคลน, แกนพังพลคุถูก, ประชุมลูกหลานตน, ครั้นสบกลเราไซ้, จึงยกได้เขาคืน, เราลุกขึ้นคลุกเอา, ได้เข้าทำสง่าเงะ, เคยหน้าตาโอ้โงง, คุหนึ่ง โพงไ้หน้า, คำคักต่อ, ชื่อว่า โพงน้ำบ่อแลนา.

ฯ

๑ กลศึกหนึ่งชื่อว่า พ้อข้างป่า, คือก ตึกมา มากคัก, คัก ครั้นหนึ่ง ครั้นใด, บค่อยไ้ค่อยตาม, ลามปามแล่นไ้มา, ให้แแต่หาชุมชวาก, ภาทที่ เหวที่ตม, แแต่ให้ดั้มหลุมชุม, ชุ่มช่อนตนสวนปราช, แแต่ให้ลาดเบื้องหน้า, คอยอยู่ถ้าที่ต, ถ้าไฟริเห็นไ้, คักเห็นไ้ใจชก, คอยถอยถก ฝ่ายเรา, ฝ่ายเขาขามบไ้, ฝ่ายเราไปลวืพล, ไปเป็นกลหลายถาน, บันการตามหน้าหลัง, ระวังอยู่หลายแ่ง, ลบที่แ่งเนื่องๆ, พลเขา เปลื้องก้วยกล, ยบุลพ้อข้างเกื่อน, แลว้แ่งเตือนหน้าหลัง, ชงไปยังหน้าก็บไ้, ถอยหลังไปก็บรอด, ทอดตนตายกลางช่วง, กลลวงตึกนี้ชื่อว่า พ้อข้างป่า.

ฯ

๑ กลศึกอันหนึ่งชื่อว่า พ้า้งาตืน, หมันสำเนียงบินพล, พลพฤทมา มาตย, ให้ใจอาจใจหาร, ข้านาญข้างกลางผรงค์, มั่นคงจีฉับเฉียว,

เหลี่ยบลเหลี่ยบลหน้าซ้ายขวา, ไปมาลับลับไว, ใช้สรวอยยอคยวคยง, จง
 จำนาญแล่นแว่นไว, ขึ้นไฟนำไม้พิศม์, สิ้น ธนูคาบทั้งแผน, แสนเส
 โลหโตมร, กรไวพุงเชียวชาญ, จำนาญคิดปั้งปวง, ทลวง พันวัน ร่ม,
 ชุมพล ดบ พล ร้อย, อย่าให้คล้อย คลาศ กัน, ทัว พลพัน พล หมื่น, หัน พล
 แสน พล ล้าน, จร เตียว คาลเค้งมา, แปร งาข้าง บ่าย ตาม, พัง ความ ตาม
 บังคับ, กับเลียบยง เรืองฤทธิ์, ประทุงไฟ พลข้างม้า, กลศึกชื่อ ว่า พ้างกัน.

๑ กลศึกชื่อ ว่า อินทรพิมาน, ให้อาจารย์ผู้รู้, แพทยาครู พัง นบ บาท,
 แต่งลิ้นหาญ ช่มนาม, ตามโบราณ ผู้แม่น, อัน ชาญแกว่น เทน ประโยชน์,
 บันเทาโทษโดยสาคร, บุรยาตรโดยอรรถ, ให้ประหยัด ชิงโทษ, อย่า ชิง
 ไกรธะหังกา, มนตราคม สิทธิศักดิ์, ฟ่านักในโบราณ, บุรพาจารย์ พิไชย,
 โอบเอาใจ พล หมู่, ให้คู่สกุณนิมิตร, พิศโดยญาณ ประเทษ, พิเศษ ราช
 ภาคี่, ศรีสุรศักดิ์มहिมา, แก่ผู้อาษานรนาถ, เทพา สารชุกร, โดย ตำ
 นาน ดังนี้, ชื่อ ว่า อินทร พิมาน แล.

ฯ

๑ กลหนึ่ง ชื่อ ว่า ฆาตญ สัตว์, เข้า คีต ของอาจ, บพลาตราชูกรกระทำ,
 นำพลพยัคฆะเมือง, พลของน้อง แสนแท้, แจกเหล่าเข้า ขาวเรา, เอา
 อาวุธจ มาก, ลากขึ้นพิศพาดไว้, ขึ้นนำไม้ธนู, กรขึ้นไฟ รุกช่อง, ล่อง
 จงแม่นอย่าคลา, ชักสาร ภาบันทุก, อย่าอุกรุก คอยพัง, อย่า ประหนึ่ง ตน
 เทจ, เล็ดเลงดูที่มัน, กัน ที่พล จงคง, คนหนึ่ง จงอย่าผูก, ปลุกใจ คน
 ให้ร้น, ให้ขึ้นโน สงคราม, พัง ความ สำคัญ, ฆ้อง คลองพลัน แตรสังข์,
 ประหนึ่ง รัมวัน ร่ม, เอา รุมพล ศาศัก, พฤต พังเป็น นาย, ครั้น ถูก กระจาย
 พ่ายพัง, พลเสวก สังฤ อยู่, ขเปน หมู่เป็น การ, โดย สาร ไสลกดังนี้, ชื่อ
 ว่า ฆาตญ สัตว์.

ฯ

๑ กลหนึ่ง ชื่อ ชูพิศแสง, ฆ่า คีต แรง เรืองฤทธิ์, คีตแผ่โดยเขาเรา,
 เคยเข้ามา มากๆ, ภาทที่แคบที่คับ, สลับ รพลข้างม้า, เคยคล้า ปล้นรุก

ราษฎร, ผลาญพ่อ ลอง บ้านเมือง, เนื้อๆ มาเพื่อน ตน, ให้ใส่ กล ปรวไศรย, ฝากของไปฝาก วัณ, ลัก ลอบ ให้เงิน ทอง, วางวัด ป่องขุนใหญ่, หัวเมือง ไพร่ ฆ่า คัก, ให้ทริก จง ลับ แลง, แฉ่ง อุบาย เล่ห์ คัก, ไป มา สนิท เป็น กล, ให้เขา ผงน สนเท่ห์, เพราะ เป็น เล่ห์ ภายใน, บไว้ใจ แก่กัน, ผันใจ ออกกัน แหนง, แฉ่ง ให้ ผิด คัวกัน, ชู พิศ ผัน แปร พิศ, ให้ ผิด กัน เอง โทก เจก, บ เป็น เอกใจ เทียว, บ เป็น เกีย เป็น การ, เพราะ เป็น พิศ ผลาญ สัตว์, กล คัก อัน นี้ ชู ชู พิศ แลง.

จะ

๑ กล หนึ่ง แฉ่ง ให้ อ่อน, ผ่อน เมื่อ สัตว์ แก, ให้ ดู บก ดู น้ำ, ช้ำ ดู เข้า ยา พิศ, พินิจ พิจ จง แหก, ตัดไม้ แยก เบื่อ เม, เอา ไป ทอด ใน น้ำ, ทับ ช้ำ หนาม ขวาก, แฉ่ง จง มาก ทำ ทาง, วาง จาว หัว แหล่น เล่ห์, บ่อ ทาน ทาง ทาน ที่ ชัน, กัน หลาย แฉ่ง ที่ ชับ, แฉ่ง สนับ ไว้ จ่อ ไฟ, โล่ เลา คด ออก บ้า แฉม, แฉม ขวาก หนาม ท่วง น้ำ ช้ำม, ตาม เลา บ้า แทะ ทัพ, ยับ ไม้ เลา เป็น ก่าน, หว่าน ไฟ ไว้ ราย เรียง, ฤ เลา เลา ยิง จง ลั่น, อย่า ให้ กิน เป็น อาหาร, แฉ่ง คน ชาญ หลอก ทัพ, ให้ เลี้ย หับ เลี้ย ทาบ, ทำ หลาย คาบ เนื้อๆ, เปลื้อง เลา ยิง เลา เลา แฉง, กล ชู แฉ่ง ให้ อ่อน.

จะ

๑ กล หนึ่ง ชู ย้อน ฤ เลา, ฆ่า คัก เนา ประชี, ให้ วัค ชู ชอง ขอบ, ที่ จะ ขอบ จะ ชัง, แฉ่ง ระวัจ ยัก ย้าย, ผ่าย พล เลา เลา เลา ยิง, เรียง งาน ใน เมือง เลา, เอา ใจ ไพร่ ใจ พล คน อยู่ ประจำ การ, พนัง งาน ไครๆ รบ, แฉ่ง บัน จย พล แฉ่ง, ให้ ทำ แกว่น ชวน กัน, แฉ่ง หลวง พัน บุค ทัพ, คอย พัง สัพ สำคัญ, หา ที่ ยืน ที่ อ่าง, เอา ม้า ช้าง เป็น คั่น, บัน คู หัก ค่าย เลา, รบ รุก วั รุม แฉง, อย่า คลาย แฉง พราย พรวัด, ตัด ไม้ ม้วย ด้วย กัน, ให้ สำคัญ จง แม่น, แฉ่ง ช้าง ม้า วาง ขวาก, เลา ตาม อยากร เลา เลา, เลา ที่ สวะ คั่น หมายถึง, ฆ่า ให้ ตาย กลา กลา, คัก บาค เจ็บ บัว การ, สัตว์ ตาล ระทก, ขด ด้วย เลี้ย บัน ไฟ, ใน

เมืองเวียงไคร้ร้อง, ให้มีกองนิระนาท, มีบัพพาทย์เสียงสรวลใน, ชมชื่นใจ
ขับว่า, ขึ้นทำทรงของอาจ, ขึ้นไปพาดประหนึ่ง, กลซื้อข้อนกเขา. อะ

๑ กลหนึ่งเข้าให้ดม นั้น, บั้นเมื่อ เชอติลา, พาพา อริราช, ให้พิณาค
ลัทธ, หมัน ทรวงกู กำลั, ช้างม้าทั้งวิพล, ประกันเปลี่ยนไป ลาค, ผาด
จู่เอาแต่ไก่, หนึ่งสือไว้หมายหมาก, ว่า จะยกพลหลวง, ลงใส่ กลเป
นเขต, อยู่นเทศกาล, ให้ป่วยงานทำนา, แห้งทรวงทรา พลแกแล้ว, แล้ว
คลายพลหาเสีย, เยี่ยงกลเมฆมีดฝน, ฝนไป ตกกร นก อางนาง, ให้
แล้ว ถาง แล้งทำ, คือกักค้ำ แร่น, ครั้น หลงกล ยกเล่า, ลาคพลเข้า
เนื่องๆ, แ่งให้เปลื้องไปมา, ทุกลก ลักใช้, จะไล่ๆก็มีทัน, วันคืน
ป่วยการ, ฆ่าศึกต้านยืน ยาก, ให้เข้า ยาก หมายแพง, สิ่งเป็นแรงให้
แรง ถอย, ร้อยร้อนใช้ใจหวี, ตื่นมือ ปลิว พริก พราย, ไพร่ หนี นายๆ เปลี่ยว,
บ่นเรียวเป็นแรง, ใครๆแข่งมิได้, ใครๆไม่มีลาภ, ถ้า รุปงามเสาว
ภาพก็จะเศร้า, กลยุบลนี้เล่า, ชื่อว่าเข้าให้ดม, อะ

๑ กลหนึ่ง ชื่อว่า จอม ปราชญ์, องอาจ มุ่ง มาตตุ, ทุ หอ ค่ายเวียงวัง,
ทั้งไชโยมจงฉับ, รู้ทั้งทัพพลบปลาไชย, อย่าได้ไหวไต่หะ, หมัน ทุ
ฉับ ธรรมเนียม, เกรียมปุ่น บั้น เป็น กอง, หน้าหลัง สอง ทราบข้าง, รอบ
ไว้ข้างม้ารถ, ห้วยธาร ศชโยธา, ให้รักษา จรรจบ, ทุกคืน ขอบ นอกใน,
อย่าได้ไหวปิ่นป่วน, อย่าได้ควนคอยฟัง, คอยดูหลังดูหน้า, จัดข้าง
ม้าวิพล, ประกัน กัน กัน นอน, อย่าย่อหย่อนอุสาห์, ให้หมัน ว่า หมัน ทรวง
ทรา, ทั้ง กระลา กระแสงแกง, อย่าได้แฝง นายไพร่, ไภย รักษา จมมาก,
อย่าให้ยากใจพล, อย่าทำ กลตุ เลื้อ, ยกเรือ จงจำนัญ, ชาญทั้งที่โดย
กระบวน, คืด คิว รู้ จงฉับ, นัยหน้าผู้อาษา, หาคัน ต่เป็น เพื่อน, อย่าเลือน
ถอยให้เสียคำ, ทำอันใดทำ โดยสาทร, ตามฉับ ราชโยธา, กระทำ การ
ให้รวมจอม, กลศึกอันนี้ ชื่อว่า จอม ปราชญ์. อะ

๑ กลหนึ่งชื่อ ว่า ราช บัญญา, พร้อมเสนาทั้ง สองข้าง, ข้างม้ารถ
เสมอกัน, ทาหนักกรรมผู้ฉลาด, อาจไล่กลไป ปลอม, ค้อมคู้ที่ดูทาง,
วางคันหนคนไข้, ไว่กัจวส แก่เขา, เอาสิ้นให้ทฤหรรษ์, ให้คิดฝันใจออก,
ทั้งฝ่ายนอกฝ่ายใน, ห้วนไหวใจไปมา, แต่งโยธาหัดกัน, หลายหมู่พรรณ
หลาย กอง, กอง นายหนึ่งไพร่สี่, ทวี นายหนึ่งไพร่ หก, ยก นายหนึ่งไพร่
เก้า, เค้านายเจ้าของพล, ช้ายขวาตล่น่าหลัง, ทั้งอาวุธ ทำทาง, ถอย
พิง กางกันรบ, ทบทำวอย่าหนีกัน, คอยยืน ยืนรบพลาง, ใส่อย่าวาง
เวียเต็จ, นายไพร่เล็ก ถอก ตาม, ให้ทั้ง ความสัง สำคัญ, หมอง กลอง พรรณ
ธงไชย, กฎให้ไล่ให้หนี, ถี่ถา ลาศ คึกเข้, ในพลเคล้าเป็นกล, สอง
กองพล ช้ายขวา, คู่มรคาชอบกล, เอาพล ทั้ง สองข้าง, กอง กลาง จ้างพล
ถอย, คึก ตามรอยแล่นไล่, ครั้น คึกไป ละ ออก ข้าง, คอยดู ข้างคูม้า,
ดูราย คลาริ พล, สบ สกกล โดย สำคัญ, จึง กระทบ กันเข้า รบ, สบ สำเนียง
เสียงกลา, อย่าให้กลาให้กลา, ผาด เอา คืบเอาวัน, หยิบเอาพลนึ่งงได้,
ไว่กำหนดนาย กอง, ข้าง ปอง ปูน จง สรรพ, นับอ่าน เร่ง ตรวจ ตรว, กลคึก
อันนี้ชื่อ ว่ากล ราช บัญญา.

ฯ

๑ กลหนึ่งชื่อ ว่าฟ้าสนั่นเสียง, เวียง พล พยุห กำหนด, กล ประภาศถึง
ตาย, หมายให้รู้ ถ้วน ตน, ป่วน ปั่น งานณรงค์, เวท ยง กล่าว ของ อาจ, ผาด
กำหนด กล ตรว, ยาม ล่า อย่า ล้ม ตน, ทำ ยุบถสิงหนาท, ดูฟ้า ฟาด สาย
แสง, ลำแสง การ รุก วัน, ปล้น ปลอมเอา ชิงช่วง, ลวง เอา บัญชีราชสีมา,
ตรวาวจเงินทอง, ปองผ้า ผ่อน แพร พรรณ, ยศอัน นั้นคพายุสูง, ไว่ชั่วลูก
ชั่วหลาน, การ ข้างม้า พลหาร, ให้ชำนาญ การ รบ, สบได้แก่จอม ราช, ดู
ฟ้าฟาดผาผาญ, แต่ง ทหาร รังรายเวียง, เสียง คเกรง ครั้น, ทั้ง พัน ป้า คครั้น
สนั่นของ กลองไชย, สระใน สับท แตร สังข์, กระตั้ง ทั้ง ฉานฉ่า, งอนงา ข้าง
รายเวียง, เสียงบันลือ ความ ครั้น, กล่าว แก่ กลคึกนี้, ชื่อ ว่า ฟ้า สนั่นเสียง

๑ กลศึกชื่อว่า เวียงหลักยืน, ให้ขมขึ้น รุกขาน, ผลาญให้ครอบทั่ว พัน, ผันเอาใจให้ขึ้น, ขึ้นสร้างไว้ สร้าง นา, หา ปลาล่อง แคน ต่าง, โพนเถื่อน ข้าง ล่อง แคนเขา, เอา เป็นพี่เป็นน้อง, พร้อง ตั้งค่าย ตั้ง เวียง, บ้าน ถิ่น เวียง รายนั่น, เว่ง กระชั้นเข้า เวียงราย, เกาะเอา นายเอาไพร่, ไว้ใจ โยงใจ ถึง, ระวัง ฟังใจ ให้, ใส่ ใค้เอา เป็นเพื่อน, ใคร แขง กล่น เกลื่อน เลี้ยว, ให้เมื่อยผูก รักรึง, ให้เป็น จึงมาม่ สาย, รวยรอบเอา จงม่น, จงเอาขึ้น เป็น กล, กล ให้เขา ลอบถ่น, ปล่น บ้าน ถิ่นเถื่อน ไปมา, ระว่า เกท แทบ เวียง, กลศึก อันนี้, ชื่อว่า เวียง หลัก ยืน.

ฯะ

๑ กลหนึ่งชื่อว่า บัน พระราม, อย่า มีความโกรธ ซึ่ง, ทอชิงใจ หนักทุก, ลำเตง คึกใหญ่ มา, พาแฉ้ว จง คอยฟัง, ให้ระวัง ถอยแกล้ว, แม่่น ย่าแฉ้วไว, ใ้แล้ว กลับคืน รอด, วิรอบ ปลอกมีไชย, ห้วนไหวใจ สักครู่, ทู สนั่นใจ เศว, ให้พระยศแจ่มรุ่งเรือง, เลื่อง ภา เกศ หาร ท้าว, ทุกท้าว ท้าวเกรงขาม, ชื่อ บัน พระราม สำเร็จ, ญี่สิบเอ็ด กลรณรงค์, ด้วย ประสงค์ดังนี้. ฯะ

๑ ชื่อขุนพล รู้ นำพล พยุห้, หมู่ จัตุรงค์เสนา, อย่าได้ คดลาได้ คดลาค, ผลาญในที่ทาง, กลาง กันการ รายเวียง, เลียบพล ข้างม้า, ทวยโยธา กล้าหาร, หาเทศกาล วาร อัน ตี, ฤกษ์ นาที่ จงชอบ, กอบด้วย จักร์ ฤกษ์นา, เพลาฤกษ์ ยามไชย, อาไศรย โหระ เป็น ทา, ลี้ลาให้ชอบ นาค, ภาคเมือง อัน จักร, ในที่ค่อนที่ ลาศ, ผลาญหล่ม บ้าเขา, เทาเทว ห้วย บึง บาง, ทาง ที่ จะข้าม น้ำ, เข้ ถ้ำเข้า บ้า ทนาม, ว่า รามรอบ เวียง ทัว, ฟังเกรง กลัว ประหัย, ระมัตอย่า อูเบกษา, จะ พระรามาไพร่ วังชี, ที่ บ้า ทง พง ชัด, ชอบข้าง ตัดไป ก่อน, ผ่อนพล ตามเลี้ยว ลต, จึงเอารถไป ถัด, จึง เติน อีศว หลึงม้า, ทาง

อัญญา บ้า ปลง ทาย, เป็นทุ่งราบ บ่มิรก, พึ่ง ยก มา ไป ก่อน, ผ่าน พล ตาม
เลี้ยว ลก, เขา รถ ไป หลัง พล.

๑ ผู้คนให้ขึ้นเขา, เทา เทน ทาง คับ แคบ, เขา คน แขนง ขึ้น ก่อน,
ขึ้น ลง บน สอง ข้าง, พล ตาม ทั้ง ไป สุก, พล อาวุธ ไป หลัง, ผู้ทาง สะพัง
เข้า ถัก, ทาง เทว น้ำ ธาร ไหล, เขา พล ไป สอง ข้าง, แด่ง ข้าง รถ ไป ถัก, จึง
เขา อิศว ไป ตาม, ผู้ทาง ทน นาม ทน ขัด, เขา ข้าง คัด ไป น้า, เขามารถไป
ตาม, แล้ว คน หาม คน ทาย, พล ตาม ทั้ง ไป สุก, พล อาวุธ ไป หลัง,
ผู้ จะ หวัง เข้า ขึ้น ปล้น, ภู วัน เขา เมือง ไซร์, ไร่ ข้าง มา แด่ ไกล, เขา คน
ให้ ทำงาน, แด่ง การ ถิ่น สิ้น ไฟ, ค่อย ขยด ไป จม มั่น, ถิ่น ไร่ พล เสน่,
อย่า ให้ มี มา ท เจ็บ, บ เห็น บ เห็น ขย บ้าง งาน การ, สงวน พล ทหาร จง หนัก,
อย่า ให้ ถัก ให้ ไกล, เขา มา ให้ ถิ่น วรรณ นอก จง รอบ, ขอบ ขนบ ท ทวง ลาศ,
อย่า ได้ ละคร ได้ ละคร, เขา อาหาร จง ไร่, มา แด่ ไฟ พล ทหาร. ผู้ จะ ทำ
การ ปล้น เมือง, ครั้น การ เปลื้อง เสรี สรรพ, ชาว เมือง กลับ สอง ใจ,
สะเทือน ไหว กระหนก, ยก เกล็ด เข้า ประจิก, คิถ เขา เมือง จง ไร่, แล้ว ให้
ไคล่ ชวน เจริญ, ฤๅ ฤๅ ชวน สวรรค์, ปลิด คั้น ฟู ให้ เปลื้อง, ที่ ไท ไท เคื่อง
เร่ง ถ่าย, บ้าง ให้ เขา ครว ออก, ครั้น ถึง นอก ไท ให้ เขา, ทำให้ เหนง ทั้ง นั้น,
โดย เบื้อง บัน ปัญญา, นานา เนก ธิปาย, ให้ พรณ วย เรือง ยศ.

๑ ผู้ขุนพล โอบ อ้อม, พล ทหาร พร้อม ชอบ ปอ, พา ที่ พร้อง ปรา ไศรย,
ใคร มี ไชย ชอบ เลียง, บ้าง เห็น เพียง ภู มั่น, ครั้น เกียจ ถิ่น ฤๅ ละคร, ขุน พล
แด่ง จง ถัก, ทั้ง พล ละคร สรร, ถิ่น เห็น ยก ขาน ขน ขัน, รอบ ไร่ แล่น ไร่ ว่อง,
เชิง มา คด ลง ไร่ รวด, กล การ กวด ลง พะ, ไร่ พล ภา ใจ ไป, สอน สั่ง ให้
จำ คำ, ผู้ แด่ คำ เป็น ทหาร, รอบ ไร่ การ ไท กล, ขุน พล ไร่ ไท งาม, ขึ้น
เชิง ความ ถิ่น ไท, ขุน พล ให้ พึง ละคร, ถิ่น ความ อาจ เสง เหน, เจริญ แ่ง
เป็น ไร่ งาม, แม่น หมายถึง ความ ฤๅ ไท, เสง เหน ไท ไร่ ไร่, ไร่ ขน ขน ปก

บ้องพล, กลทั้งดวงทำฉันท, สิบสองในพยุห์, ตั้งโดยหมู่โดยนาม,
ญี่สิบเข็กถามแต่งสู้, ดูข้างม้าวิพล, งามเป็นกลเป็นเล่ห์, อุปเท่ห์สิบ
แปดประการ, ชุนพลชาญเร่งรู้, พลผู้ครวตามส่งเข้า, ทหารเล่าคิด
ฉันท, พลครวลูกหายไป, ขาวทรใส่เครื่องคง, อย่าหลงพังตกเตือน,
อย่าเพื่องผู้อยู่ผู้ไป, ปลงลงในถ้ำควรที่, บอกคดีโดยควร, จงอย่า
ลวนทำตาม. ฯ

๑ ขอถามไทยอภัย, แกว่งอาษาฉันท, ข้าพเจ้าใจแกว่นแกล้ว, ไป
บแล้วกลศ, รู้แต่งเชิงลงพ่อ, ทำต่อทั้งหลีกหลบ, เล่ห์กลทบเรธา,
สำเนียงถ้ำชาญชุน, ทั้งกลพ่อลงไล่, เล่ห์เลียวให้หลงกล. ฯ

๑ นายกลอาษา, จะวางม้าฉันท, ชุนม้าไวลูกนั่ง, ขึ้นลงตั้งฉับ
ไว, ถิ่นปั่นไฟชุน, หอกดาบทรูทวนแทบ, แขนบแนมข้างเป็นกล, คับ
แคบคนต้านพ่อ, เชิงไล่พ่อเชิงหนี, ปางทางที่ให้ฉงน. ฯ
ชุนพลกุมขอมันฉันท, ชุนข้างไวลูกนั่ง, หมอควานตั้งฉับแล่น, ชับ
ชุนแกว่นกล่าสู้, บ้ายหลีกดูเชิงกล้ว, เป็นกลเล่ห์ยั่วเย้า, กลบเข้าเกลี้ยกล
กล, ที่เทียบชุนเพื่อหนี, รู้ที่ศึกพ่อขวาง, ล้อมติดข้างฉันท, พลทหาร
ไกรล้อมคช, รู้กำหนดที่อยู่, ยืนข้างคูใกล้ไกล, เชิงไชยในเล่ห์กล,
รถถอยปนพ่อหลีก, ปลีกที่ทางไว้, ชั่วข้างสารหนึ่งได้, ที่แล้วโม
ผจญ. ฯ

๑ พลล้อมอศฉันท, พลไกรล้อมเชิงม้า, แล่นไศลคลาเชิงจิต,
ให้ตามคิดไล่เต้า, เชิงม้าเท้าจะพล้า, พลาคเชิงผิดทำบาย, พลทหารฝ่าย
ล้อมม้า, เข้าวรวิช่วยรณ, จงเป็นกลเชิงชาย. ฯ

๑ ห้วนนายยืนยืน, แกว่งเกาทัณฑ์ฉันท, ห้วนนำไ้ยิงชยัน,
แกว่งเกาทัณฑ์พาส, พงปั่นกรฉนผก, บ้ายยกกลซ่อนฉน, เป็นกล
กันยอมกล, เพื่อบาญรณเร็วรวก, ยวดยิ่งบย่อนใจ, นำไม้ยิงยืนไหน,

นำไม้ขึ้นนำ ต่อ, ท่าน บัน รอยัน รับ, กลบั้น สรรพที่รู้, เป็น กล อยู่ย่อม กล,
หลบ หลีกชน แม่นไม้, จิต ช่างใช้ ล่วงรู้, รู้พอ ด้วย สร ศิลป. ๖๖

๑ ธนุก่ง น้าวพาท, สายสร สาสตร ฉนโต, ธนุไว้ ก่งสาย, น้าวพาท
กรายสร สิทธิ, ลูกยาพิศ ผลาญ แผลง, คุชั่นแซง เร็วรวก, เป็น กล ยวกเปลื้อง
ไปส, วองแว่นไว เชิง สู้, รอบรู้ ต่อเชิงกล, เส่ล่หกลตาม ฉนโต, โล่ห
ตามไประยะ, ย่าง จังหระ เรียงราย, รู้ที่ ย้าย ที่ ยก, ไว้ นำ ออกผกผาย, พอ
ทรงกรายกล่าว แถลง, เชิงชาย แวง กลยุธ, ยั้งนั่ง ทรุกเรง เชิง, ให้ละ
เลิง ทลวง พัน. ๖๗

๑ เซนทอง กัน บ้อง ปกไฉน, เซนทอง ใช้ บ้อง ตน, แผพ้อพล ตั้งสู้,
เร่งเรียน รู้จง แผลม, รู้ฎก แกม ช่อน กล, รู้ยิ่ง คน มีไชย. ๖๘

๑ บั้นไฟกล รู้ลอก, สอด บั้นยิง ฉนโต, บั้นไฟ ตั้งเป็น หมู, วางคัม
คู่แถว ถัก, เส่ล่หชนัค เหล่า ทวน, เดินเป็น ขบวน แล่นสู้, เป็นคน รู้จง
เรียน, จำเนียร ราช คึก สอน, ไว้เบียด บ่อน สัก, ชำ คึกสู้ เส่ไชย, ผ่าย
เรา ได้ ชำนะ. ๖๙

๑ ตปุทรีง ค่ายแบ่ง บั้น, ไพร่พล ชนฉนโต, สำหรับ ไปค่ายมัน,
ตริกค่ายกัน ไพร่, ไชยภูมิ มีเมืองนำ, ตั้งแท่ง คารบฆ่า คึก, อย่าเบา
ตริก ทรองการ. ๗๐

๑ ปีกกา ชาญชัยขวา, แว่นไว ถัก ฉนโต, ชัยขวา ให้ว แว่น,
แก่งการ เล่นเคหา, คุเยียง กาโยย บั้น, ฉายเฉียว ฉน ผกกา, เร็วรวททา
แต่ได้, กอง ร้อยใช้ เหมือนกัน, พอ ลงผน ชัยขวา, พล ยกมา แท่งสู้,
กล ย่อม กลรอบรู้, เล่ห เลี้ยว หลายกล, ๗๑

๑ หัวนำรบ ฉนโต, หัวนำ ใช้ขึ้น แนม, รอบ ต่อ แผลม แล่นหลัก, นำ
รบม้าผนผก, ให้เป็น กลผกผ่าน, หาญพอ เขายืน แ้ง, พอ ลงวัน กล
แล้ง, ยัว เย้า เชิงไชย. ๗๒

พิไชยสงครามไทย.

๒๑๙

๑ ทหารม้าขึ้นไว้แวน, เหล้าทวนแวนนั้นโต, เป็นกลในกลาง
ณรงค์, ำทวนวงวังสู้, กลท่างทูลวงพ่อ, ที่บ้าน คอ่ที่กล, รู้ ยิ่งคน
มีไชยชาญ.

ฯ

๑ พลชำนาญของถัน, ทำนองนั้นฉันโต, พลของไชยจงรู้, อมฤตย
ทิศโต, ราชูไชย ประจักษ์, จงบำยภักตถ์ฉัน, ใต้ถาย ก็ฉันของ,
พลให้ร้องเฮไชย, ยกพลไปชำระ, เป็นกระบะสงคราม, ถึงเขยความ
ลึกสอน, พลนิกรข้างม้า, บวิบุรณทั่ว ถ้วนน่า, อ่านแล้ว จงจำ. ฯ

๑ บท ๑๘. ฯ

๑ ด้วันอาทิตย์, นาคอร มีฤทธิ, ยามขึ้นนั้นมา, ครั้นเข้ายามเสาร์,
สี่ยาม"ตร ทรา, ถึงยามสุริยา, ย่อม ยาม ยายี่.

ฯ

๑ วันจันทร์ๆโต, ถึงยามสุริโย, นาคอรฤทธิ, เข้ายาม สุกกระ, เท้
คำแสงสี่, เข้ายาม ยายี่, มีเดชเจษฎา.

ฯ

๑ อังคารกุ่มะ, ถึงยามสุกระ, นาคอร ฤทธิ, ครั้นเข้ายามพุทธ, ถึง
ยามกุ่มมา, ทายาม ยาทรา, ยายี่มีไชย.

ฯ

๑ วันพุธๆโต, สิ้นยามเสาร์, นาคอร เลิศไกร, เข้า ยาม พุทธิศบดิ์,
ทายาม ลงไป, สิ้นแสงสุริโย, ยายี่ฤทธิ.

ฯ

๑ วันศุกร์ขึ้น, ถึงยามสุริษะ, ย่อม ยาม ยายี่, สุก กระ พุทธ, จันทร์
เทาสาร, พุทธิศบดิ์, นาคอร มะหิมา.

ฯ

๑ วันศุกร์ๆกระ, ถึงยามเสาร์, ยายี่เจษฎา, ครั้นเข้ายามครู, สี่ยาม
ลงมา, นาคอร ฤทธิ, สิ้นแสงสุริโยไทย.

ฯ

๑ วันเสาร์ๆกระ, ถึงยามสุกระ, ยายี่มีไชย, ครั้นเข้ายามพุทธ, สาม
ยาม ลงไป, นาคอร เลิศไกร, เท้ถึง สันทยา.

ฯ

๑ ะวีชีโว, สติศุกโกโร, นาคธรรมา, ครั้นเข้าภุมโม, สี่ ยาม ลง
มา, สิ้นแสงสุริยา, ย้ายไส ศรี. ๖

๑ สติศุกโกโร, ถึง ยามพุทโธ, นาคธรรมา, เข้า ยาม ะวี, ย่อม ยาม ย้าย,
สิ้น ยาม วาตรี, ถึง ยาม สุริโยทัย. ๖

๑ อังคารภุมโม, ถึง ยาม เสาร์, นาคธรรมา, ครั้นเข้า ยาม พุทโธ,
หก ยาม ลงไป, ย้าย เสาร์, มี ฤทธิ เสงี่ยม. ๖

๑ วัน พุทธ ๗ โท, นาคธรรมา, เข้า ยาม ชีว, ถึง ยาม พุทธ, เข้า
ถึง สุริยา, จำเริญ เทศา, กำลัง ย้าย. ๖

๑ พุทศชีโว, ถึง ยาม ภุมโม, นาคธรรมา, เข้า ยาม เสาร์, ย่ำ คำ
วาตรี, ย้าย ไชยศรี, สิ้น ยาม ชีโว. ๖

๑ วัน ศก ๗ กระ, สิ้น ยาม เสาร์, นาคธรรมา, ครั้นเข้า ยาม พุทโธ,
ถึง ยาม ศกโกโร, ย้าย อิทธิ, ย้าย ไชยมี. ๖

๑ วัน เสาร์ ๗ โท, สิ้น ยาม จันโท, นาคธรรมา, เข้า ยาม ศกโกโร, เสาร์
ย้าย, ย้าย ไชยศรี, สิ้น วาตรี แด. ๖

๑ กลาง วัน ยาม หนึ่ง ราหู อยู่ ๗ ตรี, สอง ยาม อยู่ อุต, สาม ยาม อยู่
อาคเน, สี่ ยาม อยู่ ปราจิ. ๑ กลาง ค่ำ ยาม หนึ่ง อยู่ อิศาน, สอง ยาม อยู่
ทักษิณ, สาม ยาม อยู่ ภาณุ, สี่ ยาม อยู่ บุรพ. ๖

ลัทธิพิไชย พิไชยภุม ะวัง ทั้ง อะทสิ

๑ เล่น พิไชยภุม แด. ๖

๑ บัชวต นาม ครุฑ, แก้ว กลักรณยุทธ, เป็นจอมโยธา, มะแม บัช
ชัย, บัชว บัชวา, บัชก จันฉา, ให้น้ำพล ร. ๑ หลุ พยัคฆนาม,
ริบที่ สงคราม, อง อาจ สังห, ระกา ทักษิณ, มะแม อุต, นำน่านิกร, มะแม

พิไชยสงครามไทย.

๓๖

ฤทธิไกร. ๑ ขวไถ่สังหนาม, สัตว์เข้กขาม, จินตาคูใจ, มแม่เป็น
 ขว, ขวค้ายงไชย, นำหน้าคลาไศล, มแสงชันษา. ๑ ผู้จอมสงคราม,
 ไต้สุนัขนาม, ปี่เถาะเจษฎา, มเมื่อยปักท้าย, มโรงแบบขาว, นำพลยาตรา,
 ๑ ขอบรร. ๑ นายกโยธา, มโรงแชันษา, มุสิกนามกร, มแม่ทักนิธ,
 ขวค้อยอยู่, ผู้นำพลท, ปี่กุนฤทธา, ๑ มแสงชันษา, นายกสงคราม,
 ปี่กขวระกา, มแม่ปักท้าย, เรืองฤทธิเคศา, ปี่ขวมคิมา, นำหน้าพล
 ผลาญ. ๑ ขิบัติสงคราม, มเมื่อยนาคนาม, ปักท้ายปี่ขว, ปี่กุนปักขว,
 แก้วกลัไชยชาญ, ปี่ขวท้าวท, ช่มช่นาคท. ๑ มแม่นามคฤท,
 เป็นจอมพลยุทธ, คฤทพลจรัสท, มเมื่อยปักท้าย, ฝ่ายทิศอุดร, มโรงแ
 สังท, นำหน้าสังท. ๑ ปี่วอกเลิศลักษณ์, งไต้นามพยัคฆ, จัก
 มีไชยชาญ, มเมื่อยปักท้าย, ขวเขาปี่ขว ระกาผลาญ, นำหน้าโยธา.
 ๑ ระกาของอาง, ไต้นามสัทราช, มีเทศเคศา, มแม่ปักท้าย, นลูปักขว,
 นำพลยาตรา, มเมื่อยแรกการ. ๑ ปี่จอบิบัติ, สุนัขนามมี, เทชะแสน
 ศาส, ปี่เถาะปักขว, นลูปักขว, ปี่วอกไชยชาญ, นำหน้าจึงไชย.
 ๑ กุนมุสิกนาม, ผู้แก้วสงคราม, สัตว์หวากไทว, มเมื่อยปักขว, วอก
 ข้ายฤทธิไกร, นำพลพยุทไศล, มโรงแมคิมา.

๗๖

๑ โคโนกาโกรัตติสัทโท, สุนัขโขกุกุฏโฏระโว, นภาอุโมบัญญัติ,
 ชีโนนากัยยิปป์ปโท. ๗ ๑ อันว่าโคแลก, รั้งในราตรีกลางคืน,
 สุนัขแลไก่, รั้งกระตักในกลางคืน, บังเกิดเป็นคลื่นกลุ้มไปในอากาศ,
 คนจะเกิดโงยสับสนทุกใจต่าง, ขธิบายว่า ถ้า นิมิตร ทำ ประการ, คือ โคหนึ่ง.
 กาหนึ่ง. สุนัขหนึ่ง. ไก่หนึ่ง. รั้ง กระตักในเพลารাত্রีผิดปรกติ,
 แล้วอากาศบังเกิดเป็นคลื่นกลุ้มไปนั้น, แลนิมิตร ทั้ง ทำ ประการ, อันใด
 อันหนึ่งปรากฏมี, เป็นนิมิตร จะให้รู้ว่า มนุษย์ ทั้ง หลาย, จะเกิดซึ่งโงย
 อันตรายต่าง. ๗

๗๖

๑ กาโถวมมิโกกระบิล, กัณโฐกระบิลโกระ, อัญมัญ ประทะระนา, ะ

๑ อันว่ากาแลปลวกแลนกเอียง, อันว่ามดดำแลมดแดง, ยุกท
ประทาร์ ซึ่งกันแลกัน. ๑ มนุษายุกทการกา. ะ ๑ เป็นนิมิตรแห่ง
มนุษย์ทั้งหลาย, ะ ยุกทนารบพุ่งกัน. อธิบายว่า, ถ้าแลหมู่กาแลปลวกแล
นกเอียง, แลมดดำแลมดแดง, ประทาร์ จิก ตักันรบกัน ประทาลกกว่า
ปรกติ, แล นิมิตร ทั้งนี้ ปรากฏอันใด อันหนึ่งเป็นนิมิตร, จะให้รู้ว่าฝูงมนุษย์
อัน ะ ยุกทนารบ กัน. ะ

๑ สัตถ์ญะระมหาราชา, ยุกทปาทา สมะณะจะ, มัจฉิมะปาทา เสนาจะ. ะ

๑ ทาว จระเซ่ ทวง คีระ นั้น, ไ้แก่ พระ มหา ภาระษัตริย์. ทวง เท้า น้า ทั้ง
สอง ไ้แก่ พระ สมณ, ทวง เท้า หลัง ทั้ง สอง ไ้แก่ เสนา บดี. ะ

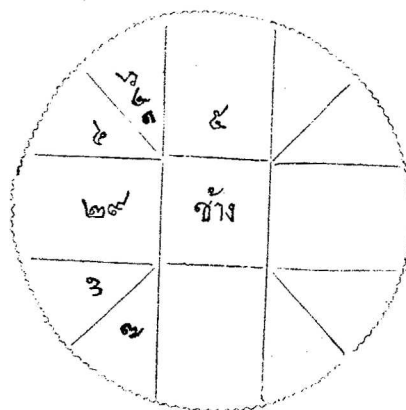
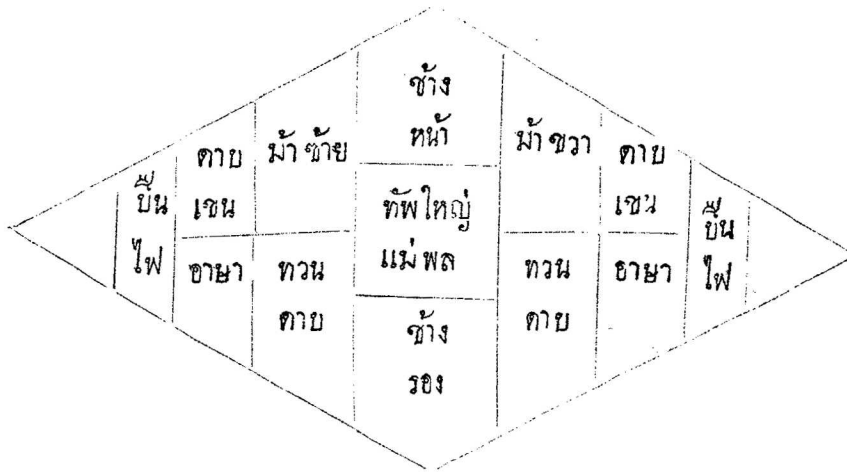
๑ เลทนะระระวาลี, อติกัมภีระการกา, เอกากิลีระนาสะกา. ะ
ทวง ทาง ทั้ง สาม ไ้แก่ ชาว เมือง, อันว่าลักษณะ ทาว จระเซ่ ทั้งนี้, ถ้า ถาน อัน
ใดอันหนึ่งมีรัศมี เศวร่า หมอง ธิบหรี หายไป ๑ พระหุระนา ทุกขัยปัตตา,
บัตินเททิวาจิรา. ะ ๑ ชน ทั้งหลาย เป็นอัน มาก จะ ไ้ ทุกข์, ไ้
นักปราชญ์ผู้มีปัญญา พิจารณา จ วิเสศโดยพระคาถานี้ อธิบายว่า นักปราชญ์ผู้มี
ปัญญา, พึงพิจารณา ดู ทาว จระเซ่ ทั้งนี้, คือ ทวง ทาว ข้าง คีระ นั้น, ไ้แก่ พระ
มหาภาระษัตริย์. ทวง ทาว เท้า น้า ทั้ง สอง ไ้แก่ พระ สมณผู้มีศีล, ทวง ทาว
เท้า ข้าง หลัง ทั้ง สอง นั้น, ไ้แก่ เสนา บดี. แล ทวง ทาว ฝ่าย ทาง ทั้ง สาม นั้น,
ไ้แก่ ราษฎร ชาว เมือง, แล ทวง ทาว ถานใด ถานหนึ่งแลมีรัศมี, เศวร่า
หมอง ธิบหรี สูญไป ก็ดี, ชน ทั้งหลาย จะ ไ้ ความ ทุกข์ เวทนา, มาก แล น้อย
โดยอัน ควร แก่ ทาว อัน วักร นั้น แล. ะ

๑ เทวินทพรหมา, ระวิการะจันโท, ปาสาทะนาโก, มะณิราชาชี. ะ
สัน ว่า ไ้ เชน พระ อินทร์, ไ้ เชน พระ พรหม, ไ้ เชน พระ อาทิตย์, ไ้ เชน
พระ จันทร์, แล ทาว, ไ้ ชน ปราสาท ที่ พัง อาไศรย, แล เชน แก้ว แล กระสัตรี

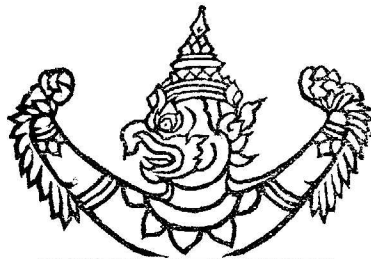
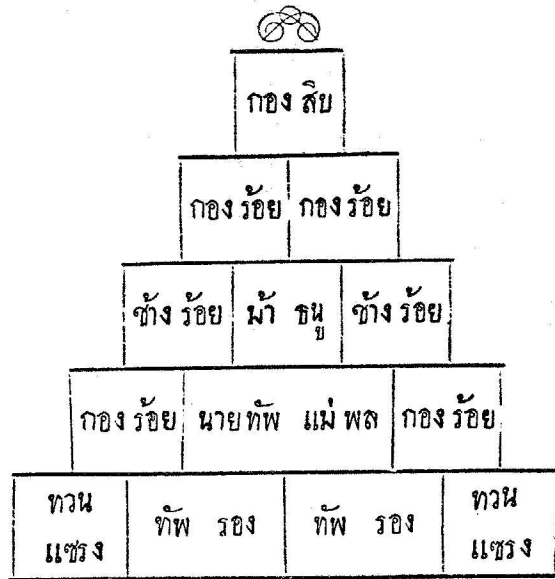
[illegible]

วาระไรคัง. จะได้ทวีพล แล ความ สุขเจริญคุณ, แล เกษา จะ ปรายจาก ทุกข
 โภย พยาธิ. ๑ ประสิทธิกัมมัง ปฐะณัญจะวคัม. ๗๖ จะ ทำ การ สำเร็จ ความ
 ปรากฏา โดย ลักษณะ มงคล สุปินอัน พรพมา มา นั้น แล. ๗๗

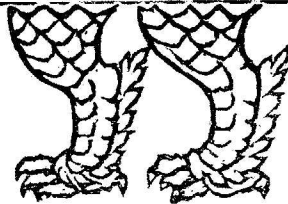
บุรพ ๑ ท่าน ให้นำไปบุรพ สรี

พิไชยสงครามไทย.

กองร้อย	อาษา	กองร้อย
ม้า ข้าง	เขนทอง	ม้า ข้าง
ข้าง	นาย ทัพ	ข้าง
ซ้าย	แม่พล	ขวา
ม้า	ทัพ	ม้า
ซ้าย		ขวา
พล	ตั้ง	พล
แฉวง	ทอง	แฉวง

๓๕

ผู้ประพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๖๕

๑ ครูทศ พุทธศักราช ๒๔๖๕

ตลกๆ พยู่ท เห็น ไตรรกแล ซอกแล เหว ที่ จิต ที่ ชื่น แถ

ทอก ทอก

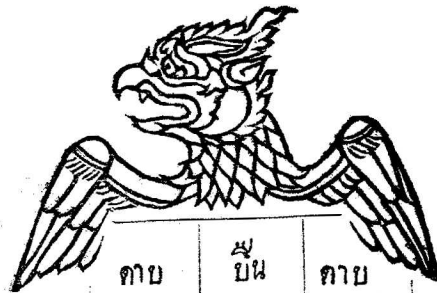
	ก่อง ลึบ	ก่อง ลึบ	ก่อง ลึบ	
แซรง	ทวน แซรง	ก่อง ว้อย	ทวน แซรง	แซรง
แซรง	ม้า	ขึ้นไฟ	ม้า	แซรง
แซรง	ข้าง	นายทัพ แม่ทัพ	ข้าง	แซรง
แซรง	ข้าง	ข้าง	ข้าง	แซรง
แซรง	ทวน ข้าง		ทวน ข้าง	แซรง
	แซรง	แซรง	แซรง	

เพชรพยุท ตั้งใน ป่าไม้ นั้น แถ

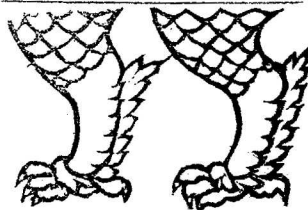
พิไชยสงครามไทย.

๑๓๗

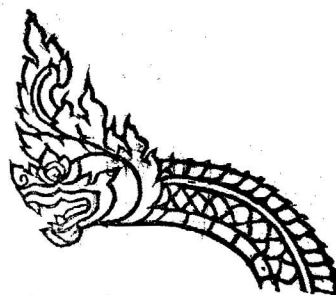

เดิมไป กระโถนทัพ ฝ่าย

คาบ ไล่	ขึ้น ไฟ	คาบ ไล่
ข้าง	ทัพใหญ่	ข้าง
ม้า	ทัพ รอง	ม้า
แซรง	แซรง	แซรง

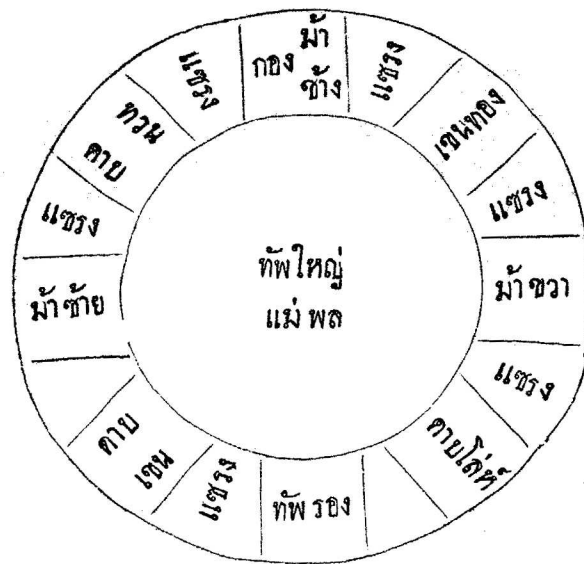
มังกร พยุห ข้าม น้ำ
ให้เอา หวี ทาง ยก
ข้ามไป ก่อน แล

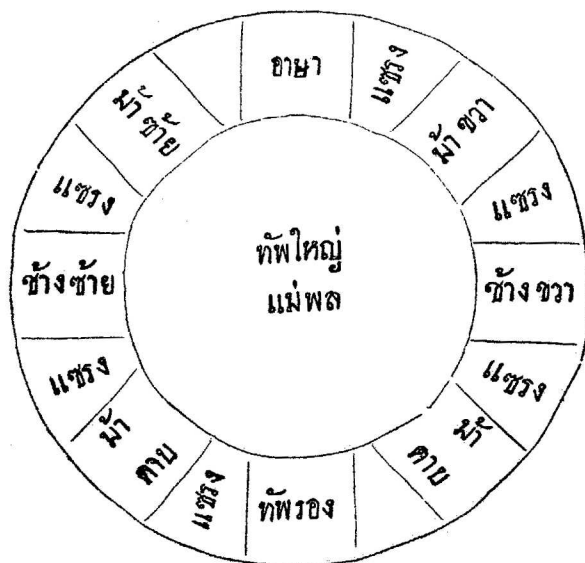
เสน ทอง กอง ร้อย

ม้า ซ้าย	กอง ร้อย				กอง ร้อย	ม้า ขวา
ข้างซ้าย	กอง ร้อย				กอง ร้อย	ข้าง ขวา
ข้างซ้าย	พล แซรง หอก	ขึ้น ไฟ	แม่ ทัพ	ขึ้น ไฟ	พล แซรง หอก	ข้าง ขวา

พิไชยสงครามไทย.

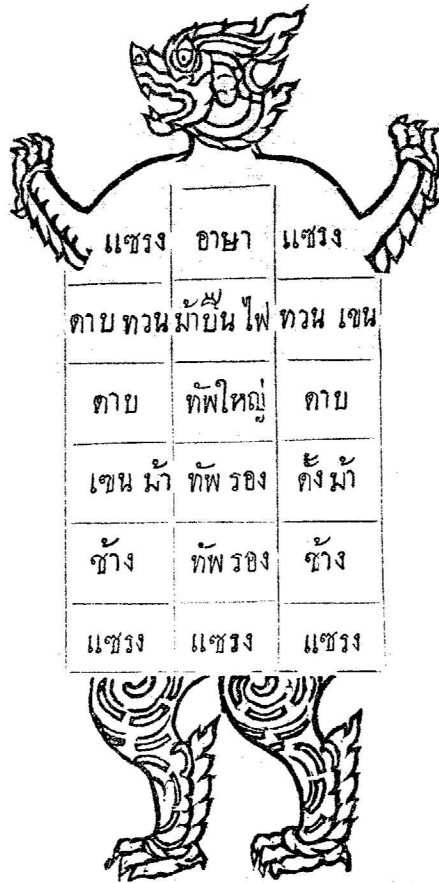
ทัพใหญ่ คือ ขอมเขา ที่ชนแล

ทัพใหญ่ คือ ขอมเขา แยกทุ่งแล

พิไชยสงครามไทย.

๓๗

สิง พยุหตั้งริมเขา แด่ไกลเห็น หนึ่งสิบภา ให้ตั้งดุจตั้ง นี้ แด

ข้ามเขา สอง ทัง กระหนาบ อยู่ ท่านให้ตั้ง ดั่งนี้ แด

ช้าง
น้ำ
ทพใหญ่
น้ำ
ช้าง

ทวน	ดาบ
น้ำ	
ทวน	ดาบ

บไฟ
บไฟ

เสา

อาษา

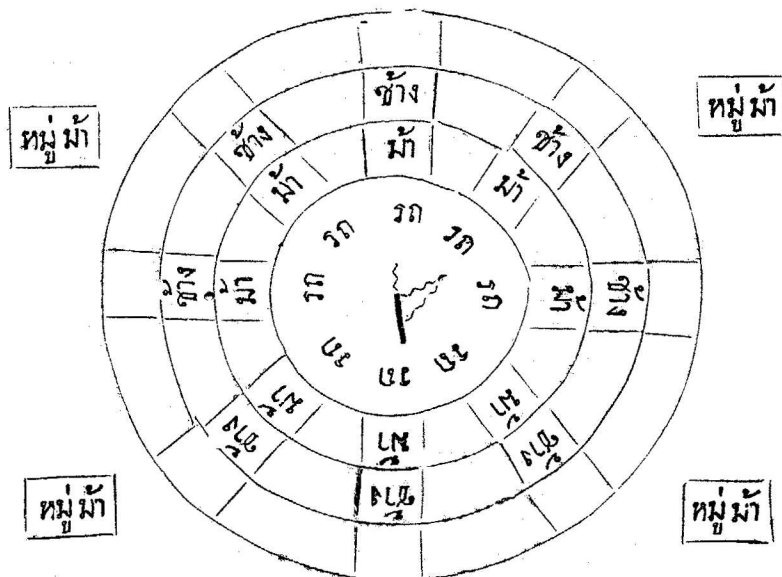
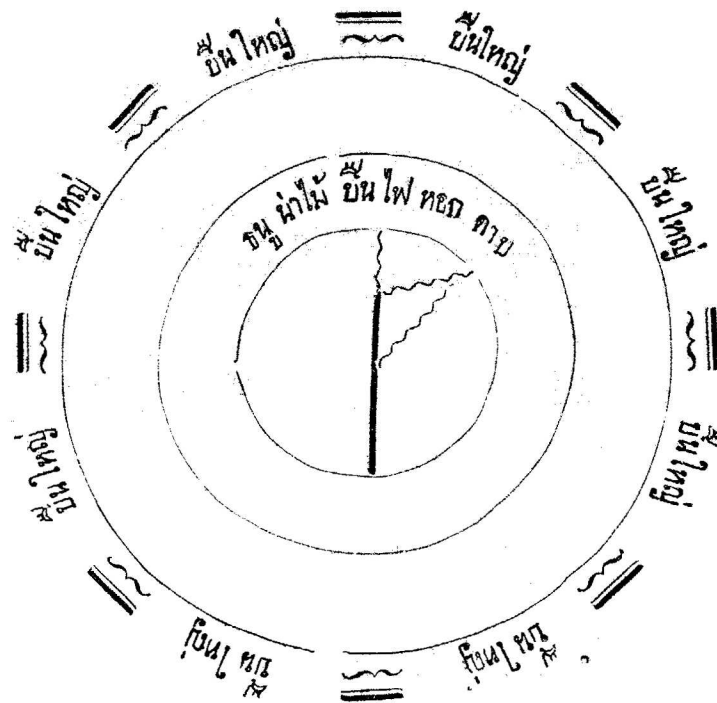
บไฟ
บไฟ

ทวน	ดาบ
น้ำ	
ทวน	ดาบ

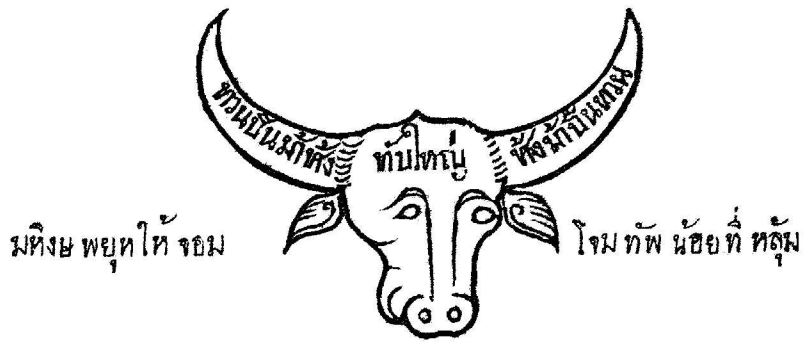
ช้าง
น้ำ
ทพใหญ่
น้ำ
ช้าง

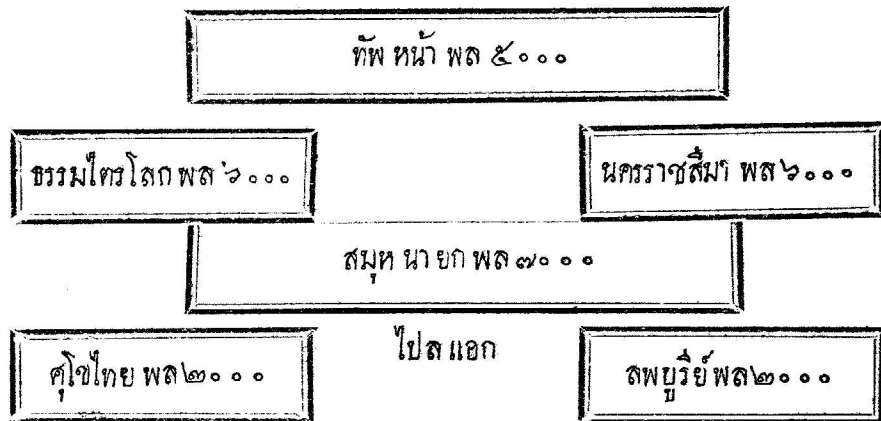
๑ กลางทุ่งให้ตั้งกังหัน, คูเยื้องพระอาทิตย์ไม่เที่ยง, ตั้งโดยพล แลอิษทิศริโย. ๖๖

๑ เมื่อ ออก ทัพ ไชย, แลได้ ฤกษ์ วัน ๑ ยาม ๑ ให้ตั้ง กระบวน นี้ แล, เมื่อ รบ ให้หมู่ ม้า ออกไป เปน ปี, หมู่ ข้าง ออกไป เปน คัณ, พล รบ เปน อูระ, แล ชื่อ สหสิรังศรี พยุห. ๖๖

- ๑ ครุฑพยุทโถม ทัพ ทลวง แล โถม น้ำ เส้น ไป พยุทโถม มทยม มิ่งม พยุทโถม ทัพ ถ้า ที่ นั้น ควรร ใด,
- ๑ สิงทพยุทโถม ทัพ นั้น พ้น บน ลุ่ม ไร่, เอา มะหิงม พยุทโถม ทัพ แล

๑ สัตถการวิย พระอาจารย์ท่าน จะกล่าว, โดย นาม มหาทศ พยากร ทง
 แปรประการ นั้น, อันชื่อ เมือง กี่, เสนาบดีผู้จะ เปน นาค พล กี่,
 แล ประกอบไป ด้วย อักษร แปร จำพวกนี้, ถ้าผู้ ชายให้เขา ปลาย ชื่อ นั้น,
 ถ้าผู้หญิงให้เขา ต้น ชื่อ นั้น เปน นาม แล, ๆ ถ้าผู้ นั้น ได้ ชื่อ นั้น, ประดอบ
 ด้วยอักษร มี, อะ อา อี อี อู อู เอ โอ, ผู้ นั้น ชื่อ ครุฑ นาม แล, ๆ ถ้าผู้ ไค
 นั้น ประกอบ ด้วย อักษร กะ ฆะ คะ ฌะ ฌะ ไซ้, ผู้ นั้น ชื่อ พยัคฆ นาม แล, ๆ ถ้าผู้

โคชื่อนั้น ประกอบ ด้วยอักษร จะ ณะ ณะ ณะ, ผู้นั้น ชื่อ สักขนามแล, ๆ ผู้นั้น
โคชื่อนั้น ประกอบ ด้วยอักษร ฐะ ฐะ ณะ ณะ ณะ ใช้นั้น, ผู้นั้น ชื่อ สักขนามแล,
ถ้าผู้นั้น ประกอบ ด้วยอักษรนี้, ณะ ณะ ณะ ณะ ใช้นั้น, ผู้นั้น ชื่อ นาค
นามแล, ๆ ถ้าผู้นั้น ประกอบ ด้วยอักษรนี้ ประ ณะ ณะ ณะ ใช้นั้น, ผู้นั้น
มุสิกนามแล, ๆ ถ้าผู้นั้น ประกอบ ด้วยอักษรนี้ ะ ะ ณะ ณะ ใช้นั้น, ผู้นั้น ชื่อ
คชนามแล, ๆ ถ้าผู้นั้น ประกอบ ด้วยอักษรนี้ สะ ะ ณะ ณะ ใช้นั้น, ผู้นั้น ชื่อ
อิชนามแล.

ฯ

๑๐ ประการหนึ่ง, ถ้าผู้นั้น ชื่อ ครุฑนาม, จะเป็น ขุนพล นายก ใช้นั้น, ให้
เอามุสิกนามเป็น กองหน้า, เอาพยัคฆนามเป็น ปีกขวา, เอาอิชนามเป็น ปีก
ซ้าย, และให้ยาตราใน วัน ๑ ยาม ๕, ให้ได้ฤกษ์ ๕ } ไว้ลัทธิใน สิงห
ษี, แล ท่านให้เลี้ยงกัน ก่อน แล้ว, จึงเอาเพลตาม ฤกษ์แล, ยกพล ออก
ไปข้าง ประตูลิสาณ ทิศ, จึง จะมี ไชย อำนาจ แก่ สัตว์.

ฯ

๑๑ ถ้าผู้นั้น พยัคฆนาม จะเป็น ขุนพล ใช้นั้น, ให้เอา สักขนามเป็น กองหน้า
เอาสิงหนามเป็น ปีกขวา, เอาผู้ นาคนามเป็น ปีก ซ้าย, ให้ยาตราใน วัน ๒
ยาม ๔, ได้ฤกษ์ ๒ } ไว้ลัทธิใน กรกฎ, แล ให้ย้าย พล ไปเป็น สอง
หมู่, แล ให้ ไ้เอา ไชย, แล ยก ออกไป ข้าง บุรพทิศ, จึง จะมี ไชย
อำนาจ แล.

ฯ

๑๒ ถ้าผู้นั้น สักขนาม จะเป็น ขุนพล ใช้นั้น, ให้เอา นาคนามเป็น กองหน้า, เอา
สักขนามเป็น ปีกขวา, เอาผู้ ครุฑนามเป็น ปีก ซ้าย, ให้ยาตราใน วัน ๓
ยาม ๖, ได้ฤกษ์ ๓ } ไว้ลัทธิใน ตุลา, ให้ ไ้เอา ไชย แล้ว จึง ยก
พล ไป อาคเนย์ทิศ, ไป จึง จะมี ไชย อำนาจ แล.

ฯ

๑๓ ถ้า สักขนาม จะเป็น ขุนพล ใช้นั้น, ให้เอา ครุฑนามเป็น กองหน้า,
มุสิกนามเป็น ปีกขวา, เอาผู้ พยัคฆนามเป็น ปีก ซ้าย, ให้ยาตราใน วัน ๔
ยาม ๒, ได้ฤกษ์ ๒ } ไว้ลัทธิใน กัมภี, ให้ย้าย พล ออกเป็น สอง

หมู่, ให้ให้เอาไชย, แล้วจึงยกพลออกไปข้างทิศทักษิณทิศใต้, ไปจึงมีไชยชำระแค้น

ฯ

๔๐ ถ้าผู้ขาดนามเป็นขุนพลใต้, ให้เอาผู้สันทนามเป็นกองหน้า, ผู้ครุทนามเป็นปีกขวา, เอามุสิกนามเป็นปีกซ้าย, ให้ยกตราในวัน ๔ กลางคืนยาม ๗, วัน ๗ กลางคืนยาม ๔, ให้ได้ฤกษ์ ๒๒ } ๒๓ } ๒๔ } วัตรักษณในฤกษ์ราชย์, มีไชยชำระแค้น.

ฯ

๕๐ ถ้าผู้มุสิกนามจะเป็นขุนพลใต้, ให้เอาผู้พยัคฆนามเป็นกองหน้า, เอาผู้ธำนามเป็นปีกขวา, เอาผู้สันทนามเป็นปีกซ้าย, ให้ยกตราในวัน ๕ ยาม ๑, ให้ได้ฤกษ์ ๒๕ } ๒๖ } ๒๗ } วัตรักษณในฤกษ์ราชย์, ให้เลี้ยงกันก่อน, จึงยกพลไปมีไชยชำระแค้น.

ฯ

๖๐ ถ้าผู้คชนามจะเป็นขุนพลใต้, ให้ผู้สันทนามเป็นกองหน้า, แลเอาครุทนามเป็นปีกขวา, เอามุสิกนามเป็นปีกซ้าย, ให้ยกตราในวัน ๔ ยาม ๗, วัน ๗ ยาม ๔ กลางคืน, ให้ได้ฤกษ์ ๒๘ } ๒๙ } ๓๐ } วัตรักษณในเมฆนราชย์, ให้ให้ร้องเอาไชยก่อน, จึงยกพลออกไปมีไชยชำระแค้น.

ฯ

๗๐ ถ้าผู้ธำนามจะเป็นขุนพลใต้, ให้เอาผู้สันทนามเป็นกองหน้า, เอาผู้ขาดนามเป็นปีกขวา, เอาผู้สันทนามเป็นปีกซ้าย, ให้ยกตราในวัน ๖ ยาม ๓, ให้ได้ฤกษ์ ๓๑ } ๓๒ } ๓๓ } วัตรักษณในพฤกษราชย์, จึงมีไชยชำระแค้น.

ฯ

๐ ประการหนึ่ง, ถ้าขุนพลท่านนำพลมาสู่เรา, ได้นามอักษรดังนี้, ทะทะทะทะทะ ไช้, ชื่อขาดนามแค้น, ขุนพลเราอินต่อสู้ยุทธด้วยนั้น, ให้เอาอักษรดังนี้, ะธอธอธอธอธอ, ชื่อครุทนามไปต่อสู้ด้วย, จึงจะมีไชยชำระแค้น.

๐ ถ้าขุนพลนำพลมาสู่เรา, ได้นามอักษรดังนี้, ประพะพะพะพะ, ชื่อมุสิกนาม, ขุนพลเราให้ต่อสู้ด้วยนั้น, ะทะ

คะณะระ, ชื่อพยัคฆนาม, จึงจะมีไชยชำนะแก่สัตว์แล. ๑ ถ้าขุนพล
ท่านนำพลมาสู้เรา, ได้นาม อักษร ดังนี้, ฏะ ชูระ คะณะระ, ชื่อสุนัขนาม,
ขุนพลเราควาให้ได้นามอักษร ดังนี้, จะ ฉะ ชะณะณะ, ชื่อสัตว์นาม นอก ก่อ,
จึงจะมีไชยชำนะแล. ๑ ถ้าขุนพลท่านนำพลมาสู้เรา, ได้นาม อักษร
ดังนี้, สะหะ พระอะ, ชื่ออิชนาม, หาขุนพลเราให้ได้อักษร ดังนี้, ะระ
ระวะ, ชื่อคชนาม, ต่อท้ายกันจึงจะมีไชยชำนะแก่สัตว์แล. ะ

๑ ประการหนึ่ง, พระอาจารย์ท่านห้ามโดยนามจะยatra, ในวันอัน
มีประกอบด้วยนามนั้นแล, ถ้าครุฑนามจะยatra ก็ดี, จะหุคก็ดี,
ห้ามมิให้ยatra, มิให้หุค, ในวันนั้นแล. ผู้พยัคฆนามจะยatra ก็ดี,
จะหุคก็ดี, ท่านห้ามมิให้หุคแลยatra ในวันนั้นแล. ผู้สุนัขนาม
จะยatra แล จะหุคก็ดี, ห้ามมิให้หุคแลยatra ในวันนั้นแล. ผู้
สุนัขนามจะยatra ก็ดี, จะหุคก็ดี, ห้ามมิให้หุคมิให้ยatra ในวันนั้น
แล. ผู้มูสิกนามห้ามมิให้ยatra, แล หุคใน วันนั้นแล. ผู้อิชนามห้าม
มิให้ยatraมิให้หุคใน วันนั้นแล. ผู้คชนามห้ามมิให้ยatra แล หุค
ใน วันนั้นแล. ผู้คชนามห้ามมิให้ยatra แล หุคใน วันนั้นแล. ะ

๑ พระอาจารย์ท่านกล่าวไว้ ๑ ครุฑนาม } สัตว์ ๒ พยัคฆนาม } สัตว์
๗ นาคนาม } สัตว์ ๕ มูสิกนาม } สัตว์
๓ สุนัขนาม } สัตว์ ๔ สุนัขนาม } สัตว์, เท่านั้นแลเป็น สัตว์ รู้ กันแล.
๔ คชนาม } สัตว์ ๖ อิชนาม } สัตว์
๑ ครุฑนาม } มิตร ๓ สุนัขนาม } มิตร ๗ นาคนาม } มิตร ๘ คชนาม } มิตร,
๒ พยัคฆนาม } มิตร ๔ สุนัขนาม } มิตร ๕ มูสิกนาม } มิตร ๖ อิชนาม } มิตร,
เท่านั้นนามเป็น มิตรกันแล. ๑ ครุฑนาม } ๗ นาคนาม } เท่านั้น ย่อม น
๔ สุนัขนาม } ๔ มูสิกนาม } เท่านั้น ย่อม น
คร, ให้ท่านรบก่อน, จึงจะมีไชยชำนะแล. ๒ พยัคฆนาม } ๓ สุนัขนาม }
๖ อิชนาม } ๔ คชนาม }
เท่านั้น ย่อมเป็น ยายี่, ให้รบ ท่านก่อน, จึงจะมีไชยชำนะแล. ะ

อะ คุรุทนาม ทัวผู้	วัน ๑ คุรุท	อะ นาคราช ทัวผู้	วัน ๗ นาม ชื่อ
อา คุรุทนาม ทัวเมีย	นาม แด.	อะ นาคราช ทัวเมีย	นาคนาม แด.
อิ เสนะ ทัวผู้	ให้ ตั้ง คุรุท	อะ งู สิงหา พิศม มี ไค	ให้ ตั้ง สัจพิศม
อี เสนะ ทัวเมีย	นาม พยท ราช	อะ งู ทัพพา	คชฉิม.
อุ เญยวไฟ ทัวผู้	ลักษณะ	อะ งู เฒ่า ปล้อง	
อุ เญยวไฟ ทัวเมีย		ปะ พญาหนู	วัน ๕ ได้ มุสิก นาม
กะ เลือ ไกรง ทัวผู้	วัน ๒ พยคัม	อะ หนู พก	แล
อะ เลือ ไกรง ทัวเมีย	นาม แด	อะ หนู ท้อง ชาว	ให้ ตั้ง โคศราพยุท
อะ เลือ เหลือง ทัวผู้	ให้ ตั้ง จักรพยุท	อะ หนู หวัง	พยุทก ลักษณะ.
อะ เลือ เหลือง ทัวเมีย	ประทุมลักษณะ.	อะ หนู ผู้	
งะ เลือ ปลา		อะ ช้างเผือก ทัวผู้	วัน ๘ ได้ คชนาม
อะ ราชสีห์ ทัวผู้	วัน ๓ ชื่อ	อะ ช้างเผือก ทัวเมีย	คชพยุท
อะ ราชสีห์ ทัวเมีย	สีห์นาม แด.	อะ ช้างดำ ทัวผู้	ตั้ง ปทุมพยุท
อะ ราชสีห์หนะปงศก	ชื่อ สีห์ลักษณะ	อะ ช้างดำ ทัวเมีย	ลักษณะพยุท
อะ ไกรสรสีห์ ทัวผู้	ให้ ตั้ง เพชร		
อะ ไกรสรสีห์ ทัวเมีย	พยุท.	อะ ม้าเผือก ทัวผู้	วัน ๖ ชื่อ นาม แด
อะ สุนัข ทัวผู้	วัน ๔ แด นาม	อะ ม้าเผือก ทัวเมีย	ครัน ภาลักษณะให้
อะ สุนัข ทัวเมีย	สุนัขนาม.	อะ ม้า ทัวเมีย	ตั้ง กรกฎ พยุท.
อะ สุนัขจิ้งจอก	ให้ ตั้ง มังกรพยุท		
อะ สุนัขใน ทัวผู้	สวา ลักษณะ.		
อะ สุนัขใน ทัวเมีย			

๔	กล่าวเชิงเตี	๕ ศิลาเพชร	๑ คุรุท นาม ทัวผู้ ธาตุหิน แด
๖	๑ คุรุท ทัวผู้	๖ ศิลาแดง	
๗		๗ ศิลา สาก	
๘		๘ ศิลาของ	
๙	๑ คุรุท ทัวเมีย	๙ ศิลา จน	๑ คุรุท นาม ทัวเมีย ธาตุหิน แด
๑๐		๑๐ ศิลา นาม	
๑๑		๑๑ ศิลา ผง	
๑๒		๑๒ ศิลา กาน	

๑ ๒ ๓ ๔	๑ ครุฑช นะปุงศก	๑ คีตา แดง ๒ คีตา ขาว ๓ คีตา ดำ ๔ คีตา เหลือง	๑ ครุฑชนะปุงศก ชาติดินแดน
------------------	-----------------	--	---------------------------

๑๑๖๕	๒ พยัคฆ นาม ตัว ผู้ ชาติไฟ พิเศษ แด.
------	--------------------------------------

๑๑๖๖	๒ พยัคฆนามตัว มีย ชาติไม้แก่น	๑๑๖๗	๒ อัฐ นาม นะปุงศก ชาติ วม ๆ กัน
๑๑๖๗	๒ พยัคฆนามนะปุงศกชาติไม้ผุ	๑๑๖๘	๓ สัท นาม ตัว ผู้ ชาติเหล็ก ๆ กล้า
๑๑๖๘	๔ ม้าตัวผู้ ชาติเท่า ร้อนสุนัขชาม	๑๑๖๙	๓ สัทนามตัวเมีย ชาติเหล็กสาธาร
๑๑๖๙	๔ ม้า ตัวเมีย ชาติเท่า ร้อนสุนัขชาม	๑๑๗๐	๓ สัทนามนะปุงศกชาติเหล็ก ๆ หล่อ
๑๑๗๐	๕ ม้า นะปุงศกชาติเท่าเย็นสุนัขช นาม	๑๑๗๑	๗ นาค นาม ตัว ผู้ ชาติไฟ พัว
๑๑๗๑	๕ มุสิกนาม ตัวผู้ ชาติดิน ๆ ของ	๑๑๗๒	๗ นาค นามตัว เมีย ชาติไฟ พัว
๑๑๗๒	๕ มุสิกนาม ตัวเมีย ชาติดิน ๆ ท่า	๑๑๗๓	๗ นาคนาม นะปุงศก ชาติไฟสุ่มซ่อน
๑๑๗๓	๕ มุสิกนาม หนู นะปุงศก ชาติดิน ๆ	๑๑๗๔	๘ คช นาม ตัวผู้ ชาติน้ำ ๆ มหาสมุทร
๑๑๗๔	จอม ปลวก	๑๑๗๕	๘ คช นาม ตัวเมีย ชาติน้ำ ๆ ฝน
๑๑๗๕	๖ อัฐ นาม ตัวผู้ ชาติ วม ๆ กรด	๑๑๗๖	๘ คช นาม นะปุงศก ชาติ น้ำ ๆ ค้าง

พิไชยสงครามไทย.

๔๗

๑	๗	๒	๕	๓	๘	๔	๖
อะ	กะ	คะ	ปะ	จะ	ยะ	ฏะ	สระ
อา	กา	จา	ผะ	คะ	ระ	ฐะ	ทะ
อิ	ทะ	คะ	พะ	จะ	ละ	หะ	พะ
อี	ทะ	หะ	กะ	ณะ	วะ	คะ	
อุ	หะ	งะ	มะ	ญะ		ณะ	

สัทรร สัทรร สัทรร สัทรร

๑	๒	๓	๔	๗	๕	๘	๖
อะ	กะ	จะ	ฏะ	ทะ	ปะ	ยะ	สระ
อา	จา	คะ	ฐะ	กะ	ผะ	ระ	ทะ
อิ	ทะ	จะ	หะ	ทะ	พะ	ละ	พะ
อี	หะ	ณะ	คะ	ทะ	กะ	วะ	
อุ	งะ	ญะ	ณะ	หะ	มะ		

มิตรร มิตรร มิตรร มิตรร

กัน กัน กัน

๑ สัทธการวิยท่าน กล่าวในเบญจะ ปักขรี้, ถ้า แล พระยา พระองค์ใด จะ
 ยกพล ไปยุทธ ด้วย ราชสัทรร นั้น, แล จะให้มีไพร่ชำนะใช้, จงรู้ใน
 สัทธการเบญจะ ปักขรี้, ให้บริบูรณ์โดยวัน แล ยาม แล เพลา, เคลื่อนตาม
 ราชี่ ประชุม แล มัตถม แล อวสาน ทิศ. ยกพลเข้ารบ นั้น จงรู้ที่ ตั้ง, โดย
 กุมาร ราช่า อันเป็นไชยทิศนั้น. อนึ่งจะ ดวงด้วย เล่ห์คือ เบญจะ อาวุธเป็น
 ประธาน, แล เมื่อจะ ตั้ง กุณฑล เมื่อจะ กองไฟ ร่าย, แล ให้รู้ สัทธการไม้อัน จะ
 เป็น พัน กุณฑล นั้น. หนึ่งใน สัทธการ อา คือ เสนะ, อี อี ชื่อ อุโลก, อุอุ ชื่อ กากะ,
 เอโอ ชื่อ สาระสะ, โอ เออา ชื่อ มยะ, ใน บุรพเป็น สภาณ แห่ง เสนะ, ใน

ทักษิณ เป็น สถานที่แห่ง อุลอก, ใน ประจิมเป็น สถานที่แห่ง ทากะ, ใน อุตฺร
เป็น สถานที่แห่ง สวรระ, ใน ท่า กลางเป็น สถานที่แห่ง มยุระ, ท่าน ทั้ง ห้า
นี้มีได้แปด แด อยู่ ประจำทิศ เป็น นิจ. แดให้พิจารณาใน ตาราง กระบวนนั้น,
เอาไม้ นามใส่ อยู่ประจำทิศ, เว้นแต่ทิศ กลฝ่ายกุมาร, ราชา, ชวา, มรณ,
พระตะ, ทั้งห้านี้ยอมแปด ทอ นาทิ, นาทิหนึ่ง จึง แปร จากทิศ แด วัน ทุก
เมื่อ แด.

ฯ

๑ เมื่อเสนะ มา ยัง ถานะ กุมารใน ทก นาทินั้น, ถ้าได้เพลา ๑ กอ รุ่ง
ก็ทำให้เอาไม้เป็น ประธาน, ขึ้น อัน กองไฟ กุณฑลนั้นแต่ กุณฑลเดียว, จึง
เอาไฟ นั้น แยก กันให้ รุกชุก, ถ้า ได้เพลา ๓ ให้เอา ขึ้นไฟเป็น ประธาน,
ให้เอา ไม้ ไส้เป็น พัน กุณฑล, ถ้าได้เพลา ๔ ให้เอา ช้าง เป็น ประธาน, ให้
เอา ไม้ ชุ่มแสง เป็น พัน กุณฑล แด.

ฯ

คชนาม	เสนะ ๑	ครุฑนาม
อิชนาม	มยุระ ๒	สิคนาม
สวรัส	นาคนาม	๒ พยัคฆ
มุลิกนาม	๕	๔ อุลอก
	ทากะ	สุนัขนาม

	พล	
ชวา	มรณ	กุมาร
	ราชา	

ไม้ ก่าจาย ก็คือเป็น พัน กุณฑล, ถ้าได้เพลา ๗ ให้เอา ธนู นำไม้เป็น ประธาน,
ให้เอา ไม้ ชุ่มแสง เป็น พัน กุณฑล. ถ้าได้เพลา ๘ ให้เอา ทาบ หอกเป็น ประธาน,
ให้เอา ไม้ ก่าจายเป็น พัน กุณฑล แด. ถ้าได้เพลา ๖ ให้เอา ช้าง ทั้ง เป็น ประธาน,
ให้เอา ไม้ ชุ่มแสง เป็น พัน กุณฑลเท่า นั้น, เสนะ มา ยัง กุมาร แด. ฯ

๑ ประการหนึ่ง ถ้าเสนะ มา ยังราชา, แดได้เพลา ๒ ก็คือเพลา ๓ ก็คือ,
ให้เอา ช้าง สารเป็น ประธาน, ให้เอา ไม้ ก่าจายเป็น พัน กุณฑล. ถ้าได้เพลา
๑ เอา ขึ้นไฟเป็น ประธาน, ให้เอา ไม้ ไส้เป็น พัน กุณฑล. ถ้าได้เพลา ๔ ก็คือ

เพล๗ กัณฑ์, เอาขึ้นไฟเป็นประธาน, ให้เอาไม้จุ่มแสงเป็นพื้นกณฑ์. ถ้าได้เพล๕, เอาไม้เป็นประธาน, ให้เอาไม้กำจายเป็นพื้นกณฑ์. ถ้าได้เพล๗ ให้เอาข้าวสุกเป็นประธาน, เอาไม้กำจายเป็นพื้นกณฑ์, เท่านั้นเสนา มาบังราชา. ถ้าให้ผู้อื่น ต่อแต่อยู่โลก กากะ มยุระ ตูกัน. ๗

๑ พระอาจารย์กล่าวไว้ประการหนึ่ง, เมื่อทำตามมหาพิไชยสงครามใช้, ให้ดูในเบญจขัณฑ์, ประการนี้คือว่า กระเวกขัณฑ์หนึ่ง, หงษ์ขัณฑ์หนึ่ง, มยุระขัณฑ์หนึ่ง, โกญจะขัณฑ์หนึ่ง, โกลิละขัณฑ์หนึ่ง, อันว่ากระเวกขัณฑ์ นั้น, คือ พระมหา กระษัตริย์พระองค์หนึ่ง, จะเอา วิฬกทำเนินใช้, จึงมี พระสุระเลี้ยง ช่อน โอวาท แก่ฝูง บรรพสัตว์ วิฬก, และมี พระอชฌมาไศรย อันจะ ครอง พลด้วยมฤตกา, แลอาจ สามารถว่า, จะผจญฆ่า คีกรักให้พินาศได้. แล หงษ์ ขัณฑ์ นั้น คือ พระ มหา กระษัตริย์ เมื่อ จะเอา พล ยาทา, จึงมี สิวา อันมี หมา ค้างราชหงษ์, เมื่อ จะออกจาก กำ ทอง นั้น, แล มี พรหม วิหาร อิริยานุภาพ อันรอบ คอบ, แล รักรักร วิฬกมิได้ จลาจล อันตราย, พระองค์ อาจ สามารถ ที่ จะให้สัตว์ พินาศได้. แล มยุระ ขัณฑ์ นั้น, คือ พระมหากระษัตริย์ เมื่อ จะ ยกพล ออกจาก พระราชเสมาใช้, จึงให้อุโฆษ พระสุระเลี้ยง บังคับให้ แลให้ ทวีป แก่ราษฎร ทั้งหลาย, โทษานุโทษ เทนคุณวิธี แก่ ราษฎร ทั้งหลาย, แล พระองค์ นั้น อาจ สามารถ, ที่ จะให้สัตว์ พินาศได้แล. โกญจะขัณฑ์ นั้น คือ พระมหา กระษัตริย์ นั้น, จะ ยกพล เสนา ออกไป จาก ที่ สี่มา มณฑล, จึงมี พระราช โองการ นิรนาท ประทุง ทั้ง หัตถสาร, มี พระโองการ อาจ สามารถ ที่ จะให้สัตว์ พินาศได้แล. โกลิละขัณฑ์ นั้น, คือ พระมหา กระษัตริย์ เมื่อ จะเสด็จ ออกจาก พระนคร นั้น ใช้, จึง เหน อคิตอนาคต แลโทษานุโทษ, แล จึง เหน ประโยชน์ อันจะ มา ถึง พระองค์ ท่าน โดย พลาญผลนั้น, แล มี พระโองการ สังเกต แห่ง เหตุ, ผล อันจะ ลุลลาภ เกียรติยศ, อาจ จะให้ คีกรัก

พิณาศได้แล. อนึ่งให้พิจารณาภู นาคสี่ ตัว. แล เทพธิดา ฤๅษี มุณี ทั้งปวง,
ก็ชุบให้เป็น นาคราช ตัวหนึ่ง, แล นกปราชญ์ ภู จัก ถิ่น ณ กิ่งนี้ เกิด. ฯ

๑ เดือน ๔ เดือน ๕ เดือน ๖ สามเดือนนี้, ปริณิพาทไฟ นาคเอาหัวไป
ประจิม, ทางไป บุรพ์แล, เสนาผู้ใด นำ พล แต่ บุรพ์, แม้นมีฤทธิตั้ง
ชะสุริยท, เสนาผู้ จะ ยุทธ นั้น ก็ จะ ปราไชยแล. เดือน ๗ เดือน ๘ เดือน ๙
สามเดือน นี้ เป็น ปริณิพาท ดิน, นาคเอา หัวไป อยู่ อุดร, ทางไป ทักษิณ,
เสนาผู้ใด นำ พล แต่ ทักษิณ, แม้น มีฤทธิตั้ง พระราม ก็ ที่, แล พระยาผู้
นั้น ใน ยุทธ นั้น ก็ ปราไชย แล. เดือน ๑๐ เดือน ๑๑ เดือน ๑๒ สามเดือน นี้,
เป็น ปริณิพาท น้ำ, นาคเอา หัวไป บุรพ์ทางไป ประจิม, เสนาผู้ใด นำ พล แต่
ประจิม, แม้น มีฤทธิตั้ง พระนารายณ์ ก็ ที่, แล พระยาผู้ นั้น ใน ยุทธ นั้น ก็ จะ
ทอง ปราไชยแล. เดือน ๑ เดือน ๒ เดือน ๓ สามเดือนนี้, เป็น ปริณิพาท

ลม, นาคเอา หัวไป ทักษิณ ทางไป อุดร, แล เสนาผู้ใด นำ พล แต่ อุดร, แม้น
มีฤทธิตั้ง พระอิศวร ก็ ที่, แล เสนา พระยาผู้ นั้น, ใน ยุทธ นั้น ก็ ปราไชยแล

๑ ประการ หนึ่งผู้จะเป็น ชุน พล นั้น, จง เลี้ยง พล ทั้งปวง ดุจ แม่เลี้ยง ลูก มิ
ให้จลาจลได้. หนึ่งผู้จะเป็น ชุน พล จง รู้ ที่ กระบวน อัน จะ ตั้ง พล บัณฑิตไชย,
จง รู้ ถิ่น ณ แห่ง พยุท มณฑล. หนึ่ง จง รู้ ที่ วัจวิต แห่ง เส้น เชือก อัน จะ ตั้ง
พล บัณฑิตไชย, หนึ่ง จง รู้ วัน แล ฤกษ์ ยาม แล เพลานาที่, ที่ จะ ไว้ ถิ่น ณ แล
ราช ที่ ไค้ ที่ เสี้ย แล ทิศ ไชยภูมิ, แล มรณ ภูมิ นั้น จึง จะ ว่า เป็น ชุน พล ได้. ฯ

๑ ที่นี้ท่าน จะ กล่าว สกน ฝ่าย ขวาก่อน, เมื่อ จะ ยাত্রา พยุทโหม ทัพ ทังนี้,
คือ นก ยุง, นก กระเรียน, นก สาลิกา, แล นก ตูเทว่า, นก ช้างแซว, นก บักบัว,
นก กวักกวา, นก ค้า, นก หัวขวาน, เหยี่ยว, นก เขา, กา, แมงกะปุน, ผีเสื้อ
ขาว, นก เป็ด, ม้า, ลมั่ง, วัว เพลาะ, กวาง, วัว ถิ่น ณ, เสือโคร่ง, เสือเผี้ยว, แมว,
สุนัขป่า, สุนัขบ้าน, กระต่าย, หมี, สุนัข, งู เหลือม, พังกร, ลิง ตม, กระรอก,
จะกวต, แะ, จิ้งจก, แมลงมุ่ม, ตุ๊กแก, แล สรรพ สัตว์ เถานี้ ฝ่าย ขวา, สาม สิบ

หกจำพวก. อึ้งเสียงฝ่ายขวาใจจำพวก, กลอง น้อยกลองใหญ่, ฆ้อง, แตร, ตูบแตร, ตีกลอง, พากหนั้, เถ้านี้, ฝ่ายขวาแล.

ฯ

๑ ท่านกล่าวสัตว์ฝ่ายซ้าย, นก เจริญหนึ่ง, นก ยาง กรอกหนึ่ง, นก กระในหนึ่ง, ทั้งทูตหนึ่ง, นก กตหนึ่ง, นก ยาง โทน หนึ่ง, นก กวาหนึ่ง, ไก่เถื่อน หนึ่ง, นก คุ่ม หนึ่ง, นก กระทา หนึ่ง, นก กระเด็น ทะเล หนึ่ง, นก คั่น เทียน ทะเล หนึ่ง, นก เขาไฟ หนึ่ง, นก ยาง เจ้า หนึ่ง, กา น้ำ หนึ่ง, นก นาง นวล หนึ่ง, นก อิลัม หนึ่ง, นก ไล่ หนึ่ง, นก ค้อยคัหวิก หนึ่ง, นก กระเด็น หนึ่ง, นก พิวา หนึ่ง, สรรพสัตว์เท่านี้ฝ่ายซ้าย ยี่สิบเอ็ด. ๒, เถ้า ท้อง ลาย, เถ้า ทะลุ, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๑, ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๒๖, ๒๗, ๒๘, ๒๙, ๓๐, ๓๑, ๓๒, ๓๓, ๓๔, ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๓๙, ๔๐, ๔๑, ๔๒, ๔๓, ๔๔, ๔๕, ๔๖, ๔๗, ๔๘, ๔๙, ๕๐, ๕๑, ๕๒, ๕๓, ๕๔, ๕๕, ๕๖, ๕๗, ๕๘, ๕๙, ๖๐, ๖๑, ๖๒, ๖๓, ๖๔, ๖๕, ๖๖, ๖๗, ๖๘, ๖๙, ๗๐, ๗๑, ๗๒, ๗๓, ๗๔, ๗๕, ๗๖, ๗๗, ๗๘, ๗๙, ๘๐, ๘๑, ๘๒, ๘๓, ๘๔, ๘๕, ๘๖, ๘๗, ๘๘, ๘๙, ๙๐, ๙๑, ๙๒, ๙๓, ๙๔, ๙๕, ๙๖, ๙๗, ๙๘, ๙๙, ๑๐๐. ถ้า สัตว์ ขวา มาสำแดงให้เหนใน เพลา ขวา กล่าว ว่า ร้าย นักอย่าพึ่ง ยাত্রาเลย. ถ้า สัตว์ ฝ่ายซ้าย มาสำแดงให้เหนใน เพลา ซ้าย กล่าว ว่า ร้าย นักแล, อย่าพึ่ง ยাত্রาเลยมีดี แล.

ฯ

๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘	๒๙	๓๐	๓๑	๓๒	๓๓	๓๔	๓๕	๓๖	๓๗	๓๘	๓๙	๔๐	๔๑	๔๒	๔๓	๔๔	๔๕	๔๖	๔๗	๔๘	๔๙	๕๐	๕๑	๕๒	๕๓	๕๔	๕๕	๕๖	๕๗	๕๘	๕๙	๖๐	๖๑	๖๒	๖๓	๖๔	๖๕	๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐	๗๑	๗๒	๗๓	๗๔	๗๕	๗๖	๗๗	๗๘	๗๙	๘๐	๘๑	๘๒	๘๓	๘๔	๘๕	๘๖	๘๗	๘๘	๘๙	๙๐	๙๑	๙๒	๙๓	๙๔	๙๕	๙๖	๙๗	๙๘	๙๙	๑๐๐
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘	๒๙	๓๐	๓๑	๓๒	๓๓	๓๔	๓๕	๓๖	๓๗	๓๘	๓๙	๔๐	๔๑	๔๒	๔๓	๔๔	๔๕	๔๖	๔๗	๔๘	๔๙	๕๐	๕๑	๕๒	๕๓	๕๔	๕๕	๕๖	๕๗	๕๘	๕๙	๖๐	๖๑	๖๒	๖๓	๖๔	๖๕	๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐	๗๑	๗๒	๗๓	๗๔	๗๕	๗๖	๗๗	๗๘	๗๙	๘๐	๘๑	๘๒	๘๓	๘๔	๘๕	๘๖	๘๗	๘๘	๘๙	๙๐	๙๑	๙๒	๙๓	๙๔	๙๕	๙๖	๙๗	๙๘	๙๙	๑๐๐

ถ้า สัตว์ ฝ่ายขวา มาสำแดงให้เหนฝ่ายซ้าย, ถ้า สัตว์ ฝ่ายซ้าย มาสำแดงให้ เหนเพลาขวา, ท่านกล่าวว่า ดีนัก, ให้เร่ง ยাত্রาไปจะมี โชข ชำระ แล.

๑ ประการ หนึ่งถ้า สัตว์ มา สำแดงโดยดีแลร้าย ครั้งนี้ แล, ถ้า สัตว์ ฝ่ายขวา มาสำแดงให้เหนในเพลา ๑ แล จะไป สงคราม ก็ดี, ทำ ทริพย์ ก็ดีว่า หา สวัสดิ์มิได้, ว่า จะ ถึง แก่ ความ ตาย แล. ถ้า สัตว์ ฝ่ายขวา สำแดงใน เพลา ๗ ว่า ต้อง จำ ของ, ยাত্রาไป จะ เสีย คีระ แก่ ท่าน แล. ถ้า สัตว์ ฝ่าย ขวา มา สำแดงให้เหนในเพลา ๘ ว่า จะ เสีย ทริพย์, ถ้า ไป ตี ก็ จะ รบ กัน เสีย รัพล แก่ ท่าน แล. ถ้า สัตว์ ฝ่ายขวา มา สำแดงในเพลา ๙ ว่า ผิดกันเอง, ถ้า

ไปศึก จะรบกันนักแล. เถ้านี้สัตว์ขามาสำแดงในขว ร้ายนักแล. ถ้าสัตว์ฝ่ายซ้ายมาสำแดงในเพลา๒ จะเกิดทุกข์แล. ถ้าสัตว์ฝ่ายซ้ายมาสำแดงเป็นเพลา๔ ว่าโรคจะเบียดเบียนกันแล, ถ้าสัตว์ฝ่ายซ้ายมาสำแดงในเพลา๕ ว่าศัตรูจะเบียดเบียนกันแล. ถ้าสัตว์ฝ่ายซ้ายมาสำแดงในเพลา๖ ว่าจะเสียทรัพย์, เถ้านี้สัตว์ซ้ายมาสำแดงทายว่าร้ายนักแล. จะ

๑ ถ้าสัตว์ขามาสำแดงให้เหนในเพลา๒ ว่าได้ความสุขแล. ถ้าสัตว์ฝ่ายขวา มาสำแดงในเพลา๔ ว่าจะได้ทรัพย์แล. ถ้าสัตว์ขามาสำแดงในเพลา๕ ว่าจะได้ลาภมากนักแล. ถ้าสัตว์ฝ่ายขวา มาสำแดงในเพลา๖ ว่าท้าวพระยา จะให้ลาภแล. เถ้านี้สัตว์มาสำแดงในเพลาซ้ายนี้ นักคือว่าขามาซ้ายให้ยกพลเร่งไปเกิดตึ้นนักแล. ถ้าสัตว์ซ้ายมา สำแดงในเพลา๑ จะได้ลาภอันดีแล. ถ้าสัตว์ ข้ามมาสำแดงในเพลา๗ จะได้ลาภแล. ถ้าสัตว์ ข้ามมาสำแดงในเพลา๘ จะได้แก้วผู้ดีแล. ถ้าสัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลา๙ จะมีไชยชนะ แล. เถ้านี้สัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลาขวา ข้ามมา ข้าม, ถ้าไปสงคราม จะมีไชยชนะ แก่ท่านแล. ถ้าสัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลา๑ จะได้ลาภแดงแล. ถ้าสัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลา๖ จะได้ลาภขาวแล. ถ้าสัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลา๘ จะได้ลาภมากหลายแล. ถ้าสัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลา๔ จะได้ลาภหลายแล. ถ้าสัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลา๒} จะได้สัตว์๔} ท้าว. ว่าสัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลา๒} จะได้สัตว์๔} เจ้า. ถ้าสัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลา๒} จะได้สัตว์๒ ท้าวแล. ถ้าสัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลา๒} จะได้สัตว์๔ ท้าวแล. ถ้าสัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลา๒} คุณก็ตีโทษก็ตี, ได้แก้วแก้ว, แลขมิ้นนั้นจะได้แก้วบุตร ภรรยาแล. ถ้าสัตว์มา สำแดงในเพลา๒} คุณก็ตีโทษก็ตี, จะได้แก้วญาติบิดา มารดา. ถ้าสัตว์ ข้ามมา สำแดงในเพลา๒} คุณก็ตีโทษก็ตี, จะได้แก้วมิตร สหายแล. ถ้าสัตว์

มาสำแดงในเพลา๒} จะโต้แก่ทนาย ชายหญิง, จ้างม้าวัวควาย. ถ้าสัตว์
มาสำแดงในเพลา๑ จะโต้วันหนึ่ง, บมีเคื่อนหนึ่ง. ถ้าสัตว์มาสำแดงใน
เพลา๗ จะโต้ในห้าวัน, บมีห้าเคื่อน. ถ้าสัตว์มาสำแดงในเพลา๘ จะ
โต้ในสี่วัน, บมีสี่เคื่อน. ถ้าสัตว์มาสำแดงในเพลา๓ จะโต้ใน๑๔ วัน.
ถ้าสัตว์มาสำแดงในเพลา๒ จะโต้ใน๗ วัน. ถ้าสัตว์มาสำแดงในเพลา๖
จะโต้ใน๓ วัน, บมีเคื่อนหนึ่ง. ถ้าสัตว์มาสำแดงในเพลา๔ จะโต้ใน๘
วัน, คุณก็ทำโทษก็ทำ, จะโต้ทั้งพระอาจารย์เจ้ากล่าวไว้แม่นแท้แล. ฯ

๑ สิทธิการียบพระอาจารย์เจ้ากล่าวไว้, ในมหาเวทยาตรา, จะไปค้า
ก็ทำ, จะยกพลไปสงครามก็ทำ, จะไปแห่งใดๆก็ทำ. ถ้าได้ยินเสียง
ฆ้อง กลอง แตร สังข์ พิณพาทย์ก็ทำ, เหน่นักรเณร, เหน่นาง ประดับ
อาภรณ์, เหน่น้ำพระยา, เหน่น้ำเต็มกระออม, เหน่น้ำขาว, เหน่นอกไม้
ขาว, เหน่นวักเทียมเกวียน, เหน่นพรหมณ์, เหน่นพระพุทธรูป, ได้ยินเสียง
ขับว่า, ได้ยินเสียงเรือกเรือมา, สกุนตซึ่งสืบทุกประการนี้, ให้เร่งยาตรา
ไปทรมัยสิ่งอันใดปรากฏก็จะโต้ๆ จะดังความปรากฏทุกอันแล. ฯ

๑ ผู้เณรเพลิง, เหน่นวักชนกัน, ได้ยินเสียงร้องไห้, เหน่นอกไม้แดง,
เหน่นกระออมเปล่า, เหน่นเกวียนหัก, เหน่นคนโกนผม, เหน่นคนตีคำกัน, เหน่น
คนยื้อชกกัน, เหน่นเด็กตกใจ แล่นหนี, เหน่นคนบ้า, เหน่นคนตกเรือ, เหน่น
ควนเพลิง, เหน่นไม้ล้มขวางทาง. สกุนตสืบสิ่งประการนี้, ห้ามมิให้ยาตรา
มีคำพิไชยมิได้เลย. ฯ

๑ ผู้สกุนตข้างซ้าย, แล่นไปจับต้นไม้สมทุมข้างขวา มีถาบันกแล,
ถ้าจับไม้ปลายด้านก็ทำ, ไม้ดูแลไม้คายนี่ก็ทำมีคำร้ายนักแล. ถ้าบินมาแต่
อากาศ, ร้องเซ่งๆในวิพลไช้, เป็นลางนั้น บอกว่าฆ่าศึกจะมารบเราแต่
กลางหนทางแล. ถ้านกบินไปเบื้องหน้าไช้, คุณนั้นนำไปท่านให้เร่งรุด
ตามจะมีพิไชยชนะแก่ฆ่าศึกแล. ถ้าเจ้าแดนศัตรู, แล่นหนีไม้หักข้าง

ขวเอา ปลาช้ำเข้า มา ชำคึก จะ ออก แก่ เรา แล. ถ้า เหน้ ไม้ หัก ข้าง ซ้าย เอา ปลาช้ำ อ้อม ไป มี ที่ นก แล. ถ้า เสนะ บิน แทะ ข้าง ซ้าย ไป ขว, แต่ หลง ไป หน้า ก็ ดี, ท่าน ให้ เร่ง ยก พล ไป ตาม จะมี ไชย จ่านะ แล. ถ้า นก ^๒/_๓ } สิ่ง มา บิน รอบ ทิศ เรา ใช้. ถ้า บิน หลง มา หน้า, แต่ ขว มา ซ้าย ก็ ดี ห้าม ยatra อย่า ให้ ยก พล ไป จะ ปร่า ไชย แล. ถ้า นก ^๒/_๓ } สิ่ง มา บิน รอบ ทิศ ใช้. ท่าน ว่า ชำคึก จะ มา ล้อม เรา แล, เมื่อ จะ ยatra ทิศ ใช้, ท่าน ให้ ผู้ถือ สกุน นั้น เอา เสบียง ของ นายยก พล จะ กิน นั้น ^๕/_๖ } ทาน, เอา อาวุธ อื่น นายยก พล จะ ถือ นั้น ให้ ถือ นำ พล ไป ก่อน แล, ให้ พัง สกุน นั้น. ถ้า ได้ สกุน อื่น ดี ใน กลาง คั้น นั้น แล จะ ให้ ยก มิ ได้ ใช้, ให้ เอา เทียน ตาม บัด ทอด ไชย, อัน นายยก พล ถือ นั้น ออก ไป บัด ทนทาง ให้ ดี ช้าง เอา อาวุธ, เมื่อ จะ ยatra ทิศ แล. ถ้า ไ้ กลาง วัน ร้าย, ให้ นายยก พล ถอย ข้าง สาม ชั่ว ซ้าง. ถ้า ไป ทน เรือ ให้ ถอย สาม ชั่ว ลำ เรือ แล้ว จึง ยatra แล, เอา สกุน อื่น ดี แล, อัน นั้น ท่าน ให้ พิจารณา จะ ยุทธนา ก็ ดี ท่าน จะ ยุทธนา เรา ก็ ดี แล.

ฯ

๑ ฝั๑ อยู่ รามี่ ๑ พระ ๒ อยู่ รามี่ ๒ ฝั๑ จะ รบ กัน ก็ เสริม อกัน แล. ฝั๑ มิ จะเป็น มิตร ไม่ ตรี กัน แล. ฝั๑ อยู่ รามี่ ๑ พระ ๒ เข้า มา อยู่ ทั่ว, เจ้า เมือง กำลัง ตั้ง ราช สัตถ์ ยก พล มา จะ แพ้ แล. ฝั๒ อยู่ รามี่ ๒ พระ ๑ เข้า มา อยู่ ทั่ว, ว่า ผู้ ยก พล มา นั้น, จะมี กำลัง ตั้ง พระ ราช สัตถ์ แล. อนึ่ง ถ้า พระ ๒ เสวย อาวุธ ๒ เอง, แล พระ ๑ มา เสวย ทั่ว ว่า จะ ได้.

ฯ

๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖
๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔

ภาษา เสนะ

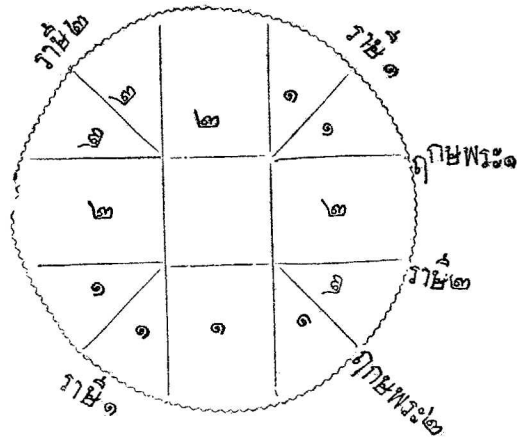
ภาษา อุลอก

ภาษา กากะ

ภาษา สาระส

ภาษา มยุระ

๐	๑	๒	๓	๔	๕
๖	๗	๘	๙	๑๐	
๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	
๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	
๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	
๒๖	๒๗				

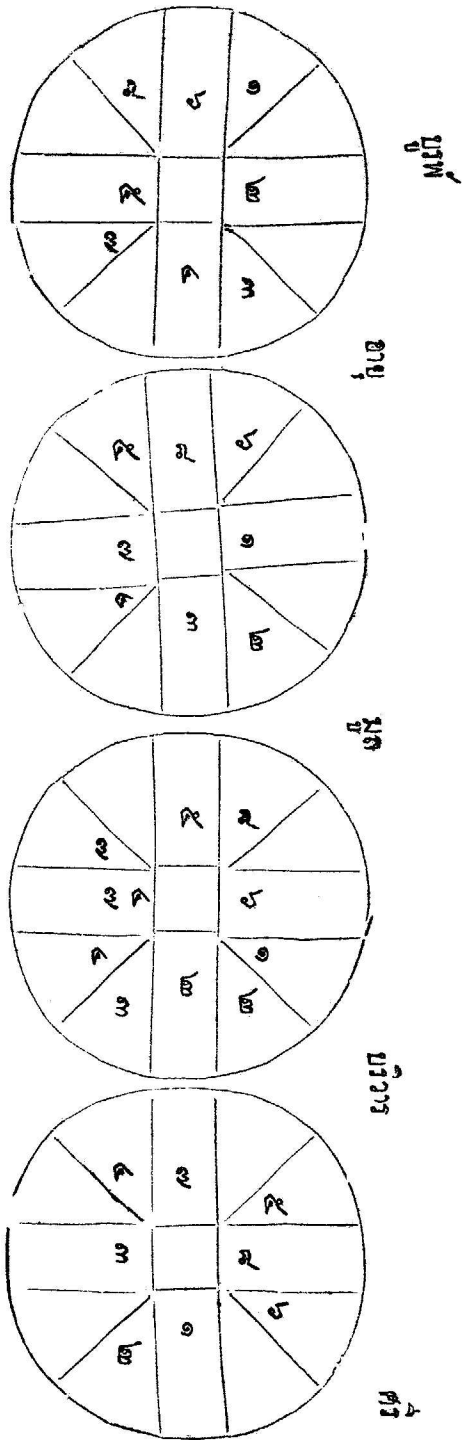
๑. อนึ่งพิไชยสงคราม, เมื่อตั้งทัพคน ๑๐๐๐๐ หนึ่ง เขาแปะ ๗๒ เส้น
 เขาชื่อ ๑๔ เส้น กับสิบ วา. คน ๘๐๐๐ เขาแปะ ๖๖ เส้น กับ วา๑, เขา
 ชื่อ ๑๑ เส้น กับ วา๑, คน ๘๐๐๐ เขาแปะ ๕๖ เส้น, ชื่อ ๑๑ เส้น ๑๐ วา.
 คน ๗๐๐๐ วางแปะ ๔๘ เส้น, วางชื่อ ๑๑ เส้น. คน ๖๐๐๐ วางแปะ ๔๐ เส้น,
 วางชื่อ ๘ เส้น ๑๖ วา. คน ๕๐๐๐ วางแปะ ๓๒ เส้น, วางชื่อ ๗ เส้น,
 คน ๔๐๐๐ วางแปะ ๒๔ เส้น, วางชื่อ ๕ เส้น, ๑๐ วา. คน ๓๐๐๐ วางแปะ
 ๑๖ เส้น, วางชื่อ ๔ เส้น. คน ๒๐๐๐ วางแปะ ๘ เส้น, วางชื่อ ๒ เส้น,
 คน ๑๐๐๐ วางแปะ ๔ เส้น, วางชื่อ เส้น, ๑ คณ คม พระโหรา. ฯลฯ

๑. อนึ่งเมื่อจะตั้งทัพท่านให้วางชื่อวางแปะประสมกันแล้ว. เขา ๓
 คณ ๘ ทาร. ถ้าได้เศศ ๗ กา กระดกที่, แล้วจึงให้ตั้งเป็นกอง ๑๐ กอง
 ๑๐๐ กอง ๑๐๐๐ กอง ๑๐๐๐๐ กอง ๑๐๐๐๐๐ กอง คอย. ฯลฯ

๑. หนึ่งเมื่อจะเดิน ทาง เมื่อเข้าแคศคัก, ท่านให้ไว้ กอง ๗ หอกใกล้ กอง ๓๐ แต่ ๓ เส้น. ไว้ กอง ๓๐ ใกล้ กอง ๑๐๐ นั้น แต่ ๕ เส้น, ไว้ กอง ๑๐๐ ใกล้ กอง ๑๐๐๐ นั้น แต่ ๕ เส้น. ไว้ กอง ๑๐๐๐ ใกล้ กอง ๓๐๐๐ นั้น ตาม อักขาไศรย, ท่านให้ซ่อน คน อัน จะเข้า ทัพ นั้น, แม้น กอง หนึ่ง กัก, กอง ย่อม กัก, ให้แบ่ง กอง ๑๐๐ กอง ๑๐๐๐ กอง ๓๐๐๐ นั้น จงเต็ม แล. ถ้าจะแบ่งให้ไป แก่ คัก ไซ้, ให้ยก หมู่ สันทัก ไป, อย่าเอา คน ไว้ ไป แก่ คัก แล. หนึ่งเมื่อ จะ ปลง ทัพ อยู่ ไซ้, ให้ไว้ ๗ หอก กอง ๓๐ นอก ทัพ แต่ กลาง วัน, ไว้ เป็น ค่าย ครั้น ค่ำ ไซ้ เขา เข้า มา ไว้ ใน ค่าย, เมื่อ จะ ปลง ทัพ ให้เอา ค่าย วง แล้ว, จง หอก หอก ทาบ เมื่อ รวย คอย ไซ้, วาง ชั่ง หน้า ลง มา จน กอง ๓๐ ถ้า จะ หัก ไฟ หัก แต่ ใกล้. คอย คัก ๑๐๐๐ เส้น, เมื่อ จะ เดิน ทาง ไซ้, เดิน แต่ ๕๐๐ เส้น ลง มา. หนึ่งเมื่อ จะ เดิน กัก อยู่ กัก. ถ้า กอง คัก ไซ้ ให้ กอง ๗ หอก ถอย ถึง กอง ๓ หอก ถ้า มาก ไซ้, ให้ ถึง กอง ๑๐๐ ถ้า มาก ไซ้, ให้ ถึง กอง ๑๐๐๐ ว่า นั้น ท่าน มิ ถอย เสีย เลย. แม้น จะ ให้ ผู้ใด ไป คุ่ม คอย กัก, ถ้า เข้า ส่วน หนึ่ง ให้ แบ่ง ไป ๒ } ส่วน. เมื่อ จะ ไป ให้ แบ่ง ผู้ สันทัก จง รอบ คอย, ให้ สำคัญ จง แม้น จึ่ง เข้า รบ, ถ้า แล ได้ ตัว เชลย ถ้า ผู้ ชาย ไซ้ ให้ ถือ ตัว ท่อ ตัว. แล ไว้ เชือก แต่ ภอ ถึง ปลา ยคา. ถ้า ผู้ หญิง ๓ คน ผู้ ถือ คน หนึ่ง กัก มิ เป็น ไค. ถ้า เชลย คา ค่อย มากกว่า เรา ไซ้, แล ใกล้ ประมาณ ๔๐๐ เส้น ไซ้ อย่า ให้ ชำ นึก. ถ้า ใกล้ ทาง ประมาณ ๑๐๐๐ เส้น ไซ้, ชำ น้อย หนึ่ง มิ เป็น ไค, เมื่อ ถอย มา ไซ้, เขา เชลย มา หน้า ชุน พล, ถ้า คัก ทาร ให้ กอง ๑๐๐๐ อยู่ หลัง เขา เชลย รุก มา หน้า. ที่ ยืน ช้าง แล พล อยู่ กระทง หอก. ช้าง ยืน ที่ ๕ วา จักรง ม้า ยืน ที่ ๓ วา คน ถอด หอก คน หนึ่ง ยาว ๑๐ ศอก, กว้าง ห้า ศอก. ะ

๑. หนึ่งเมื่อเดิน พล กัก จะ คอย กัก, ให้ไว้ แต่ ผู้ อยู่ คอย ทาง แล ๑๐๐๐ ยืน รบ ย่อม, แล ออก ไป เดิน เทียม ทาง ๆ เมื่อ ช้าง จะ ถึง ที่ ปลง ทัพ ไซ้, ถ้า ที่ กว้าง ไซ้, ให้ อยู่ คอย ใกล้ ค่า ๑๕ เส้น. ถ้า ที่ นั้น จวน ป่า จวน เขา ไซ้, ให้

พิไชยสงครามไทย

เอาที่นั่นเป็นข้าง, ถ้าถึง กลาง คั่นให้ทอดไป นึ่งใกล้ค่ายเส้น ๑ ให้กองไฟ
ไกลผู้นั้นเส้น ๑ แด. แดพระโหรา. ๗

๑ มหาพิไชยสงครามมีวัน ออก วันใดให้ดูทิศ. วันที่นั้นเป็นให้ดูใน
จักร ใน อายุศม์ ใน มูล ใน บรवार ใน ศรี เป็น วัน ออกโดย นั้น. แดให้
ประณิบัติเด็กอายุศม์ มูล บรवार ศรี อันอยู่แด. ๗

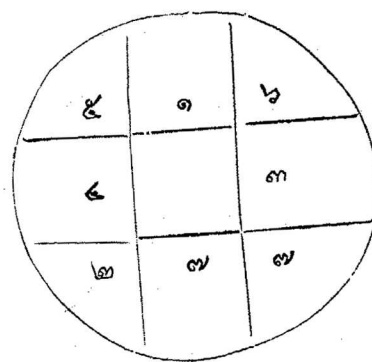
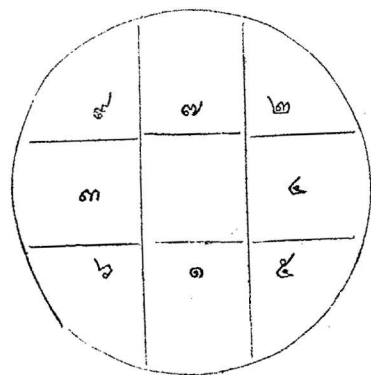
๑ ถ้าอยู่ ศรี แพ้เหตุไป บรพ, วัน ๗ แด อสุร มักทัน ทวย, เหตุไป
อุดร วัน ๓ แด. ๗

๑ กรุง ภาลี ขิบหาย, เหตุว่าไป ทักฮิน, วัน ๔ แด. ๗

๑ อินทรชิต ขิบหาย. เหตุไป ประจิม วัน ๑ แด. ๗

๑ อันว่าท่าน ทั้ง ๔ องค์, ย่อม มีฤทธา ฤทธาพ หนักหนา, แด ขิบหาย
เหตุไป ทิศ อัน มีประกอบ ด้วย วัน แด. ๗

๑ พระโหราเจ้า. อัน เทพยดา อยู่ ถ้า จะ ยกพล ก็ดี, จายาตรา ก็ดี
จะรบกัน ก็ดี, ท่านให้แปรหน้า ค่ำเทพยดาก่อน, จึงไปชำระ แก่ศัตรู แด
พระโหราเจ้า แด. ๗

๑ พิศนาคอยู่ ถ้า จะ ยกพล ก็ดี. ยাত্রา ก็ดี, ท่านห้ามมิให้แปร
หน้าไป ทิศ นั้น แด, หาไชยมิได้ แด. ๗

စဉ်မစာ

၁	၈	၃	၁
၃		၃	
၃		၁	၁

ကွက် ၁၀၁

၁	၃	၃	၁
၃		၈	
၈	၃	၁	၃

၁၁

၁	၃	၃	၁
၃		၃	
၈	၃	၁	၃

ကွက် ၁၀၂

၁	၃	၃	၁
၃		၃	
၈	၃	၁	၃

၁၂

၁	၃	၃	၁
၃		၃	
၈	၃	၁	၃

၁၃

၁၄

၁	၃	၃	၁
၃		၃	
၈	၃	၁	၃

၁၅

၁	၃	၃	၁
၃		၃	
၈	၃	၁	၃

၁၆

๑ ถ้า จะรบ กัน อยู่ หัว นาค มี ไชย.

ฯ

๑ ถ้า จะ ตั้ง พลรบ, ให้ ดู หัว นาค แล ทาง นาค, ถ้า ตั้ง พล ที่ หัว นาค มี ไชย ชำระ. ถ้า ตั้ง ทาง นาค เรา จะ ปรา ไชย แล, แม้ นั้น มี อานุภาพ ฤ็ พะ ชิน ทัช ก็ ดี, พระ พรหม ก็ ดี, พระ นารายณ์ ก็ ดี, จะ ปรา ไชย แก่ ผู้ อยู่ หัว นาค นั้น. ฤ็ เทียบ แล.

ฯ

๑ หนึ่งใน กั ของ หาย. ได้ หัว นาค มิ ได้ เลย แล.

ฯ

๑ ฉี่ ไช้ มา ให้ ดู, ไ้ หัว นาค ตาย. ถ้า ชำ คี ก มา ค่าง หัว นาค, ชำ คี ก มี ไชย.

ฯ

๑ ถ้า ดู ชำ คี ก มา ฤ็ มิ มา, หัว นาค มิ มา แล, ทาง นาค จะ มา แล.

ฯ

๑ ประการ หนึ่ง, ฉิยา ยี่ ขก พล ออก มา รบ, แล นาค ฤ็ ดิษ ฤ็ ชาต ยายี

จะ ตาย แล.

ฯ

๑ ฉิ นาค ฤ็ ขก พล ออก มา รบ, แล นาค ฤ็ ที่ ฤ็ ขก ชาต, นาค ฤ็ จะ ตาย แล.

ฯ

เมาระ ว่า พรหม ลง มา ขวย พร.

ก็ จะ ฉิบ หาย แล.

๑ เรา ชำระ ได้ เซลย ๕ คน.

๒ เกรง จะ บาด บัณ.

๔ ท่าน มี กำลัง.

๒ ขย่ำ รบ งค การ.

๗ เรา ชำระ ได้ ผู้ ๒ คน.

๕ อีก กลั ก กัน.

๒ งค ก่อน ขย่ำ รบ ๓ งค การ มี คั

๔ มี พัง รบ ท่าน ตาย ๑ ขย่ำ รบ ให้

ประหยั ก กัน อยู่.

๒ } เรา ชำระ หัว ที่ ได้ เซลย มาก.

๑ } ตี หลี่ เรา ชำระ จะ ได้ พลัน

๕ } อยู่ ก่อน จึง รบ.

๔ ร้าย นั ก งค ก่อน ขย่ำ รบ.

๒ ท่าน มี กำลัง หัว ที่.

๗ เรา ชำระ ก่อน หัว ที่.

๕ จง พลัน เรา ชำระ ท่าน ตาย.

๓ มี คั ขย่ำ รบ.

๕ เรา ชำระ ท่าน จะ ตาย.

๓ ตี หลี่ ท่าน มี กำลัง.

๑ ให้ รบ เร็ว เรา ชำระ.

๒ งค ก่อน ขย่ำ รบ.

๔ มี พัง รบ ท่าน ตาย.

๒ เร่ง ที่หลัง จะ ไ้ กู้ เจ้าเมือง.

๗ ก ก่อน อย่า เพอ รบ มี ตี.

๕ อย่า รบ ท่าน จะ ไ้ หลัง.

๒ ให้ รบ จะ ไ้ เสร็จ มาก.

๗ เรา ชำระ ให้ ถอย พลัน.

๕ } อย่า ควร จะ ต้อง ขึ้น หนัก.

๑ จะ ไ้ คน ๑๓ คน.

๖ หวัง ที่ อย่า ควร ถอย หลัง เรา ชำระ.

๔ เรา ชำระ ฝ่าย หลัง เสร็จ หนี.

๒ อย่า รบ เร่ง ถอย หวัง ที่.

๔ ท่าน จะ ถอย แก่ เรา.

๒ เรา ชำระ ถอย จง เร็ว.

๗ เรา ชำระ ไ้ เสร็จ มาก.

๗ เรา ชำระ ท่าน จะ บาทใจ.

๕ อย่า รบ มี ตี.

๑ เรา ไ้ เสร็จ ก่อน ๑๐ คน.

๓ จะ ต้อง บาทเจ็บ ก่อน เรา จึง มี ไชย.

๑ อุดร ทิศ ย้าย ให้ รบ ท่าน ก่อน.

๖ อย่า รบ เรา ถอย จง เร็ว เรามี ไชย แล

๑ ภัยพิบัติ ย้าย ให้ รบ ท่าน.

๒ เรา ไ้ เสร็จ ท่าน มี มา ตาม เรา ชำระ

๗ อย่า รบ มี ตี.

๔ อย่า รบ จะ ชำร์ พัน กัน เอง.

บุรพทิศ แห่ ย้าย ให้ รบ ท่าน ก่อน แล

ภาคเน ทิศ ย้าย ให้ ท่าน รบ ก่อน มี ไชย ทักษิณ ทิศ นาค ให้ ท่าน รบ ก่อน มี ไชย

หร ที่ ทิศ นาค ให้ ท่าน รบ ก่อน จึง รบ ประจิม ทิศ นาค ให้ ท่าน รบ ก่อน จึง มี ไชย

๕ งก ก่อน อย่า รบ.

๓ เรา ชำระ แก่ ท่าน.

๑ หวัง ที่ กลาง เรา จะ ชำระ ไ้ ท่าน.

๖ ท่าน จะ หนี เรา แล.

๔ มี ตี อย่า รบ.

๖ หวัง ที่ เสมอ กัน ฝ่าย หลัง เรา ชำระ.

๔ หวัง ที่ ท่าน ชำระ ฝ่าย หลัง เรา ชำระ.

๒ ท่าน มี กำลัง กว่า เรา.

๗ เรา ชำระ รอด ไป.

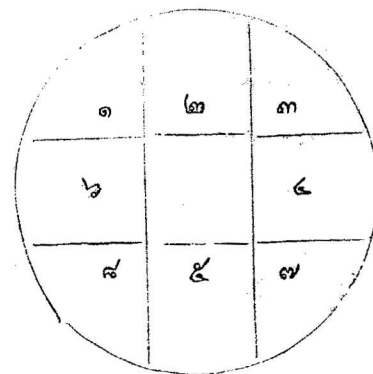
๕ แล่น เรา ชำระ.

๓ อย่า รบ เรา ตาย มาก.

๑ ให้ รบ จะ ไ้ เสร็จ มา.

๖ ให้ รบ จะ ไ้ เสร็จ ๑๕ คน.

๑ อิศาน ทิศ นาค ให้ ตั้ง อยู่ ให้ ท่าน รบ

๑ ด้รู้ว่าโยปราณออกซ้ายขวา, เป็น ย้าย นาคไข้. ถ้า ออกขวาซ้าย ย้าย
ถ้าออก ข้างซ้ายซ้าย นาคผิจะไปคึก. ให้ ไปยืนที่ไชยภูมิ รบมีไชยแล. ๗ะ

๑ ผิยืนที่มระณะ ภูมิ จะ ปราไชย. ๗ะ เลี้ยทิว แก่ ท่าน, เมื่อ ๗ะ
ยืน จำบังกันกินในที่ไชยภูมิ, ให้ดู วาโยปราณผิออก ข้างขวาซ้าย ย้าย,
ให้รบท่าน ก่อน จึง ๗ะมีไชยชำระ แล. ๗ะ

๑ ผิออกข้างซ้ายซ้าย นาคให้งต, ให้ท่านรบก่อนแล้ว, เรา จึง รบ
จึงมีไชยชำระ แล. ๗ะ

๑ ท่านให้ดูตามตำรา, ท่านกล่าวนี้ แล. ๗ะ

๑ อหนึ่งผิจะ ควร นาคพิงสะ, ให้ ทั้งจุลศักราชเอา ๑๐๘ ทาร, เสศเอา
อายุเมือง, นามเมือง บวก, เอา ๒ บวก, เอา ๔๕ คูณ, เอา ๓๖๒ ทาร
เสศทั้ง ๕ ถาน ๆ บนเอา ๔ ทาร. ถาน ถัดเอา ๖ ทาร, ถาน ถัดเอา ๘ ทาร
ถาน ถัดเอา ๘ ทาร. ถาน ท่าเอา ๑๒ ทาร. เสศถาน ๑ เป็นเมือง, ถาน ๒
เป็นเจ้าเมือง. ถาน ๓ เป็นอำมาตย์, ถาน ๔ เป็นโยธา. ถาน ๕ เป็น
ราษฎร ทั้งปวง. ถ้าเสศ ทั้ง ๕ นั้นไข้, เมือง นั้นสูญ, ถ้า จศ บัพเคราะห์
ทั้ง ๕ ถาน, จะเกิดยุท เมืองนั้น. ถ้าเสศ สมเคราะห์ ๕ ถาน, จะเกิด
สุขเมืองนั้น. ถ้าเสศสูญ ถานใด, บัพเคราะห์ถานใด, สมเคราะห์ถานใด
ก็ดี. ให้ทายตามถานนั้นโดยดี, โดยร้ายนั้น แล. ๗ะ

๑ พระยาเจ้าเมือง, ได้เมื่อที่ฆาฎุมาร นิทาน แล. ๑ อหนึ่งพระ ๑
เสวยฤกษ์ ๑ เอง, แล พระ ๒ เข้ามาเสวยด้วย. ว่าจะได้พระยาผู้ยกพลมา
ได้เมื่อพระยาภูษราช นิทาน ๗าฎกแล. ๑ อหนึ่งพระ ๑ เสวยฤกษ์ ๑ เอง
พระ ๒ เสวยฤกษ์ ๒ เองไข้, ท่านว่าพระมหา กระษัตริย์ ทั้ง ๒ จะ กล่าว
ดี ด้วยกัน แล. ได้เมื่อ พยานาคราช นิทาน แล. ๗ะ

๑ อหนึ่งพระ ๑ เสวยฤกษ์ ๒ พระ ๒ เสวยฤกษ์ ๑ ท่านว่า พระมหา
กระษัตริย์ ทั้งสอง จะได้รับกัน. ได้เมื่อ พระยา สากะยะราช นิทาน แล. ๗ะ

ยุทธ, แก่คนทั้งหลาย, ทุกแห่งขุนนางผู้ใหญ่, จะเกิดใจตกแก่ราษฎร
ทั้งหลาย. บมิใช้ล้มตาย เสศ๕ } เข้าน้ำงาม, อำมาตย์ผู้ใหญ่จะผิดกัน
เมืองนอกจะร้อนใจจะจากบ้านเมือง. เสศ๕ } เข้าน้ำงาม, ราชเทวีจะ
รำร้ายแก่ขุนหลวงตาย. บมิจะเสียนญาติวงศ์แล สมณพราหมณ์ผู้ใหญ่
จะตายทุกแห่งแล.

๑ อึ่งแก๊สตรู ยกพลมาล้อมเมืองเรา. แลจะรู้ว่าถอยวันใด,
ให้ตั้งหาคูณวันนั้นลง, เอาชื่อผู้ถือพลบอกชื่อเมืองบอกแล้ว. เอา
๖๓๓ บอก, เอา ๕ คูณ ๘ ทหาร. ผิเสศสัญญาวันใด วันนั้นฆ่าศึกถอยแล

๑ ผิจะรู้กำลังศึกแลผู้รบนั้น, ให้ตั้งมาศเกณฑ์นั้นลง ๓๐ คูณ,
บอกดิษถ้าเข้าเกณฑ์วันบอก, เอามาศอย่าบอก. เอายามยามตราบอก,
แล้วตั้ง ๔ ถาน ๆ บนเอา ๗ ทหาร, เสศเป็นนายทัพ, ถานต่ำเอา ๘
ทหารเสศเป็นพล. ถานต่ำเอา ๘ ทหาร, เสศเป็นนายทัพ, ถานต่ำเอา
๑๐ ทหาร, เสศนั้นเป็นพลศึก. ถานใดมากผู้รบนั้นมิกำลังมากแล

๑ แลแล้วเอาเกณฑ์ ๔ ผสมด้วยกัน, เอา ๗ ทหาร, เสศ ๑ จะได้ผู้
ถือทั้งเสศ ๒ จะได้ถือธนู, เสศ ๓ จะได้ผู้ขี่ช้าง, เสศ ๕ } จะ
ได้ผู้ขี่ม้า บมิจะได้ผู้ตี. เสศ ๗ จะได้ตัวทหารแล.

๑ พระอาจารย์เจ้า. จะกล่าวโดยยุทธยุทธยุทธไป, เอาบ้านเมืองท่าน
ให้รู้ว่าเมืองใดนามดีนามร้าย. ถ้าเมืองใดมีนามร้าย, ให้ไปเอาเมืองนั้น
เกิดไถ่ภัยแล. ๑ ถ้าจะใคร่รู้ให้ตั้งศักราช, เอา ๕ ทหารเสศนั้น
เอาเคราะห์ทั้ง ๘ ตัว, ไปดบโดยอันดับ, แลลบบมิได้ตกนามใด,
นามเมืองนั้นร้ายแล.

๑ อึ่งให้ตั้งหาคูณ, วันจะรบกันเอา ๔ บอก, เอาฤกษ์จะรบ
นั้นบอก. แล้วตั้ง ๒ ถาน ๆ บนเอา ๕ คูณ, ถานต่ำเอา ๔ คูณ, เอา ๔ ทหาร

พิไชยสงครามไทย.

๖๗

ทั้ง๒ ถาน, เสศ ขาปเคราะห์ทั้ง๒ ถานเราได้ทำนแล. ถ้าสมเคราะห์ทั้ง
๒ ถานมิได้ทำนแล. อนึ่งให้ดูขุนพลผู้จะถือพลไปยุทธนั้นตั้งฤกษ์,
ให้ตั้งมหาศักราชลงเอาอายุผู้ถือ ขว, แล ขว เดือนเข้าเอา๑๒ ทาร,
เสศ $\frac{๒}{๓๓}$ } ชื่อ อุดมยุทธ เสศ $\frac{๕}{๑๐}$ } ชื่อ มัทมยุทธ เสศ $\frac{๖}{๓๐}$ } ชื่อ หินยุทธ ทา
ไชยมิได้เลย. อนึ่งถ้าจะควร ย้าย นาคอร, ให้ตั้งอายุผู้จะไปนั้น๒ ถาน,
ๆ ขนเอา๕ ขว, ถานต่ำเอา๔ ขวเอา๕ ทาร ทั้ง๒ ถาน, ถ้าถานใดมาก
ชื่อ ย้าย, ไปเอาเถิดที่แล. เมื่อรู้สรรพอาหารทั้งปวงจะถูกฤกษ์แพง. ให้
ตั้งมหาศักราชปีจะทำนั้นลง, เอา๑๐๘ ทารเสศเป็น คาม ตามเกน ทวาไว้
ถ้าจะดูสิ่งใดเอาเกนสิ่งนั้น ขวด้วย คามเกน, แล้วเอา๓ คูณ๘ ทาร, มี
เสศ $\frac{๗}{๑๐}$ } จะแพง, มีเสศสุญจะแพงนักแล.

๑ อนึ่งเกนเข้า๑๑ ปลา๑๕ พริก๑๖ กระเทียม๑๕ หัวหอม๑๕ ผัก๑๖
หมาก๘ ราก๑๖ น้ำอ้อย๑๒ งา๑๗ ทอง๑๕ ถั่ว๑๕ จึง๑๕ น้ำมัน๑๘
น้ำผึ้ง๑๗ เกลือ๑๕ เงิน๑๘ ขี้ผึ้ง๑๓ น้ำตาล๑๕ ผ้าย๘ นาง๕ วัว๑๒
พราหมณ์๑๕ แล. ถ้าจะทำเดือนใดเอาตัวเดือนนั้น ขว, คือเดือนเข้า
เอา๑ เดือน๒เอา๒จนทั้ง๑๒เดือน.

๗๖

นาม อยุทธยา ๘	นาม กำแพงเพชร ๘	นาม พิพิธ ๓	นาม ลำพูน ๕
อักษร ๘	อักษร ๑๑	อักษร ๕	อักษร ๖
ทศยา ๑๒	ทศยา ๑๒	ทศยา ๘	ทศยา ๑๘
อายุ ๑๒	อายุ ๑๒	อายุ ๘	อายุ ๑๘
นาม พิณโลก ๘	นาม ศุโขไทย ๘	นาม สวรรคโลก ๘	นาม เชียงใหม่ ๕
อักษร ๘	อักษร ๘	อักษร ๘	อักษร ๖
ทศยา ๑๒	ทศยา ๑๒	ทศยา ๑๒	ทศยา ๑๘
อายุ ๑๒	อายุ ๑๒	อายุ ๑๒	อายุ ๑๘

พิไชยสงครามไทย.

๖๘

อิสาน	บุรพ	อาคเน
จะ กระ ชะ ฉะ ญะ		
เมือง ลีทนาม ๓		
ธาตุเหล็ก		

อุตร

ภายัพ

ประจิม

หรวก

๑ เขาเมืองนี้ใน วัน ๕ } ฤกษ์ ๒๕ } ไร่ ลักขณา ใน กุมภาพันธ์ ผู้ปกครองเขา
เมืองนี้ จึงได้แล.

จะ

อิสาน	บุรพ	อาคเน
ฐะ ฐะ ฑะ ฒะ ณะ		
เมือง สุนัข นาม ๑๗		
ธาตุ โอน		

ศรีเมืองอายุเมืองอยู่ใกล้ ๓๓ เส้นเหนือ

อุตร

ภายัพ

ประจิม

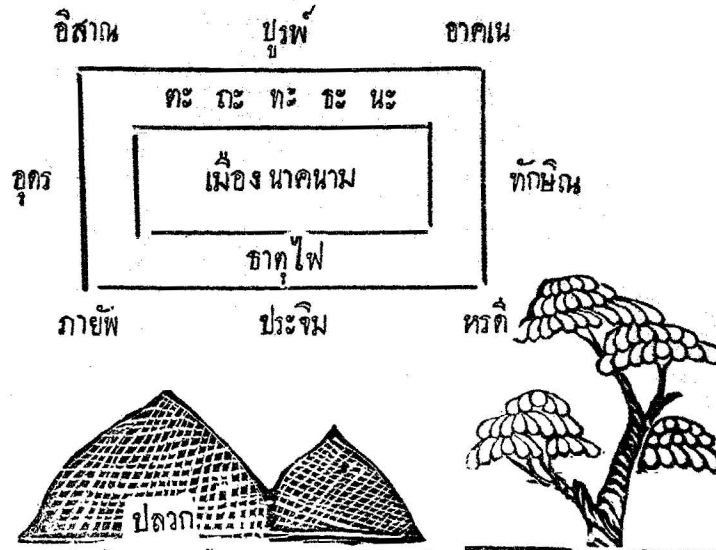
หรวก

ทักษิณ

๑ เขาเมืองนี้ในเดือน ๒ } ฤกษ์ ๒๓ } ไร่ ลักขณา ใน มกราคม, ผู้ซื้อ
ลีทนามเขาเมืองนี้ จึง จะได้แล.

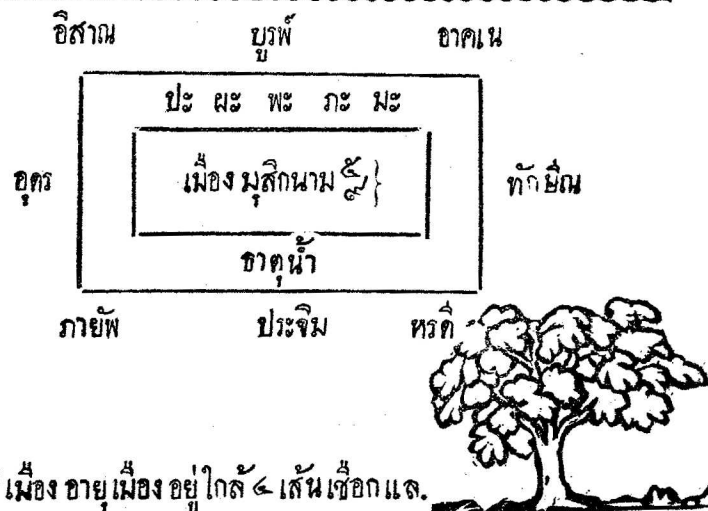
จะ

พิไชยสงครามไทย.

ศรีเมือง ข่ายเมือง อยู่ใกล้ & เส้นเชือก. ฯ

๑. เขาเมืองนี้เดือน ๒ } วัน ๖ ฤกษ์ } ไว้ลักขใน คล้ายนี้, ผู้ซื้อ ครุฑทอ
 ๒๖ } นาม จึงจะเขา เมือง นี้ได้แล.

ศรีเมือง ข่ายเมือง อยู่ใกล้ & เส้นเชือกแล.

๑. เขาเมืองนี้เดือน ๒ } วัน ๑ ฤกษ์ } ไว้ลักขใน กุมภราชี่ แล ผู้พยัคฆ์
 ๑๒ } นาม เขา จึง จะได้แล.

พิไชยสงครามไทย.

৯৯

อิสาน

๒๕๖

๑๓๓

๑) ผู้เขาเมืองนี้ในเดือน ๗ } ฤกษ์ ๑๓ } ไว้ถกกันในพิธีกรรมราชผู้สหนาม
๑๔ }
๑๕ } จึงจะเอาได้แก่.

275

๒๑
ทนาย

૫: ૧: ૪: ૨:

เมือง ศ.ช.นาม ๑๒}

ចាតុ ព័រ

กายัพ

ประจิม

๔
พรท

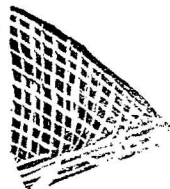
อีสาน

บรพ

อาคเน

201
1

ทักษิณ

ชายเมือง ศรีเมือง อยู่ใกล้ ๓ เลี้ยวเข็มนา.

ส พะ

เมือง อีชาม ๖ }
๑๑ }

ព្រះ ឥស

๑ ผู้เอาเมืองนี้ได้อันใด } วัน ๓ ฤกษ์ ๓ } ไว้ลักษณะในกุมภภักษ์ ผู้จะเอา
๑๖ } เมืองชื่อ สัตินาม จึงจะโก.

๒
กายัพ

ประจิม

หน้า

อะ อา อี อึ อู อู กฤษนาม ธาตุหิน	กะ ฆะ ฌะ ฌะ ฌะ พฤษนาม ธาตุไม้	จะ ฌะ ฌะ ฌะ ฌะ ลีษนาม ธาตุเหล็ก
สะ ทะ ฐะ อักษนาม ธาตุลม	๑ ๒ ๓ ๖ ๔ ๕ ๗	ฏะ ฐะ ฑะ ฌะ ฌะ สุนักษนาม ธาตุไฟ
ยะ ระ ฐะ ฐะ คฤษนาม ธาตุน้ำ	ปะ ฌะ ฌะ ฌะ ฌะ มุนักษนาม ธาตุน้ำ	ทะ ฌะ ฑะ ฌะ ฌะ นาคนาม ธาตุไฟ

๑ ผิจะรู้ในอักษรนี้รู้จักนาม, อันกล่าวในคำภีร์ที่ศึกษาพยากรณ์
คือ บั คือ วัน คือ เดือน คือ ยาม. แล นามอันในคำภีร์ที่ศึกษาพยากรณ์, แลให้
พิจารณา กุญแจ แม่นเกิด, ประเสริฐนัก. หลวง พระโหราเจ้าผู้ประเสริฐ
บอกไว้ให้ทำตามเกิด.

ฯ

๑ สิทธิกริย, ผิจะทำสุริยาตร์ให้ตั้งจุลศักราช. แลเอาอายุถอย
ปีหนึ่ง, ลบจุลศักราชเป็นศักราชกำหนด. แลเอา ๑๒ คูณ, แล้วยับ
เดือนกำหนด บวก, ถ้าเดือนเกิดมีอธิกมาส, แล้วยับเดือนหักเป็นจำนวน
ถ้าหา อธิกมาสมีได้, ให้นับเดือน ๖ เป็นต้น, บวกเข้าด้วยศักราช, ผิเอา
๑๒ คูณ, แล้วยับ ๗ ฐาน ๗ ฐาน, แล้วยับ ๑๒๕ หาร, เศษเป็น
อธิกมาส, ลับ บวกด้วยฐานเป็น มาศ เกณฑ์ ทราไว้. เอา มาศ เกณฑ์ ออกตั้ง
เอา ๓๐ คูณ, แล้วยับ บวกด้วยกำหนด, อันจะทำเข้า แล้วยับ ๗ ฐาน ๗ ฐาน
เอา ๑๑ คูณ, เอา ๖๕๐ บวกเอา ๗๓๐ หาร, เศษเป็น อวระมาน ทราไว้.
เอา ลับ นั้น ลบ ฐาน บนเป็น ทรุณวัน แด. เอา ทรุณวัน ออกตั้ง. เอา ๗
หาร เศษเป็น วัน อัน บวกก่อนนั้น แด.

ฯ

ถ้าจะหาวันในอวระมาน, เอา ทรุณวัน ออกตั้งเอา อวระมาน ลบ, แล้วยับ ๗
หาร, เศษนั้นเอาไป บวกอวระมาน, แล้วยับ ๗ หาร, เศษนั้น บวกเป็น

วันแตร. ถ้าจะทำกำมพล, ให้เอาทรคุณตั้ง, แล้วเอา ๘๐๐ คุณ, เอา ๓๓๓ ลบ, แล้วเอา ๒๔๒๗ นี้หาร, ถับเป็นศักราช, เสศเป็นกำมพล ตราไว้เกิด. ถ้าจะหาวันในกำมพล, เอาศักราชลบกำมพล, แล้วเอา ๒ หาร ถับนั้นเอา ๒ ลบ. แล้วเอา ๗ หาร. เสศนี้รู้จักวันแตร. ๗

๑ ถ้าจะทำอุพพล, ให้ตั้งทรคุณ, แล้วเอา ๒๔๑ ลบ, แล้วเอา ๓๒๓๓ หาร. เสศนี้เป็นอุพพล ตราไว้เกิด. ถ้าจะหาวันในอุพพล ให้เอา ๕ คุณ, ลบแล้วเอาไปบวกด้วยอุพพลเก่า. แล้วเอา ๒ ลบ, ปลายเอา ๗ หาร. เสศนี้รู้จักวันแตร. ๗

๑ ถ้าจะทำมัทยม, พระ ๑ เอากำมพลออกตั้ง. แล้วเอา ๒๔๓๕๐ นี้หาร, ถับเป็นรายี่เสศนี้, เอา ๘๑๑ หาร, ถับเป็นวงษา, เสศนี้เอา ๑๔ หาร, เป็นลัญคาเอา ๓ ลบ, ในลัญคามัทยม, พระ ๑ ตราไว้เกิด. ๗

๑ ถ้าจะทำสมมุติ. พระ ๑ ให้เอา มัทยม ๑ ออกตั้ง, แล้วเอา ๒ ลบ ในรายี่เอา ๒๐ ลบในวงษา. ถ้ารายี่สูญ, รายี่ ๑ ลบมิได้, ให้เอา ๑๒ บวกขึ้น, ในรายี่ก่อนจึงลบ. มิแล้วเอา ๒๐ ลบ, วงษามิได้ปลงในรายี่ลงมาทั่ว ๑ เป็น ๓๐ ในวงษา, จึงเอา ๒๐ ลบ, เสศในรายี่เป็นมัลเลข, ให้เอา ๑๕ ลบวงษา, ถ้าลบได้ให้บวกขึ้นบนขึ้น ๑ มิว่าเกิน ๖ } เอาคุณเป็นชั้น มิเกิน ๕ } เอาไปอัทจักร ๖ } นี้เสศในรายี่, มิแล้วยังแต่ ๖ | เอา ๒ คุณ เป็นชั้น, มิวงษามิถึง ๑๕ เอา ๑๕ ลบ, ถ้าลบได้บวกขึ้นขึ้นทั่ว ๑ ถ้าลบมิได้อย่าบวกขึ้นขึ้นเลย. มิเกิน ๖ } เอา ๖ ลบเสีย, เสศในรายี่เป็นเกิน. มิเกิน ๖ | เอา ๒ คุณ เป็นชั้น, เอา ๑๕ ลบวงษา, ถ้าลบได้บวกขึ้นทั่ว ๑ ถ้าลบมิได้อย่าบวกเลย. มิเกิน ๑๐ } เอาไปลบด้วยคัมภีร์ ๑๕ }

เสศในราชย์ บั๋น } เอา ๒ คุณเป็นชั้น, เอา ๑๕ ลบ วงษา คุณ, ถ้า ลบ ได้ บวก
 ชั้น ชั้น ทัว ๑ ถ้า ลบ มิได้ อย่า บวก เลย. แล้วเอา ๖๐ คุณ, วงษา บวก
 ลิชตา ชั้น, ชื่อ พุชลิศา, แล้วให้ คุณชั้น ๖ ชื่อว่า ชั้น ๐ เอา ฉายา แก่ ถาน เตียว,
 ถ้าวว่า ชั้น ๑ เอา ฉายา ๒ ชั้น ออก ทั้ง, เอา ถาน บน ลบ ถาน ท่า, เสศ นั้น
 คุณ พุชลิศา. แล้วเอา ๙๐๐ ทาร, ลับ บวก ด้วย ฉายา ถาน บน, ถ้า ทา
 ฉายา ถาน บน มิได้, เอา ลับ นั้น ออก ทั้ง, เอา ๖๐ ทาร ลับ เป็น วงษา, เสศ
 เป็น ลิชตา รุก. เป็น ราชย์, แล้วเอา มัทยม พระ ๑ ออก ทั้ง เตียม, แล้ว พิจารณา
 คุณ เกณ, ชื่อว่า เกณ ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ชื่อว่า เกณ ลบ, มี แล เกณ ๖
 ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ชื่อว่า เกณ บวก. ให้ เอา สมุต พระ ๑ ลบ, บวก ด้วย
 มัทยม พระ ๑ ตาม เกณ ลบ เกณ บวก เป็น สมุต พระ ๑ ทรา ไว้. ฯ

๑. เมื่อจะทำมัทยมอุ, ให้เอา อุพล ออก ทั้ง, เอา ๓ คุณ เอา ๙๐๘
 ทาร ลับ เป็น ราชย์, เสศ เอา ๓๐ คุณ เอา ๙๐๘ ทาร, ลับ เป็น วงษา, เสศ เอา
 ๖๐ คุณ เอา ๙๐๘ ทาร, ลับ เป็น ลิชตา เอา ๒ บวก ใน ลิชตา, เป็น มัทยม อุ
 ทรา ไว้ เกิด. ฯ

๑. เมื่อจะทำมัทยม พระ ๒ ให้เอา ธรรมาน ออก ทั้ง ๒ ถาน ๆ, ถ้า เอา
 ๒๕ ทาร, ลับ บวก ด้วย ถาน บน, เอา ๖๐ ทาร ลับ เป็น วงษา, เสศ เป็น ลิชตา
 รุก. เป็น ราชย์ ทรา ไว้ ก่อน, จึง เอา ดิช ถัว น บวก, ใน หรคุณ ก่อน นั้น ออก
 ทั้ง, แล้ว เอา ๑๒ คุณ เอา ๓๐ ทาร, ลบ บวก ด้วย ราชย์, เสศ บวก ด้วย วงษา
 แล้ว เอา บวก ด้วย มัทยม, พระ ๑ แล้ว จึง เอา ๔๐ ลบ, ลิชตา เป็น มัทยม,
 พระ ๒ แล้ว ทรา ไว้ เกิด. ฯ

๑. ประการหนึ่ง, มี แล เอา ๔ ลบ ลิชตา, มิได้ ให้ ปลง วงษา ลง,
 ทัว ๑ เป็น ๖๐ ชั้น, เป็น ลิชตา จึง เอา ๔๐ ลบ ลิชตา เป็น มัทยม, พระ ๒ ทรา
 ไว้ เกิด, เมื่อทำ สมุต พระ จันทร, ให้เอา มัทยม, พระ ๒ ออก ทั้ง เอา มัทยม
 อุ ลบ, มี แล ราชย์ ๐ ลบ มิได้, ให้เอา ๑๒ บวก, เข้า ช่วย ใน ราชย์ จึง ลบ

ผู้แสวงหาน้อยลงมิได้, ให้ปลงราชสีงตัวหนึ่ง, เป็น ๓๐ ขึ้นในวงษา
จึงลบ, ผู้แสวงหาน้อย, ให้ปลงวงษาลงมา, ตัวให้เป็น ๖๐ ขึ้น,
ในลัทธิจึงลบเกิด. เสศในราชสีงเป็นเกณ ๐ ขึ้น ๐ ผู้แสวง ๑ ๒
เอา ๒ คูณ เป็น ขึ้น, เอา ๑๕ ลบวงษา. ถ้าลบได้บวกขึ้นขึ้น, ตัว ๑
ถ้าลบมิได้อย่าบวกขึ้นเลย. ผู้แสวง ๓ ๔ ๕ เอาวันกระทำไป
ลบออกจก ^{๒๕} } เสศในราชสีงเป็นเกณ ๆ ๑ ๒ เอา ๒ คูณ เป็น ขึ้น. ผู้แส
เกณ ๖ ๗ ๘ เอา ๖ ลบเสีย. ผู้เกณ ๙ ๑๐ ๑๑ เอาวันกระทำไป ลบ
ทวาทศมณฑล ^{๒๕} } เสศในราชสีงเป็นเกณ. ผู้เกณ ๑ ๒ เอา ๒ คูณ เป็น ขึ้น
เอา ๑๕ ลบวงษา, ถ้าลบได้บวกขึ้นขึ้น, ตัว ๑ ถ้าลบมิได้อย่าบวกเลย.
เอา ๖๐ คูณ, เอาวงษาบวกลัทธิขึ้น, ชื่อพุทธลัทธิ, เอาฉายาออกทั้ง ตาม
ขึ้น, เอา ถาน บน ลบถาน คำ, เสศเอาไป คูณ พุทธลัทธิ. แล้วเอา ๙๐๐๐ ทาร
ลับบวก ด้วยฉายา ถาน บน, ผู้แสวงขึ้น ๐ ถ้าหาฉายา ถาน บน มิได้, เอา
ลับนั้น ออกทั้ง. แล้วเอา ๖๐ ทารลับนั้น เป็น วงษา, เสศเป็น ลัทธิ,
จุท ๐ เป็น ราชสีง, แล้วเอา มัทยม, พระ ๒ ออก ทั้ง เทียม. ให้พิจารณา ดูเกณ,
ผู้เกณ ลบให้เอาวันกระทำไป ลบ มัทยม, พระ ๒ ผู้เกณ บวกให้เอา วันกระทำ
ไป บวกด้วยมัทยม, พระ ๒ เป็น สมมุท. พระ ๒ ทวาวัวเกิด. ให้พระอาจารย์
ดูลัทธิที่มี ๖๐. เอา ๖๐ ลบเสีย. ขึ้นในวงษาตัว ๑ ที่ วงษา มี ๓๐. เอา ๓๐
ลบเสีย, ขึ้นราชสีง ตัว ๑ ถ้าราชสีง มี ๑๒. เอา ๑๒ ลบเสีย, ทวาวัวเกิด. ๖๐

๑ ถ้าจะ ทำสมมุท, เพี้ยนให้เอา สมมุท, พระ ๒ ออก ทั้ง เอา สมมุท,
พระ ๑ ลบเป็น สมมุท, เพี้ยน ทวาวัวเกิด. ถ้า จะทำตัมภี, ให้เอา สมมุท,
เพี้ยน ออก ทั้ง, เอา ๓๐ คูณในราชสีง บวก วงษา ขึ้น, เอา ๖๐ คูณ บวกลัทธิขึ้น
เอา ๗๒๐ ทาร. ลับเป็น ตัมภี ทวาวัว, เสศเอา ๑๒ ทารลับ เป็น นาที่ ตัมภี,
เสศเอา ๔ ทารลับ เป็น บาท นาที่ ตัมภี แล, ทวาวัวเกิด. ผู้จะทำ ถาษ เอาสมมุท
พระ ๒ ออก ทั้ง, เอา ๓๐ คูณ ราชสีง บวก วงษา ขึ้น. เอา ๖๐ คูณ บวกลัทธิขึ้น

เฮา ๘๐๐ ทหาร จับเป็นถูกษ, ทราไว้. เสศเฮา ๑๓ ทหาร จับเป็นนาที่ถูกษ.

เสศนั้นเฮา ๔ ทหาร จับเป็นนาที่ถูกษแล.

ฯะ

๑ จะรู้ว่า, บุค คลผู้ใดเกิดมีอิทธิมาศ. ฤาหาอิทธิมาศมิได้, ให้
ตั้งจุลศักราชลง. เฮา ๕๖๐ บวกรมหาศักราช, เฮา ๑๘ ทหาร. เสศ
ทั้งนี้. ๒ ๕ ๘ ๑๐ ๑๖ มีอิทธิมาศในบั้นนั้นแล. มีแลเหลือกว่านั้น
หาอิทธิมาศมิได้เลย.

ฯะ

๑ พระ ๓ ขึ้นวันละตัว. พระ ๔ ขึ้นวันละ ๑๐๐ พระ ๕ ขึ้นวันละ ๓ ตัว.
พระ ๖ ขึ้นวันละ ๑๐ ตัว. พระ ๗ ขึ้นวันละตัว. อวระมานขึ้น ๑๑ ตัว
ทรคุณขึ้นวันละตัว. กำมจพลขึ้นวันละ ๑๐๘ ตัว. อจพลขึ้นวันละ ๗ ตัว.
อิทธิมาศขึ้นเดือนละ ๗ ตัว.

ฯะ

๑	} เกน	} ลป	} ๓๕ ๗๑ ๘๔ ๑๑๖ ๑๒๘ ๑๓๔	} ญาบา พระอาทิตย์	} ๗๗ ๑๔๘ ๒๐๘ ๒๕๖ ๒๘๖ ๒๙๖	} ญาบาพระจันทร์.
๒						
๓						
๔						
๕						
๖	} เกน	} บวก.	}	}	}	}
๗						
๘						
๙						
๑๐						

๑ สิทธิการียะ นิจะ ยাত্রา นวกร นระพณท พุท, ให้รู้คุณโทษในวัน
จะ ยাত্রา นั้น, จึง ประกอบด้วยการ สงคราม, เมื่อขุนพลจะ ยাত্রา ใน
วัน ๑ ใช้, ให้ ยাত্রา โดย สारโสลก กล่าว มา ดังนี้.

ฯะ

๑ ยাত্রา วัน ๑ ครุฑนาม, ประดับ อาภรณ์ แดง ถือ ขนุ, เอา น้ำ ใส่
คัสระ, เอา เลียง บั แล เลียง ไก่ ขึ้น, เป็น สกุน สั ทาร เว้ง เบิก พล ให้ เอา ไชย.

๑ วันจันทร์ พยัคฆนาม, ประดับ อาภรณ์ ขาว. ถือ คาบ แล เชน นอน เลี้ยง ก่อน
เอา เลียง คุริยตลตรี เป็น สกุน สั ทาร. เว้ง เบิก พล ให้ เอา ไชย. ฯะ

๑ ยাত্রา วันอังคาร สิทธิ นาม. ประดับ อาภรณ์ ศรี ชุมภู, ถือ คาบ
กิน น้ำ อ้อย ก่อน. เอา เลียง สุนัข ทอน เท้า, เป็น สกุน สั ทาร. เว้ง เบิก
พล ให้ เอา ไชย.

ฯะ

พิไชยสงครามไทย.

๓๗๗

๑ ยাত্রา วันพุทธ สุนัข นาม. กิน อาหาร แล้ว ประดับ อาภรณ์ เขี้ยว ศรี
ใบทอง ถัด ทาบ. เอา เสี่ยง แทรกสังข์, เป็น สกุนต์ เร่ง เบิก พล ให้อาไชย. ๖๖

๑ วัน พุทธศัณฐิกนาม. ให้กลับใจ เหน็ด กลาง กับ แม่มือ ยิบ. เอา
เท้า กลางใจ ไฟ เจริญ หน้าผาก, ประดับ อาภรณ์ ศรีเมฆ ถัด หอก, เหน็ด ศิษย์ ปัก
แฉกใหญ่, เป็น สกุนต์ สังข์ ทาร, เร่ง เบิก พล ให้อาไชย. ๖๗

๑ ยাত্রา วันเสาร์ นาคนาม, ประดับ อาภรณ์ ท่า, ถัด สรรพาวุธ ทำ ซึ่ง
โกรธ. เหน็ด กา แลดูเหว, เป็น นิมิตร สกุนต์ สังข์ ทาร. เร่ง เบิก พล ให้อาไชย. ๖๘

๑ วรวิเศษ สกุนต์ ถ้วย, อาภรณ์, แดง พิธีกร อลงกร, ก่อง แก้ว ทรงแสง
ธนูศร, ถัด ลาด เสี่ยง สุนัข สงคราม แล้ว เฝ้า พัน ไพร. ๑ วัน ทวารวดี ภูมิ พันธ์
โสมนัส. ทวารวดี เขมร ชัด เพชร แพร้ว. เสี่ยง ออก กำจัด ศัตรู ทร. โดย
พิไชยฤกษ์ แล้ว, ล่า ล้าง ศัตรู. ๖๙

๑ ภูมิ วรวิเศษ ถ้วย, ชมภู, ทรง พระแสง กริช, ทาบ ตั้ง, เหน็ด ค
มฤค ภูมิ ขุนยาทร, แดง อรินทร์ ถัด ตั้ง แดง ถ้วย เตชะ. ๗๐

๑ พุทธาวาส สรรพสัตว์ ร้อย. ศรีนิล, เขี้ยว คู่ องค์ อำมรินทร์. ยাত্রา พ้า, ทรง
ทาบ พิษณุ ขุนยาลิน, ลาด ลาด, ท่า เนิร์ นิกร กลาง ถัด ออกร้าง ซึ่ง ไชย. ๗๑

๑ พุทธศัปปะ พันธ์ ภูมิ. ศรี หมอกเมฆ ยাত্রา. รุ่งไว้, ทรงแสง
ลัด คทา ไชยเยศ. คลาย คลี่ พัว พล เฝ้า ตัณฑ์ ทรนงค์. ๗๒

๑ โกรธะโร ฤทธิ เรือง. อาภรณ์. เหลือง เลื่อม ลง ทาร. เลิศ แล้ว. ทรงแสง
ธนูธนู, อริราช. ปราบ หมู่ ศัตรู แลแล้ว. ยัง ย้าย โยธา. ๗๓

๑ เสาร์ โร รุ่งไว้ ล้วน. ท่า, ทรง สรรพอาวุธ ถัด ลาด เฝ้า, ออก ยง
ยุทธ ไพรี ธรณภาพ เทวศร ขวไชย เข้า คำ, ให้ สภา พร. ๗๔

๑ เสาร์ เสาร์ภาค เบื้อง. โอราน, โดย ลัทธิ อาจารย์ กล่าวไว้. สำหรับ ยืน สุภา
ทรง สุนัข นาม. ขาว พันธ์ ภูมิ ได้ เรือง รุ่ง เจน จำ. เป็น ขา ทหาร ๗๕

พิชัยสงครามไทย.

๑ คืบ ปน. ๖๖

นิ้ว	ลูก	๑	๒	๓	ให้หมาย	เส้น
๐๐๐	๓	๑	๒	๓	๓	๑๐
๑๐๐	๒	๑ ๒	๑ ๓	๒	๓	๑๕
๒๐๐	๓	๑ ๒	๒ ๒	๓	๓	๒๐
๓๐๐	๓ ๒	๒	๒ ๓	๓ ๒	๓	๒๕
๔๐๐	๑ ๒	๑ ๑	๑ ๕	๑ ๒	๓	๓๐
๕๐๐	๑ ๕	๑ ๒	๑ ๕	๑ ๕	๓	๓๕
๖๐๐	๑ ๐	๑ ๕	๒	๑ ๐	๓	๔๐
๗๐๐	๑ ๒ ๒	๑	๑ ๐	๑ ๒ ๒	๓	๔๕
๘๐๐	๑ ๒ ๒	๒ ๑	๒ ๓	๑ ๒ ๒	๓	๕๐
๙๐๐	๑ ๒ ๓	๑ ๒ ๒	๒ ๓	๑ ๒ ๓	๓	๕๕
๑๐๐๐	๕	๑ ๒	๑ ๕ ๓	๕	๓	๖๐
๑๑๐๐	๑ ๒ ๕	๓	๑ ๕	๑ ๒ ๕	๓	๖๕

นิ้ว	ลูก	๑	๒	๓	ให้หมาย	เส้น
๐	๖	๑๖	๑๗	๖	๓	๗๐
๑	๗	๑๐	๑๑	๗	๓	๗๕
๒	๑๐	๑๕	๑๖	๑๐	๓	๘๐
๓	๑๓	๑๖	๑๗	๑๓	๓	๘๕
๔	๑๖	๑๐	๑๑	๑๖	๓	๙๐
๕	๑๗	๑๕	๑๖	๑๗	๓	๙๕

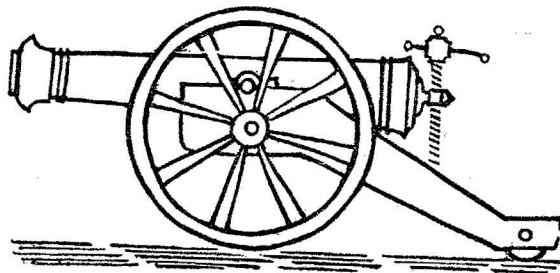
ถ้า กระสุน ๑ } หน้า ๒ บาท กระสุน ๑ } หน้า ๒ ตำลึง กระสุน ๑ } หน้า ๓
 ๓ ตำลึง กระสุน ๑ } หน้า ๓ ตำลึง ๒ บาท กระสุน ๑ } หน้า ๓ ตำลึง กระสุน ๑
 ๑ } หน้า ๑๔ ตำลึง กระสุน ๑ } หน้า ๑๕ ๑ กระสุน ๑ } หน้า ๒ ชั่ง ๑๒ ตำลึง
 ๒ บาท กระสุน ๑ } หน้า ๓ ชั่ง ๑๗ ตำลึง ๒ บาท กระสุน ๑ } หน้า ๓ ชั่ง ๑๖
 ตำลึง ๓ บาท กระสุน ๑ } หน้า ๔ ชั่ง กระสุน ๑ } หน้า ๕ ชั่ง กระสุน ๑ } หน้า ๖
 ชั่ง ๒ บาท กระสุน ๑ } หน้า ๗ ชั่ง กระสุน ๑ } หน้า ๑๐ ชั่ง กระสุน ๑ } หน้า ๑๑

๑๓ ชั่ง กระสุน $\frac{๑}{๒}$ } หน้า ๑๖ ชั่ง กระสุน $\frac{๑}{๒}$ } หน้า ๑๘ ชั่ง กระสุน $\frac{๑}{๒}$ } หน้า
 ๑๒ ชั่ง กระสุน $\frac{๑}{๒}$ } หน้า ๑๕ ชั่ง กระสุน $\frac{๑}{๒}$ } หน้า ๓๑ ชั่ง กระสุน $\frac{๑}{๒}$ }
 หน้า ๑๔ ชั่ง กระสุน $\frac{๑}{๒}$ } หน้า ๔๐ ชั่ง กระสุน $\frac{๑}{๒}$ } หน้า ๔๖ ชั่ง กระสุน
 $\frac{๑}{๒}$ } หน้า ๕๒ ชั่ง ๕ ตำลึง ๒ บาท, กระสุน $\frac{๑}{๒}$ } หน้า ๕๘ ชั่ง, กระสุน $\frac{๑}{๒}$ }
 หน้า ๖๒ ชั่ง. ๖๖

๑ ตำรา ยิง ปืนเผาเวียน แลเผา กำปั่น, ถ้า ยิง เผา เวียน ให้ยักดิน
 แล้ว เอา หน้ำม้วน เข้าให้ เท่า ลูก กระสุน นั้น, ยัก เข้า ไป ให้ ถึง ดิน, แล้ว
 เอา กระสุน เผา ให้ แดง, เอา คีม คีบ ใส่ เข้า แล้ว, ให้ ผู้ ชิง นั้น คอย ครั้น ลูก
 กระสุน นั้น ถึง หน้ำม้วน จึง ยิง. ๖๗

๑ ประการ หนึ่ง, ถ้า จะ ยิง เอา กำปั่น, ให้ เอา ผ้า ชุบน้ำมัน ยาง ม้วน เข้า
 ให้ แน่น, แล เอา เหล็ก ตาปู น้อย ๆ ทิ้ง ให้ รอบ ผ่า อัน ม้วน นั้น, แล้ว จึง
 ยิง ครั้น ลูก กำปั่น ตาปู นั้น ติด, ประทุๆ ทิ้ง เข้า แล้ว, ไม่ คั่น แล, ปืน กระบอก
 อื่น นั้น, ให้ จังกา คอย ยิง คน อื่น, ออก มา ถึง นั้น, อย่า ให้ ตับ ไท้. ๖๘
 ปืน ยิง คาบ ชุก คาบ สี่ลา. ดิน หน้า ชั่ง ๑ มาศ ๒ ตำลึง ๒ บาท ถ่าน ๓ ตำลึง
 ๒ บาท, ทำ ด้วย น้ำปูนใส เมื่อ จะ รด. ๖๙

๑ รังเพลิง ใหญ่ รอบ ๔ ชั่ว กระสุน, ใหญ่ รอบ กระสุน ถึง ๗ ใหญ่ รอบ

กระสุนถึง ๖ ชั่ว กระสุน, อย่าง ๑๒ ชั่ว กระสุน, ทบใหญ่ ๒ ชั่ว กระสุน, ทบ
ยาว ๓ ส่วน กระสุน เอาเลีย ๑ คง ๒ ส่วน. ฯ

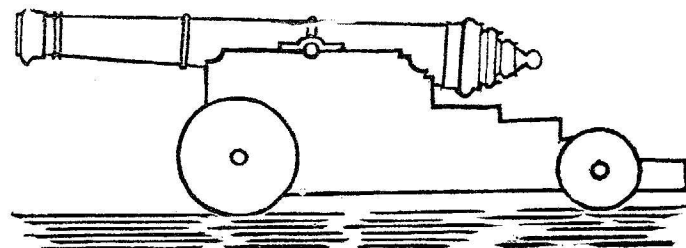
๑ แท้รังเพลิง ถึง พรม ๕ ชั่ว กระสุน, แท้ นอก พรม มา ถึง ปากกระบอก
๗ กระสุน ถึง, กระสุน เหล็ก ๖ { หน้า ๔ ทำถึง ๓ บาท ไล่ ดิน ๒ ชั่ว ๒ ทำถึง
๓ บาท, ถ้า จะ ยิง ให้ แม่น ไล่ ดิน ชั่ว ๘ ทำถึง กระสุน เหล็ก ๖ { หน้า ๓ ชั่ว
๑๒ ทำถึง ไล่ ดิน ๓ ชั่ว ๑๕ ทำถึง ถ้า จะ ยิง ให้ แม่น, ไล่ ดิน ๒ ชั่ว ๑๐ ทำถึง, กระ
สุน เหล็ก ๖ { หน้า ๔ ชั่ว ๑๖ ทำถึง ไล่ ดิน ๔ ชั่ว ๑๗ ทำถึง, ถ้า จะ ยิง ให้
แม่น ไล่ ดิน ๓ ชั่ว ๑๘ ทำถึง กระสุน เหล็ก ๖ { หน้า ๑๔ ชั่ว ๔ ทำถึง ไล่ ดิน
๘ ชั่ว ๑๖ ทำถึง, ถ้า จะ ยิง ให้ แม่น ไล่ ดิน ๕ ชั่ว ๑๘ ทำถึง. กระสุน เหล็ก
๖ { หน้า ๑๘ ชั่ว ๔ ทำถึง, ไล่ ดิน ๑๐ ชั่ว ๑๖ ทำถึง ๒ บาท, ถ้า จะ ยิง
ให้ แม่น ไล่ ดิน ๘ ชั่ว ๑๐ ทำถึง, กระสุน ๖ { หน้า ๑๕ ชั่ว ๑๒ ทำถึง ไล่ ดิน
๑๗ ชั่ว ๒ ทำถึง, ถ้า จะ ยิง ให้ แม่น ไล่ ดิน ๑๑ ชั่ว ๘ ทำถึง. ฯ

๑ ดิน ปั้นใหญ่ ถ่าน ๔ ชั่ว สฟรณ ถัน ๔ ชั่ว ดิน ประสิว ขาว ๑๒ ชั่ว. ฯ
๑ กระสุน เหล็ก ๔ นิ้ว หน้า ๒ ชั่ว ๑๒ ทำถึง. ไล่ ดิน ชั่ว ๒ ทำถึง ฤ ทั้ง ปั้นใหญ่
แล ปั้น นก สับ, แล จะ ทั้ง สุนัข ตัน สุนัข ปลาย. ให้ แทง รุ ชะนวน รก นั้น เทา ไค ให้
ปั้น ๓ ส่วน, เอา เปน สุนัข ทั้ง ๒ ส่วน ปลาย ส่วน ๑ ถ้า จะ ไกล ต่อ ปลาย ๐ ขึ้น, เอา
ส่วน ๑ ต่อ สุนัข นั้น ตาม จะ เอา ไกล ๑๐๐ ก็ ดี, ต่อ สาม ชั่ว ส่วน แล. หึ่ง ดิน
จะ ไล่ ชนวน ปั้น ไค นั้น. ให้ เอา ดิน นก สับ อัน แรง นั้น เปน ชนวน จึง แรง.
ถ้า ไค ดิน ถ้า ถอง จะ ชู อยู่ ข้าง. เมื่อ ประจุ เอา ดิน เทา ลูก กระสุน, แล ให้

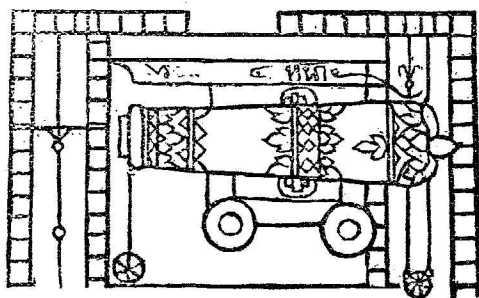
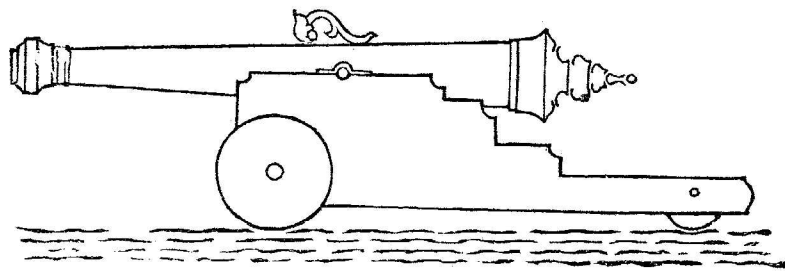
แบ่ง ออกเล็ก ส่วน กิ่ง จึง ประจุ ดิน เข้า. เมื่อ ประจุนั้น ให้เอา เปลือก กระโถน
 พันเข้า ขาว เติรียก หนึ่ง ทำเป็น หมอน. เมื่อ ยัด ดิน แล้ว. จึงเอา หมอน นี้
 ใส่ เข้า, จึง ใส่ กระสุน หมอน นั้น, จึงส่ง ลูก กระสุน ให้ไป ไกล. ถ้า จะ ให้
 ไป ไกล ใช้, ให้ ยัด แต่ ๖ ที่ กระสุน นั้น ไป ไกล แล. ๖

๑ อย่าง นี้ วิถี ดา เขื่อน ให้ พระยา ศุภไชโย. ถ้า จะ หล่อ จระง กี้ ตี, ให้
 เอา ทองแดง ทองเหลือง, มา ทาบ ๑ ต้มก บรสิทุธิ ๑ ถ้า จะ หล่อ ปืน กระสุน
 ๓ นิ้ว เป็น ทองแดง ๕ ทาบ. ต้มก ทาบ ๑ เป็น ๓๐๐ ชั่ง. ๖

หนา ปาก ขอก กิ่ง กระสุน. หนา กลาง ขอก กระสุน ๑ ๖

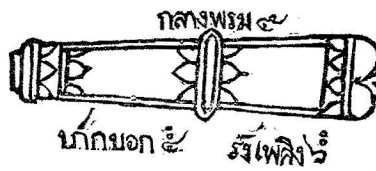
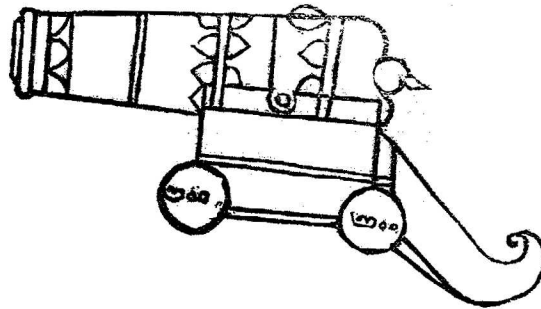
ตั้ง จระง ท้าย ปืน สูง. ไม่ ล้ม หนุน ปืน. ๖

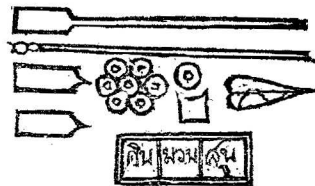
พิไชยสงครามไทย.

๙๓

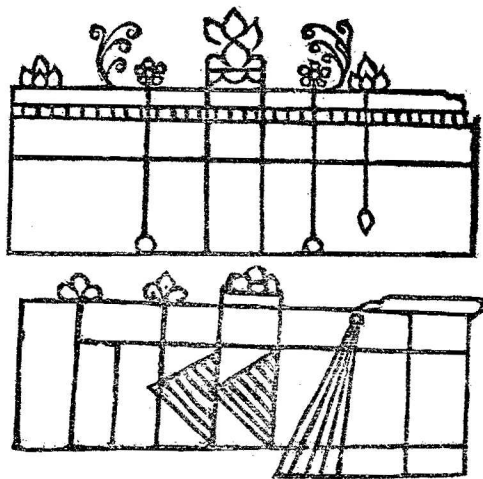
ถูก กระสุนไฟไปไกล, ถ้าจะให้ไปไกลใช้หัตถ์ต่าง ๆ ที่ กระนั้นไกลแล

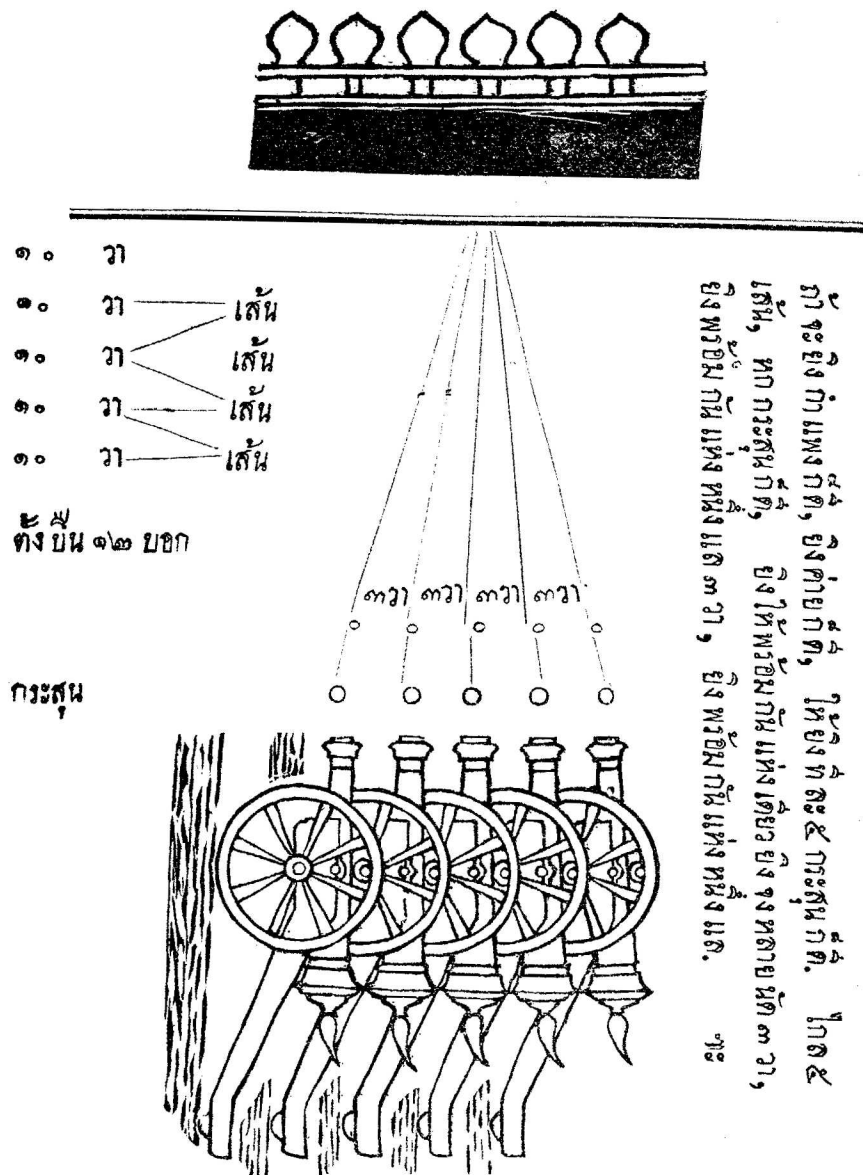

ไม้ ยัด ปืน ท้าย ไม้ นี้ ยัง แล้ว กวาด ข้าง ใน เสื่อ
อัน นี้ หมอน ยัด ปืน อัน นี้ ถูก ใส่ ดิน เหล็ก คาบ ชุก ครั้น ชุก แล้วย ใต้ มัน อยู่ ข้าง ปืน

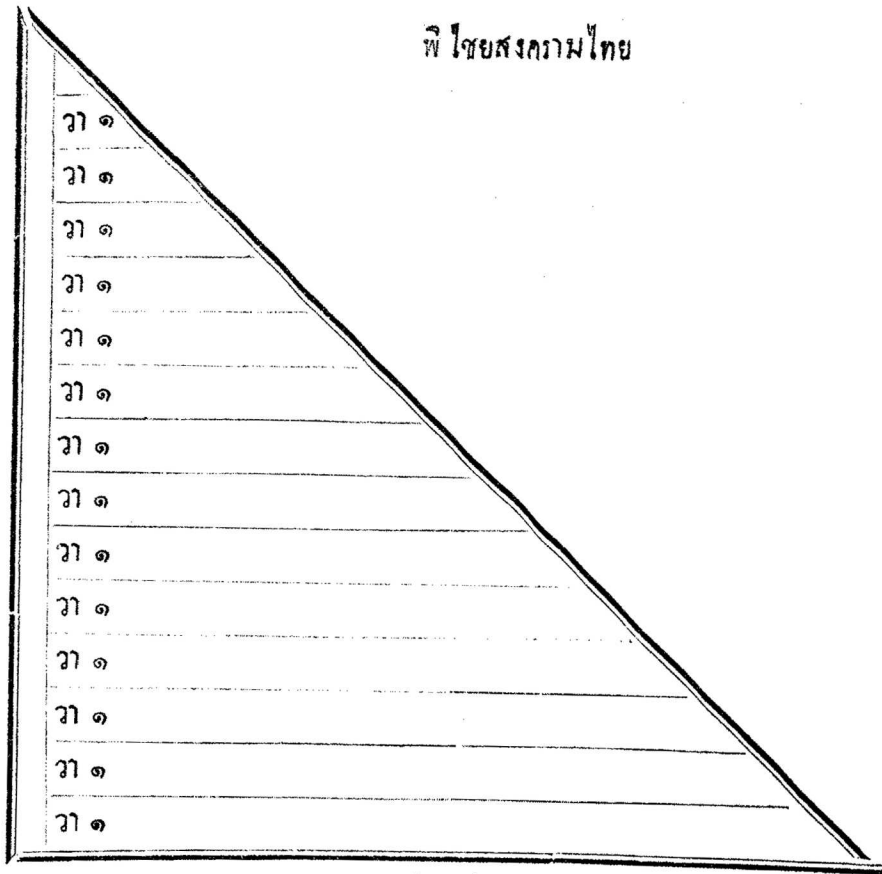
ไม้ ชุน ทำ กุ ทำ สูง ไกล ไกล เมื่อ จะ ยิง ไป นั้น.

ถ้าจะยิงกำแพงกั้น, ยิงค่ายกั้น, ให้ยิงทีละ ๕ กระสุนทีเดียว. โกล ๕
เส้น, หก กระสุนทีเดียว, ยิงให้พร้อมกันแห่งเดียวยิงจนหลายนัด ๓ วา,
ยิงพร้อมกันแห่งหนึ่ง ๓ วา, ยิงพร้อมกันแห่งหนึ่ง ๓ วา.

๑ ถ้าจะยิงขึ้นใหญ่, ให้วัดกระบอกตั้งเป็นอย่างไร. ถ้าจะยิง
โกลสามเส้น, วิมวำนั้ว ๑ ถ้าไว้ศูนย์กลางวง ๕ เส้น, ไว้ศูนย์กลาง

ริมวง บน ๖ เส้น. ไม้ท่อน บน วง นิ้วหนึ่ง ๗ เส้น. ไม้ท่อน วง ๒ บน นิ้ว ๘ เส้น. บน วง ๓ นิ้ว ๘ เส้น. ๔ นิ้ว ๑๐ เส้น ๕ นิ้ว. ฯ

๑ ถ้า จะ บัน นิ้ว กระเบื้องใช้, ยิ่ง ๘ เส้น ยิ่ง ๑๐ เส้น ก็ดี. เขา นิ้ว เรา ๑ เป็น นิ้ว กระเบื้อง ๒ นิ้ว. ถ้า ยิ่ง ๗ เส้น ๘ เส้น, เขา นิ้ว เรา เป็น นิ้ว กระเบื้อง ๔ นิ้ว. ถ้า ยิ่ง ๕ เส้น ๖ เส้น. เขา นิ้ว เรา บัน เป็น นิ้ว กระเบื้อง ๖ นิ้ว กระเบื้อง. ถ้า ยิ่ง ๒ เส้น ๓ เส้น. เขา นิ้ว เรา ๑ เป็น ๘ นิ้ว กระเบื้อง แด. ฯ

๑ ถ้า จะ ทำ ดิน สำหรับ พิไชยสงคราม. ให้ สัก ทุ ฟ่าย แพ้. เขา ดิน ประสิริ ชั่ง ๑ ถ่าน ๔ ตำลึง มาศ ๔ ตำลึง. ชื้อ อัญชัน แด. ดิน ชั่ง ๑ ถ่าน ละ หุ้ง ๒ บาท มาศ ๑๐ ตำลึง ชื้อ อัญชัน ตำลึง ๒ บาท, กระตูก เปน ถ่าน ๓ บาท บัน เป็น ลูก พลุ, ยิ่ง ไป แห้ง ไค ไหม้ แห้ง นั้น แด. ฯ

๑ ชื่อ กาลเทศ. ดิน ชั่ง ๑ ถ่านประทู๋ชั่ง ๑ สุพรรณ ถัน ๒ ตำลึง ๒ บาท เหล็ก กระทะ ๒ ตำลึง, หรทาร์ ยิงไปเป็นไฟไหม้ทัพช้าง ม้า วัลพล ตกใจแล.

๑ ชื่อ กุลเทศ. ดิน ชั่ง ๑ ถ่านไม้ ดินเบ็ด ๔ ตำลึง, มาศ ๒ บาท ถ่าน กระตูก ข้าง ชั่ง ๒ บาท. หรทาร์ ๒ บาท, ยิงไปเป็น หมอก แล. อะ

๑ ชื่อ ทุมเทศ. ดิน ๒ ตำลึง ๒ บาท, ถ่านไม้ ปรัง บาท ๑ ถ่าน สลัด ติ ๔ ตำลึง, หรทาร์ ๔ ตำลึง, ถันชา ๔ ตำลึง, ถ่าน แมว ตำ ๔ ตำลึง, ใส่ กระบอง ขันไฟ กี้, ใส่ ประทัก กี้, ยิงไปมีด คลุ้ม สิ้น แล. อะ

๑ ชื่อ โมกเทศ. ดิน ชั่ง ๒ ตำลึง, ใบอินทนิล ๓ บาท, ถ่าน มนาร ชั่ง ๑ ถ่าน พระยอม ๒ ชั่ง, ถ่าน ไม้ รัง ชั่ง ๑ ถ่าน สลัด ติ ๓ ชั่ง, ชัน อ้อย ตำลึง บาท ๑ ถ่าน นกกระลิง ๒ ตำลึง, หรทาร์ ตำลึง ๓ บาท, กราง แก่น จัน คันทนา เป็น จุน ตำลึง ๓ บาท, ราก สัก กระเลศ ตำลึง ๓ บาท. หัวตุตตุ่ แก้ว หัว คำ เปน ผง, วัน อังคาร วัน เสาร์, ยิง ไปใน สงคราม เป็น หลง ลืม สิ้น ทั้ง ทัพ แล. อะ

๑ ชื่อ ณะบุ้ง สัตเทศ. ดิน ชั่ง ๑ ใบ ข้าง น้าว ๑ ใบ จัน คันทนา ๑ เอา สิ่ง ละ ๒ ตำลึง ๒ บาท. มาศ ๓ บาท, หัว มัน เปา เป็น ผง ๓ บาท. ใบ หวา ผง ๓ บาท. ยิง ไปฆ่า ศึก ข้อน เป็น ผึ้ง ญิง แล. ดิน ชั่ง ๑ ชัน อ้อย ๔ ตำลึง, มาศ ๕ ตำลึง, หรทาร์ ๔ ตำลึง, กระบุง ๔ ตำลึง, เกล็ด สิ้น เทา ตำลึง ๑ ถ่าน กระตูก หมา ๒ ตำลึง, ถ่าน ไม้ พ้า แป้น ๒ ตำลึง, หัว เหล้า เปน กระสาย บัน เป็น กล้า, ยิง ไปเป็น ควัน เป็น ดาว เปน เปลว. อะ

ชื่อ บุต ขาติ, ดิน ชั่ง ๑ ถ่าน ไม้ รัง ๒ ตำลึง, มาศ ๒ ตำลึง, เอา มุต โค มุต กระบือ มุต ข้าง มุต ม้า มุต คน. เจียว เอา บด ด้วย หรทาร์ ๓ บาท. แมงกู่ เจ็ด หัว. ถ่าน กระตูก แล่น ๓ บาท. บัน เปน ลูก, ยิง ไปฆ่า ศึก หนี สิ้น แล. อะ

๑ แล้ว เอา คาถา นี้ แศก, สามานา ทา, สิมินิ ทิ, สุมุนุ ท, สุมุนุ ทู เทเม เน เท, แสแม เน เท, โสโม โน โท. สัง มัง นัง ทัง, สมะ นะ ทะ. อะ

๑ เศก ๑๐๔ ก็ให้ตำรานี้ค่าบ้านค่าเมือง. ใช้ไก่พันหนึ่งแล. ฯ

๑ ตำรา ทรรพ ฝากลูก. ให้เอาดิน ๕ ตำลึง, สุกพรรณกัน ๒ ตำลึง ๒ บาท. กระบุง ตำลึง บาท ๑ กระสาหนุ ๒ บาท ๒ สลึง ๒ ไพ. ถ่าน ๒ บาท. แล้วเอา กระสา รอง สาม ชั้น ึ่ง ทุกเมื่อ. ถ้าใหญ่ ให้เอา กระสา รอง ทุๆ เทียวแล. ฯ

๑ ถ้า จะทำ ดิน ร่ง ให้เอา ดิน ๔ ชั่ง. สุกพรรณกัน ตำลึง บาท ๑ ถ่าน ตำลึง บาท ๑ แล มี ลูก ขนาก ทั้ง สอง ช้าง. ไร่ ๕ นวน ใน นั้น แล. ฯ

๑ ทำ คุ้ง ดิน ม่อ ชัก นั้น. ให้ทำ คุ้ง ลูก กระสา ๓ ชั้น, ใส่ กลาง ดิน ใน ม่อ นั้น คุ้ง เทียว. ฯ

๑ ถ้า จะ ทำ ดิน กล, ให้เอา ผง ไม้ จั้ว มา คลุก ด้วย ดิน, ประทุ ลูก กระสุน ยิง เอา ทอรับ แล ค่าย เขา นั้น. กล หนึ่ง เอา ฟัน ชุบ น้ำ มี น้ ย ง ึ่ง ชุ่ม ไป สอด แฉม ไว้ ทว่า ก ค่าย เขา นั้น, แล้วเอา เฟือง จุก, ครั้น เฟือง ติด ค่าย แล้ว, ให้ ประนี้ ง ้อง ถลง บ้น ไหญ่ น้อย, ไท่ ร้อง ช้น ให้ พร้อม ประนี้ ง เข้า รบ เอา ให้ ไท่, ประการ หนึ่ง ให้ ประยัต เข้า น้ำ โทษนาธาร, แล ทำ ทาง ชึ่ง เขา จะ เข้า ออก, แล้ว ให้ เอา บ้น ไหญ่ น้อย. บ้น จ่าง ช้น ยิง บน ทอรับ, ทลาย กำแพง เขา เสีย ให้ ย่อ ท้อ เกรง กล้ว. ประการ หนึ่ง ให้ ชุด กำแพง ให้ เปน ช่อง ไป, ึ่ง แถ่ง คน เข้า ไป เผา เมือง มี ไชย ชำระ แล. ฯ

๑ ลักษณะ กอง สาม หอก นั้น, ให้ จัด คล หอก นั้น เปน สาม กอง ๆ ละ สาม คน, แต่ ไกล กัน เอง แล ไกล พล ทลวง ประมาณ แต่ ภา แล เหน, หอก นั้น สัน ทัก ให้ เอา เหล็ก ชี ช้น, บัก เติ น ไป ก่อน เพราะ สำคัญ ว่า เปล่า, ณี แล ภา คัก ทั้ง ทัพ อยู่ แล ทัพ น้อย, ให้ บัก หอก ลง ยิง ดิน แล ยืน อยู่, ณี ภา คัก ทั้ง ทัพ อยู่ แล ทัพ น้น ไหญ่, ให้ แถ่ง หอก รอบ ตัว แล้ว บัก หอก ลง ยิง ดิน แล ยืน อยู่, ณี ภา แต่ ทัพ เปล่า เอา หอก ชี มา, แล้ว บัก หอก ลง ยิง ดิน แล ยืน อยู่, ณี ภา คัก น้อย ม้น เข้า มา ทา เรา, ให้ เอา หอก แถ่ง รอบ ตัว, แล ึ่ง เติ น เข้า มา แก่ ย่าง. ณี ภา คัก น้น น้อย ม้น ถอย แต่ ภา เหน กัน, ให้

แบา หอก จึงวิ่งเต้น ออกไป สืบ ย่าง. ฌิ ภย คึกใหญ่ แล คึก นั้น กอ ย หลง, ให้เอา หอก นั้น แกว่ง รอบ ตัว, แล้ว จึง แยก หอก นั้น วิ่ง เต้น ออก ไป สืบ ย่าง, ฌิ ภย คึก ทั้ง สาม กอง ให้ สำคัญ ทั้ง สาม กอง, ฌิ ภย คึก แต่ สอง กอง ให้ สำคัญ แต่ สอง กอง, ฌิ ภย แต่ กอง เดียว ให้ สำคัญ แต่ กอง เดียว. ลักษณะ กอง สาม หอก ให้ สำคัญ ทั้ง นี้, พล หลวง จึง จะมี กระจกเงา, นาย กอง แล ผู้ถือ ธง ไชย นั้น, จึง ให้ สำคัญ ไป แก่ จักรวงศ์ ทั้ง สี่ หมู่ นั้น, จัด ย้าย วิพล สกล โยธา ขึ้น รบ ก็ ต่ ตาม โทษ สำคัญ ของ ไชย ละอิน, แล ส่วน กอง สาม หอก ซึ่ง ให้ สำคัญ นั้น, จึง ชวอก ชวอน เอา ตัว รอค เกิด. ๗๖

๑ ยก ธง ชาย เดียว สำคัญ เร่ง พล พยุห ขึ้น ไฟ, ขึ้น รบ คึก ตาม กระบวน. ยก ธง สาม ชาย บน หลัง ม้า ช้าย ขวา, ให้ ขึ้น รบ คึก. ถ้า จะ เร่ง พล ม้า ช้าย ให้ ยก ธง ไป ช้าย, ถ้า จะ เร่ง ม้า ขวา ให้ ยก ไป ขวา, ถ้า เร่ง ทั้ง ช้าย ทั้ง ขวา, ให้ ยก ไป ตรง กลาง. ยก ธง ห้า ชาย บน หลัง ช้าง, เร่ง ช้าง ม้า ช้าย ขวา ให้ ขึ้น รบ คึก. ถ้า เร่ง ช้าง ช้าย ให้ ยก ไป ช้าย, ถ้า เร่ง ช้าง ขวา ให้ ยก ไป ขวา, ถ้า เร่ง ทั้ง สอง ช้าง ให้ ยก ไป ตรง กลาง. ธง สาม คัน นี้ สำหรับ เร่ง จักรวงศ์ โยธา ให้ ขึ้น รบ คึก แล. ถลอง ไชย ใส่ หลัง ช้าง ตัว หนึ่ง ที่ เร่ง พล ไป, จะ เร่ง พล หมู่ ไต, ให้ ยก ธง สำคัญ สิ่ง นั้น ตาม ช้าง ถลอง ไป. ๗๗

๑ อื่น จะ กล่าว ลักษณะ ช้าง คึก, ฌิ ว่า ช้าง ตัว ไต เียบ สูง รูป งาม รวดเร็ว กล้า หาร งาม งาม, แล โขมค หัว หู แก่ง ปั้น, แล ท้าว ทั้ง สี่ ขึ้น ยืน มั่นคง ประคอง เส้า ประโคน, ปาก แดง หู ขาด, ตะคุบ หลัง หู วง เกาทัณฑ์, น้ำ เต้า ฟุ้ง เติม ทา หู ดาว, งาม ทั้ง สอง งอน หู งอน รวด แล หู ใหญ่, ช้าง สะบ้า หู หู จามร, ท้าว ทั้ง สี่ งวง แล หาง ถึง ถึง คืบ, เจ็ด ประการ นี้ แล, ม้า มั่น นำ หลัง เสี่ยง หู ฟัว ร้อง, เมื่อ ทำ เนิน หู ราช สัต, แล ท่า ปลอด แล ช้าง นั้น อาจ มี ไชย ใน สงคราม แล. ๗๘

๑ ลักษณะ น้ำ คึก นั้น ท้าว ทั้ง สี่ นั้น กลม ยาว, เหว กลม กระโปก ผาย แล หู ทั้ง สอง ขัน, ปลาย ปาก ยาว เขียว เล็ก แลกลม ตุย เขียว หม้, เลี้ยง แผล ร้อง ตุย เลี้ยง นก เกรียน, เล็บ แดง แล มี กำลัง รวด เร็ว ตุย ทั้ง จักร, น้ำ ตัวโต ทาง เรือย สัน ท้าว แล น้ำ ตุย หงษ์, แล ดำเนิน เร็ว เสมอ มิ ได้ ยุค ย่อน ถิ่น ตุย กัด บัศ บุก ขาว, รูป งาม มี กำลัง รวด เร็ว ประทุง ไกรส สี่ หาง, ลักษณะ ทั้ง นี้ กระกูด ขาดิอาชา ไนย, จึง จะ มี สง่า ใน การ สงคราม แล

๑ ลักษณะ ให้ ดู รูป ทหาร, ตัว นั้น เตี้ย สูง, ตา แล ผม ทำ หู ใหญ่ แล คาง ทนวก ร่อง ฟัน แล จมูก แลกลม, ฝ่า ตัน สัน น่อง ใหญ่, หัว ใหญ่ เป็น รูป ตุ่ม, ใจ เข้ม มกล้ำ หาดู เร็ว แรง, แล เนื้อ เป็น ลำ เป็น ก้อน อยู่ สัน หลัง, ตโปก ผาย หัว ตุย หัว ข้าง, ตา แล หู ไว สง สด งาม ตั้ง รูป มหิงษ์ แล วาฬ สี่, หลัง ใหญ่ แบน กว้าง คอก มัด, หามิ ได้ เจรจา ถ้อยคำ ยุ่ง หยาบ, ทั้ง นี้ ลักษณะ ทหาร ยอด ยิ่ง แล.

ฯ

๑ ลักษณะ วร คึก นั้น วง คุ่ม ทั้ง สี่ เท่า กัน เสมอ ละ วา, แล เขา เหล็ก หุ้ม เอา หนัง เลื้อย ทาว จรุ, แล มี ขง ไชย สำหรับ ประดับ ด้วย แก้ว เงิน ทอง, มี ลำ เนียง ตุย เลี้ยง พ้า, ทั้ง นี้ จึง มี ไชย แก่ ชำ คึก, แล น้ำ เต็ม มร นั้น ให้ อ้วน ภา กล้า ทาร ตุย กล่าว มา นั้น.

ฯ

๑ อนึ่ง เมื่อ จะ เข้า การ ผนวค นั้น, ให้ ขบ นาง พระธนี ไล่ หัว, แล ฐิ ชู นว่า, ข้าพเจ้า จะ มุ่ง หมาย ทำ ร้าย แก่ ผู้ใด หามิ ได้, มา วา ชการ สำหรับ แผ่นดิน, ขอ นาง พระธนี มา เป็น ที่ ฟัง, จง ช่วย คຸ້ม รักษา ขออย่า ให้ อื่น ทราย. แล เอา คุณ พระพุทธี เจ้า, คุณ พระธรรม เจ้า, คุณ พระสงฆ เจ้า, แล คุณ บิคา มารดา, คุณ อุโปมา อาจารย์ จง มา เป็น ที่ ฟัง พำนัก แห่ง ข้าพเจ้า, ๗ จะ ออก ผนวค สงคราม, ขอให้ แล ถว้ คลาศ เครื่อง สาคาวุธ ชำ คึก ทั้ง ปวง, ขอให้ ข้าพเจ้า มี สวัสดิ มงคล. จึง ให้ ภา ระนา พระคาถา นั้น. ๑ คัจฉะระ มุมหิ, โอกา เสติ จาหิ. เครื่อง สาคาวุธ ทุก มิ ต้อง เลย.

๑ พระโศภนพทุษะ, มะระอุ, ยชาพโมณะ, อะสังวิสุโลปุสะพุระ, สังวิสุ
ปุระยะ, กระปะสังคะบุ, เยสาปะสิสะ, ยะชาพโมณะ. ๗

๑ ให้รักษาตัวใน กลาง สงคราม, อย่าให้ทำ ฆ่าศึก, อย่าให้เจรจา
สัพ ลา วาจา หยาบช้า. อย่าให้มุ่งมาท แก่ เพื่อน กัน, ให้จิตร ใจ ตรง.
หนึ่งผ้าขาว นุ่ง ห่ม แล้ว. อย่าให้เอา ทำผ้า เลื่อ, ทำผ้า โปก คีตะ, ทาศิริ
มิได้. ๗

๑ คำว่า นี้เป็น ศิริ สวัสดิ์มงคล. พระอาจารย์ กล่าวไว้, ว่า มีบัญญัติ
อัน ประกอบ ด้วยวิชาการ. ให้รักษา ตัว เพื่อ จะให้ แคล้ว คลาศ สาทรรุช
โภย โภย อันตราย กัน กฤติ. อธิบาย เสนียด จังไร ทั้งปวง. แลให้ ประพฤติ
ตาม กล่าวมา นี้เกิด. ๗

๑ ถ้าจะไป ผนวค์ สงคราม. ให้ห้าม ลูกเมีย ชำ คน ซึ่ง อยู่ฝ่ายหลัง
อย่าให้ ตีมือ เข้ามือ แกะ บนเรือน. อย่าให้ ตี คน บน เรือน, ให้เล็ดตก
ท้ายเรือน. อย่าให้ ตบ มือ เล่น เต้นรำ, ให้บัญญัติ จงไว้. ๗

๑ ถ้าจะไป ราชการ. ให้อาบน้ำ เลี้ยง ก่อน แล้ว จึงไป. เมื่อ จะนอน
ให้ล้าง ท้าว เลี้ยง ก่อน จึง นอน. ถ้า จะ ตักผสม, แล ตัก เล็บ มือ เล็บเท้า ให้
ตัด วัน ^{๒๕} _{๑๖} { ถ้า จะ สรรพ ให้ สรรพ วัน ^{๒๖} } ถ้า เรียน วิชา ความรู้ ให้เรียน วัน
พฤหัส. หนึ่ง ห้าม อย่าให้ เอา ผ้า นุ่ง เช็ดหน้า. อย่าให้ ล้าง หน้า ด้วย กระ
บวย กระลา, ให้ล้าง หน้า ด้วย ขัน. หนึ่ง อย่าให้ ฆ่าสัตว์ ที่ ต้อง ปี. ซึ่ง
เกิดนั้น จะ ถอยอายุ. หนึ่ง จะ ถ่ายมูลหนักเบา, ให้บ้ายไป ปรังจิม แล
อุทรทิศ จึง ดี. อย่าให้ ถ่ม น้ำลาย ลง ที่ อาจิม ถ้า ถ่ม ที่ นั้น เจรจา หา สง่ามิได้.
ครั้น ถ่าย ทุกข์ แล้ว ให้อาบน้ำ เลี้ยง. ถ้า หา น้ำ อาบ มิได้, ให้ล้าง หน้า ด้วย
ตัว เลี้ยง. ถ้า จะ อาบ น้ำ คลอง แล ห้วยธาร, อย่าให้ บ้าย หน้า ไป เห็น น้ำ
แล เมื่อ ทัว จม อยู่ใน น้ำ นั้น. อย่าให้ ถ่าย มูลหนักเบา ลง ณ น้ำ, ถ้า ตั้ว
อยู่บน บก บน เรือน บน ไม้, จะ ถ่าย มูลหนักเบา ลง ใน น้ำ ได้ แล. ๗

๑ โลกะวัตร นั้น, กล่าวคือพระมหากษัตริย์เจ้าว่าเป็นจอม, แล
ประเวณี, พระมหากษัตริย์เจ้า, อันประกอบด้วยปรีชาซึ่งควรพิพิทุก
ๆ พระองค์นั้น.

๑ แต่ประณม, คำนี้จะใคร่ได้ราชสมบัติ. แลจะประโยชน์แก่
พระองค์นั้น หามิได้, แลพระองค์ย่อมประโยชน์, แก่ประชาชนทั้งหลาย
ว่าประชาชนจำพวกใด. จะควรชราวมาน ก็จะมี ชราวมาน. จำพวกใด
จะควรยกยอ ก็จะมี ยกยอ. แลชราวมาน ก็จะมี ประโยชน์แก่ประชาชน
ทั้งปวง. แลครั้นได้ราชสมบัติแล้ว. ก็ทรงพระกรุณาการุณภาพ, ว่า
ประชาชนทั้งปวง. เป็นไมหั้น ทการ, มิได้รู้จักคุณโลกะวัตร ชราวมาน
แลจะทำทุจริตต่าง ๆ ก็จะได้ทุกข์, ในปัจจุบันชาติอนาคตชาติ, จึง
แต่งตั้งให้เป็นราชประณมที่สั่งสอน. แลท้าวไปให้รู้จักผิดแลชอบ, แลทรง
พระดำริห์, ซึ่งจะปองประโยชน์แก่ประชาชนทั้งปวงนั้น, เป็นนิจนิรันดร์
หาเพล่าที่จะล่วงมิได้. เสมอทั้งพระราชบุตร, ครั้นถึงเพล่าที่ว่า การ
นั้น, ประพฤติตามโลกะวัตร, สนทนาด้วยเสนาบดี. จะได้ว่าราชกร
ผ่านแผ่นดินที่ร้าย. สนทนาด้วยแพทย์, จะได้ว่ารู้จักพระโรค, สนทนา
ด้วยโหร, จะได้ว่าพระชันษาดีแลร้าย. ครั้นเพล่าว่า การ นั้น,
ประพฤติตามทางชราวมาน ครั้นเพล่าประณมมานั้น, เสด็จออกให้
หาฤคามาตยราชครู, อันเป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิตย์. เข้าสนทนาธรรม กะ
ลา, เพื่อจะแจ้งในชราวมาน. จึงให้จำเรี่ยพระปรีชาจะให้เทคนิธิโลกย์
กล่าวคือพระพุทธิเจ้า. ตรัสเทศนาสั่งสอนบรรพชิต, เมื่อประณมมาน,
ครั้นเพล่าทุกขยาม, เสด็จแต่ภายในพระราชมณฑล, ให้สมเด็จพระ
ราชบุตร, พระราชนัดดา, แลพระวงษานุราชทั้งปวง. เข้าแล้วนำเอาครุ
ธรรม ๑๑ ประการ. แลทศธรรม ๑๐ ประการ. แลพระธรรมต่าง ๆ
มาลำแตงโอวาทแก่พระราชบุตร, พระราชนัดดา, แลพระวงษานุราชนั้น,

กล่าว ตูฯ พระพุทฺธิเจ้าเทศนา สัณฺทอน, แล้ว ภิกษุ นั้นเป็น จี โนรส, เมื่อเพลลา
 ทูตียาม, ทรง พระดำริที่กระแสนรวมนักร โลกรัตน, แลรทางใดมิแจ้ง
 ก็พึง เขาพระ ปรีชาชำระให้แจ้ง. กล่าว ตูฯ พระพุทฺธิเจ้า, เทศนา แก่ปฤชณา
 ชนม. แก่เทพยดาในกาลเมื่อเพลลา สัม ยาม, ครั้น จักยาม จะใกล้รุ่ง.
 เขาพระ ปรีชา เป็น พระเนตร. สอง พระณฺฑญไป ทัว ธนาจักร พระนคร, แลผู้
 ไท จะควร ชนมาน ก็พึง ควร ชนมาน, ผู้ไท จะควร ยกยอ ก็พึงควร ยกยอ,
 ตาม ถาน ยาม ควร ด้วยวิชาการ. แล นัก ปราชู ทั้งปวง สรรเสริญ, พระ
 นาม ว่า, พระ เจมกพ ชนฺธเสนา. ถ้า พระ มหา ภาระมัตถิยเจ้า ไต่ประ
 พุติ ตามพุทธ วจนฺตังนี้ใช้, ธนา ประชาชน ทั้งปวง จะ ศุภเชชม, พระ
 เกรียติศก ก็ จะ ภูเขา ปวากฏ. ใน นา ๆ ประเทศ ทั้งปวง, เป็น อุดม ภาระมัตถิย
 ครั้น ทัพ พระชาติ, จะ คุบฏใน เทวโลกย์. จะ ใต้เป็น พระยา เทวราช ยิ่ง
 กว่าพระยา ประเทศราช ทั้งปวง แล.

ระ

๑. อนึ่ง ประเทศ กรุงไท ๆ, พระมหาราษฎริยเจ้า ทรง ชนมแล้ว ก็ตั้ง
 ถ้า จักคุม นั้น ประชุมแล้ว เมื่อใดก็ตั้ง. แล ประเทศ กรุง นั้น จะ ฌิบหาย ตูฯ
 เตียว, ด้วย เหตุ จักคุม นั้น เป็น เพลิง หลาย กอง. แล พระมหาราษฎริย
 ผู้ ทรงธรรม, นั้น คือ นักกระเซม เตียว. จ กับ เพลิง หลาย กอง นั้น ไม่ไต่
 ประเทศ กรุงนั้น จะ ฌิบหาย, แล ประเวณย์ โลกย์ ทั้งปวง ย่อม มี ที่ อาไศรยเป็น
 ยั้งยืน แก่กัน จึง ตั้ง อยู่ได้, แล อาจริย ประพฤติตาม พุทฺธวจนฺตังนี้,
 อาไศรย อัน เทวาลิก. บุรุษ จะบำเพ็ญทาน แล ศิลได้, อาไศรย ฌรยามัก
 นายน ๆ พล จะ ทำ สงคราม ได้. อาไศรย บุกระบัตร์ เกียก กาย กอง แล่น
 ใช้ทั้งปวง. พระมหาราษฎริยเจ้า, ย่อม อาไศรย อำมาตย ราช ประโรหิต
 พินิตโรยทั้งปวง, จึง ประกอบ ด้วย ปรีชา. ช่วย ศักดิ์ พระ มหา ภาระมัตถิย
 พระมหาราษฎริย, จึง ครอง ประชาชน ได้. ถ้า อำมาตย ราช ประโรหิต
 ทั้งปวง, ประชุมแล้ว, พระ มหา ภาระมัตถิย จะ ครอง ประชาชน มีได้, แล ถ้า

มาตย ราชเสวก ทั้งปวง ต้อง คำ หนัก ปราช. ถึง มาท ว่า สมเด็จ พระ มหา กระ
มัทริย ทวาริราชเจ้า. จะ ทรง ธรรม กัฏฐิ, แต่ ทว่า เปน น้ำ กระระออม เต็ม,
จะ คับเพลิง หลาย กอง นั้น มิได้. จึง ประชาชน ร้อน นั้ก แล. ๗๖

๑ แต่ บรพ การ สืบ มา นั้น. แล บุรุษ ผู้ ไท จะ ได้ ยศ ศา ศักดิ์, ย่อม
ชวน ชาย ทำ ขอบ ใน ราชกิจ. ซึ่ง จะ ได้ ยศ ศักดิ์ ด้วย พัสตุ ทอง เงิน หามิได้,
แล ลักษณะ ผู้ ทำ ขอบ, แล มา ได้ ยศ ศา ศักดิ์ นั้น. เหตุ ด้วย กุศล แต่ บรพ การ
มา เปน อุปะการ, ตก แต่ง ให้ เกิด บัญญา, จะ เรือ ชน อีก ก็ จะ เปน ผล,
ทั้ง บุคคล ผู้ อยู่ ใน เหว โลภย์, ก็ เห็น คุณ แล ขอบ ซึ่ง ทำ ไว้. แล ผู้ นั้น ก็
จะ ทำ วิธ ว่า อาตม ได้ ยศ ศา ศักดิ์ นี้, เขา รู้ ด้วย ทำ ขอบ, จะ ได้ ด้วย พัสตุ ทอง
เงิน หามิได้, แต่ ประถม อาตมา ปรารถนา หวัง ความ ขอบ. จะ ใคร ได้ ยศ ศา ศักดิ์,
ก็ ได้ ถึง ปรารถนา. ถ้า อาตม ทำ ทุจริต ก็ ได้ ทุศ ไป, ใน ประจุบันกาล,
ครั้น คับ สังขาร ธรรม ก็ จะ ได้ สู้ ทุก กระติ แล. อาตม จะ อุตสาห ทำ ขอบ สืบ ไป,
ก็ จะ เร่ง ได้ กฤตยศ, ยิ่ง ๆ ขึ้น ไป กว่า นี้ แล. ๗๗

๑ ครั้น ทำ วิธ เห็น คุณ แล โทษ. ก็ ตั้ง อยู่ ใน สุจริต ธรรม, ประชาชน แต่
ก่อน จึง เปน ศุภ ช สม ชู ณ, แล ประเวณี โลภย์ ทั้ง ปวง นั้น, ครั้น ชั่ว แล้ว
ย่อม ชาย เขา ทำ ไว้. แล ครั้น นี้ ได้ ผู้ รัง เจ้า เมือง, นั้น เสีย เงิน คต ๘ ซึ่ง
คต ๘ ซึ่ง, คต ๑๐ ซึ่ง, แล ครั้น ราคา กรง แพง แล้ว, ก็ ร้อน ใจ ราษฎร,
แล ลักษณะ ผู้ ชั่ว ยศ ศา ด้วย ทริพ. เหตุ ด้วย กุศล บรพ การ มา ครอบงำ ผู้ นั้น ๆ
จึง หา บัญญา มิได้, แล บังเกิด โภก มี กำ ลัง. จึง หา แต่ เงิน กับ ทอง มา ชื้อ
ยศ ศา ศักดิ์, แล เนื้อ ความ ทั้ง นี้ ตั้ง เปน อย่าง ธรรม เนียม ไว้ ณ แผ่นดิน. แล สืบ
มา นี้, หา ผู้ ทำ ขอบ เปน บั้ก เน้จ, มา ชื้อ เขา ยศ ศา ศักดิ์ ตาม ประเวณี มี
ได้ โดย, แล คิด จะ หา เขา เงิน กับ ทอง มา ชื้อ เขา ยศ ศา ศักดิ์. ก็ เร่ง จะ
ร้อน ใจ แผ่นดิน หนักหนา. ๗๘

๑ อันว่าลักษณะ, ให้บังเกิดศึกนั้นมีอยู่ ๑๓ ประการ ๗. หนึ่งใน
ซึ่งแค้น ซึ่งเป็นเขตร จันทรเสมา ๑ ประการ หนึ่งใน, ด้วยเหตุทรมานสมอติ,
ประการหนึ่งเหตุด้วยช้างม้า. ประการหนึ่งเหตุด้วยสัตว์ภาพ. ประการ
หนึ่งเหตุด้วยผู้ขบถ. ประการหนึ่งเหตุด้วยเสียความสัจ, ประการหนึ่ง
เหตุด้วยอุปัทพัต, ราชทูตเจรจาให้ขาดเหลือ, ทางพระราชไมตรี. ๖

๑ ประการหนึ่ง, ด้วยเหตุฆ่าฟันฆ่าฝ่าย, พระมหากษัตริย์ข้างหนึ่ง
ประการหนึ่ง, ด้วยเหตุข่มเหงลูกข้าวนิช. ประการหนึ่ง, ด้วยเหตุผู้
คนข้างม้าน้อย, ประการหนึ่ง, ด้วยเหตุราษฎร บ้านเมืองเสีย, แลไป
ยังทะเลสาบ. ประการหนึ่ง, ด้วยเหตุโอบอุ้มเอาสวามิภักดิ์ ท่านไว้ แลพระ
มหากษัตริย์ยอมทำศึก, ด้วยเหตุดังนี้แล. ๗

๑ ถ้าผู้ใด จะเป็นแม่ทัพ, ให้รู้คดีทำประการดังนี้, คือคิดกล
ให้อุบาย เหนผู้ใด จะโง่งให้ไปทำ, ถ้าจะฝึกสอน ทหารให้มีสง่า, ฆ่าศึก
จึงจะมีที่เกรงกลัว, แลให้ตั้งทัพ มีอำนาจตั้งราชสีห์, ข้อสองนั้น
น้ำใจโอบอุ้มแก่ ทนถ่วง ทหารให้เสมอกัน, ถ้าผู้ใด ทำความชอบ จงพิท
ทูลให้, ถ้าผู้ใดทำผิดให้ทำตามผิด, อย่าถือโกรธผู้น้อย. ข้อสาม
ให้พิจารณา ทรงความ แล้วจึงสั่ง, ตั้งนา ช้างมีแต่จะยาว, จงรักษา
ความสัจ, ทำการสิ่งใดให้แน่นนอน อย่าเจรจาเป็นคำสอง. ข้อสี่ คือยก
มารู้ว่า แม่ทัพ เคยชนะ เพราะ กำลังพล มาก, ฝ่ายผู้จะ แก่ทัพ รับมิได้
เพราะมีพลน้อย, อย่าถือตัว ของอาจออก รอบเมื่อกำลังกล้า, จงหาที่
มั่นให้ไว้ก่อน จึงต่อสู้, แล้ว ทรงแอูบายหมายชนะ จึงทำ, ข้อห้า ถ้า
ตัวเป็นแม่ทัพ ถึงไปตีเมืองใดมีวีรพลมาก, อย่าคิดกำเริบ ทระยศ ต่อ
เจ้านายของตัว, ผู้ใด รักษา คดี ทำประการ นี้ให้ถูกถ้วน, ก็ควร จะเป็น
แม่ทัพได้. ๘

๑ ซึ่งโทษจะมีแก่แม่ทัพสืบประการนั้น, คำรบหนึ่งพึงถือแต่น้ำใจ, ไม่รักชีวิตคิดว่าตัวเข้มแข็ง, ไม่ทรงดูให้รู้กำลังศึก, คำรบสองไม่ลองโดยบัญญัติว่า การร้อน แลเย็น, เหน้จะทำโดยเร็ว, คำรบสามมีน้ำใจทรอันโลก, ถ้าเหนแก่โลกเอาทัพย่นผู้อื่นมาเป็นณาประโยชน์, โทษนั้นมีหลายประการ. คำรบสี่มีน้ำใจเย็น ถ้าคนผิดมาอันร้อนไม่ฆ่าตามอาชญาศึก, คำรบหกเป็นคนทุเบา, ถ้ามีผู้มาว่าสิ่งใดก็เชื่อฟัง, ไม่หนักแน่น หลกของดูให้ละเอียด, คำรบเจ็ดมีแต่ใจโมหันไม่เลือกคนดีใช้, กลับให้คนชั่วเป็นใหญ่บัญชาการ, ทหารมักเสียใจ, คำรบแปดถือตัวว่าไม่มีใครเสมอ, ทำการไม่ปลุกณายทัพนายกอง, คำรบเก้าไม่เอาใจของตัวเป็นแน่, พังแต่คำคนพูดเพราะเชื่อ ถือเอาถ้อยคำมาทำศึก. คำรบสิบตัวเป็นแม่ทัพไปที่เปลี่ยวแดนทางกันดาร, ก็มีไ้มีความเมตตาแก่ทหารโดยกำเริบอิริยศ, พுகจาชมซึ่งติดเอนเพื่อนฝูงทั้งปวง, อันโทษสืบประการนี้, ถ้าผู้ใดสละมิได้, ไม่ควรจะเป็นแม่ทัพ.

ฯ

๑ ลักษณะมีไชยสืบประการ, ประการหนึ่งคิดอ่านตกแต่งที่ชอบ, ประการหนึ่งเหตุมีปัญญามาก, ประการหนึ่งเหตุโหราให้ถูกพามาที่ตี, ประการหนึ่งเหตุช้างม้ากล้าหาญที่, ประการหนึ่งเหตุมิได้ขาดอาหาร, ประการหนึ่งเหตุมิได้เป็นโรคอันตราย. ประการหนึ่งเหตุตกแต่งการแลพิธีอันชอบกล, ประการหนึ่งเหตุตอบลักเจ้าเมืองไ้มีไชยชนะแล.

๑ อนึ่งกล่าวคือหัวศึก, มือศึก, ท้าวศึก, ทาศึก, ปากศึก, เขียวศึก, กำลังศึก, แปรประการ. นายพลคือหัวศึก, ช้างม้าคือต้นศึก, กองหัวป่าคือมือศึก, โหราคือตาศึก, ไฟพลเมืองคือกำลังศึก, ทหารคือเขียวศึก, คนปลอมทัพคือหูศึก, หูคือปากศึก, อันนี้ลักษณะการแปรประการนี้แล.

ฯ

๑ อัน ลักษณะ จะ ปราไชย มี สิบ ประการ, ประการ หนึ่ง คือ อำมาตยเสนา บกั หมองใจ, ประการ หนึ่ง ด้วย เหตุทหาร หมองใจ, ประการ หนึ่ง เหตุ พระมหากษัตริย์ แล เสนาบดี มิ ได้พร้อมมูล กัน. ประการ หนึ่ง เหตุ ข้าง ม้า มิ ได้ ถัด, ประการ หนึ่ง เหตุ ขาด อาหาร แล อุด แยก, ประการ หนึ่ง เหตุ เกิด อุปพระโรค. ประการ หนึ่ง เหตุ ไฟร พด หมองใจ มิ ได้พร้อมมูล กัน. ประการ หนึ่ง เหตุ ทหาร มิ ได้ ถัดหาญ. ประการ หนึ่ง เหตุ โทรา ให้ ถูกย เพื่อน, ประการ หนึ่ง เหตุ ผัง อาณั อาคม. ลักษณะ เท่า นี้ ปราไชย แล ๖

๑ เนื่ง กล่าว ลักษณะ ดำเนิน คัก สิบ เหตุ ประการ, ประการ หนึ่ง ดำเนิน ตุงเมฆ, ประการ หนึ่ง ดำเนิน ตุงสูง เลื้อย, ประการ หนึ่ง ดำเนิน ตุงมณฑก, ประการ หนึ่ง ดำเนิน ตุงเลื้อย, ประการ หนึ่ง ดำเนิน ตุงราชสีห์. ประการ หนึ่ง ดำเนิน ตุงปากโพงพาง, ประการ หนึ่ง ดำเนิน ตุงเข้างอก, ประการ หนึ่ง ดำเนิน ตุงหงษ์บิน, ประการ หนึ่ง ดำเนิน ตุงรวงผึ้ง, ประการ หนึ่ง ดำเนิน ตุงปลวก, ประการ หนึ่ง ดำเนิน ตุงจักรเพลิง. ๖

๑ อัน ว่า ลักษณะ คัก ตุงเมฆ นั้น, ให้พลข้าง, พลม้า, พลรถ, พลเดินเท้า. แล ทหาร นำพลไป ก่อน. แล ให้ จัตุรงค์พล ทั้งสี่ ยกไป ตาม, แล ทหาร พลไป ตาม. ตุง หั้วครวต แล คีระ ครวต นั้น แล. ๖

๑ ลักษณะ สูง เลื้อย, ให้พลข้าง, พลม้า, พลราชรถ, พลเดินเท้า, ยกไป เปน ชนัค ตาม อันคัก คัก ตาม กัน สะพรั่งไป แล. ๖

๑ ลักษณะ มณฑก, ให้พลทหาร ถือ หอก ดาบ ธนูน นำไม่ อยู่หว่าง จัตุรงค์พล ทั้งสี่. ครั้น เหน่นฆ่า คัก ให้ ควบ ตู กัน เข้ารบ เขา. ๖

๑ ราชสีห์ นั้น, ทัพพลวง ทั้ง อยู่กลาง, แล ให้พลทหาร อยู่รอบ จัตุรงค์ ทั้งสี่ หมูให้ อยู่ทั้งสี่ คัก. ลักษณะ ตุงปากโพงพาง, สอง ทวาร ทั้งซ้าย ขวา ให้ มีข้าง แล สาม ๆ, แล พลทหาร ระวังไป เปนแถว เรียง กัน ไป, จึง ให้ ทัพพลวง แล พลข้างไป ตาม หลัง แล, ให้พลเดิน ทั้งปวง นำ นำ คัก กัน

ไป อย่าให้ขาด. ลักษณ กุญ ปลดวณ ให้พลทั้งสี่หมู่ นำ นำ ทิศกัน ไป ก่อน, จึงให้ทัพ หลวง แด พล ช้างไป ตาม หลัง. แล้วให้ ยก ม้า กลุ่ม กัน เข้า รบ เขา, อย่าให้ กระเด็น ประกาย ทอด โกลน แด.

ฯ

๑ ลักษณ กุญ สั่งให้ จักรวงศ์ พล ทั้ง นั้น, แด พล รบ ทหาร ทั้ง ปวง กลุ่ม กันไป, ลักษณ กุญ ทรง บิน นั้น, ทัพ หลวง แด พล ช้างไป ก่อน, แล้ว ให้ จักรวงศ์ พล ทั้ง สี่ แยก กอง ยก ไป เป็น ช้าง ขวา, แด ช้าง หลวง เป็น ตาม หมู่ ตาม ทัพ หลวง. แล้ว ให้ ทัพ หลวง เฉื่อย น ชั่ว หัก ชัน มา อยู่ หลัง เลา, ลักษณ คืบ กุญ เข้า ออก นั้น ให้ เรียง พล ทั้ง สี่ หมู่, แล้ว จึง ให้ เลื่อน เขา ทั้ง ทหาร ช้าง, ขวาม้า, ขาว รถม, แด พล เติน ท้าว, ทหาร ทั้ง นี้ รวบรวม ออก ไป อยู่ เป็น แผนก ละ แห่ง ๆ, อัน ลักษณ กุญ จัก เพลิง นั้น ให้ จักรวงศ์ พล ทั้ง สี่ หมู่, แด ทหาร ทั้ง ปวง บ่าย หน้า คืบ ออก ไป แล้ว, ยก ให้ พร้อม กัน โดย รวด เร็ว กุญ จักร นั้น.

ฯ

๑ อนึ่ง ให้ ตั้ง ทัพ, ถ้า โกล แม่ น้ำ แด บึง บาง ห้วย ขว เขา, แล้ว ให้ ไว้ ช้าง แด รถม ชัน ใน, ไว้ ม้า แด พล เติน ท้าว ชัน นอก, แล้ว ให้ ชุต กุญ รบ พุน กำแพง รบ, แด มี ทหาร บน กำแพง, อนึ่ง เมื่อ จะ รบ ให้ ตก แห่ง ช้าง เรียง เรียบ, แด ให้ ทวน อาวุธ สำหรับ ทหาร, พล เติน ถือ ชะนู นำไม้ แด บึง จำรง คืบ นก สับ, แล้ว ให้ ยิง จง มี เสียง สนั่น ครื้น แครง, ให้ พล รถม นำ นำไป ก่อน. กล อัน จะ ทำลาย คืบ เสีย มี หก ประการ, ประการ หนึ่ง คืบ ไม้ ทับ ทาง เสีย. ประการ หนึ่ง อาจ รั้ว ผู้ เสด นั้น บันดาน ให้ เป็น ลม ผน. ประการ หนึ่ง ให้ แล้วย ด้วย ภัย คำ, ประการ หนึ่ง ช้าง อาจัน ซาก ม ใน ทำ ทาง ซึ่ง จะ มา, ประการ หนึ่ง ให้ เลา ทำ ทาง ซึ่ง จะ มา นั้น เสีย. ประการ หนึ่ง ให้ ไซ น้ำ ไหล ไป. ลักษณ ทำลาย คืบ หก ประการ ดังนี้

ฯ

๑ อนึ่ง ถ้า จะ ล้อม เมือง ท่าน, ให้ แห่ง ช้าง ม้า แด รถม ออก แด ตาม แด สาม ทั้ง พล สำหรับ ให้ อยู่ ประจำ ทุก ประตู, แล้ว ให้ เลื่อน สัน เขา ทหาร ล้อม

ชั้นใน, ให้ทัพหลวง ล้ม อยู่ ชั้น นอก, ให้ชุดชู พูนดินให้คืบไซ้ น้ำ
ซึ่งเขาอาไศรย นั้น เสีย จง แท้ง.

ฯ

๑ ประการหนึ่ง ถ้า จะคิด ก่ออุบาย. ให้ฝน ทหาร แล ช้าง ม้า ออกไป
ชุมนุม ชอน อยู่ นอกค่าย ที่ชอบ กล. อุบาย ทำลาย แล เสนา แล ทหาร ฝ่าย เขา
เสีย จง เปื้อง, กลหนึ่ง ให้เขา ทรพีย แก้ว แหวน เงิน ทอง ลอบ ไปให้, แล
ให้เจรจา พ่อ ลวง ด้วย เล่ห์กล จง ไผ่วะห์. แล เขา จะ บอก ก่อ ยุบล ทั้งปวง,
ก็เกิด โกลา หล่น วน ชน ใน เมือง เขาเอง, ก็ จะ เศร้า น้ำใจ ลง เอง นั้น แล.

๑ ลักษณะ ตกแต่ง บำรุง คึกมี เจ็ด ประการ, ประการ หนึ่ง ตก คึก,
ประการ หนึ่ง นอก คึก, ประการ หนึ่ง ปลุก คึก, ประการ หนึ่ง ให้ กำลั คึก,
ประการ หนึ่ง ยิง คึก ให้ กล้า, ประการ หนึ่ง ระวัง คึก, ประการ หนึ่ง ชู คึก
ขึ้น แล้ว, อัน ว่า ให้ ตก คึก คือ ว่า ให้ ทำ พิธี สงฆ์ พิธี พราหมณ์, แล้ว เขา
นั้น มนต์ นั้น สงฆ์ นาม, เทพยคา สำหรับ พระมหาราช ฤทธิ, แล อำนวย
เสนาบที่ ผู้ใหญ่. แล แม่ทัพ กอง ทหาร ช้าง ม้า พล ทั้งปวง จง บริสุทธิ์ แล้ว,
จึง ให้ แต่ง เครื่อง กระบะ บาตร หมอน, ชู ปืน เข็ม เข็ม คอกไม้, ปลุก ศาล
ขึ้น บูชา สการะ, พระ เลือ เมือง ทรง เมือง แล เทพยคา อัน วิชา ชน อเสมา,
แล้ว ทำ ตุ๊ก กล่าว มา แต่ ทน หลัว, แล้ว จึง เอา น้ำ มนต์ สะสง สนาน มา รด
ช้าง ม้า พล โขธา ทั้งปวง มี ไชย ชำระ แล.

ฯ

๑ อัน ว่า ลักษณะ นอก คึก นั้น, ถ้า แล ทัพ เรา ยก ไป แล รู้ ชาว ท่าน ยก
มาใช้, ให้ ยก พล เรา ไป ตั้ง ณ ริม เขา ก็ ตั้ง ริม ป่า ก็ ตั้ง, ภูมิ สถานที่
ใด ก็ ตั้ง, ให้ ห้าม เลียง ช้าง ม้า ผู้คน ขึ้น ใหญ่ น้อย, ระวัง เลียง ช้าง
กลอง จง สงบ นั้น แล.

ฯ

๑ อัน ว่า ลักษณะ ปลุก คึก นั้น, เพื่อ เทพ ไพร พล เหนือ ถ้ำ หอย ทิว,
แล คำ นึง บุตร ภรรยา แล เกล็ดอก จะ ยัง เกิด ความ ขลาด กลัว จะ หนี คึก, แล
ให้นาย พล ให้ ถิ่น อยู่ เลียง ทุ จง ระวัง เขา น้ำใจ, ให้ ไหว ระวัง ประโยค

พิไชยสงครามไทย.

๑๘

ครุฑคลกรั้วชิง กลอง แตรลั่น, แลปืนใหญ่น้อย ชี้ ช้าง ม้า เล่น เพลง หอก ตาม หนูให้ขึ้น สำราญใจไพร่พล ทั้งปวง นั้นแล. ๖

๑ อันว่า ลักษณะให้กำลัง คือก นั้น, ถ้า คีตก แก่ ชำนาญ จะ เลิก ทัพ ภอย ก็มีได้, แล จะ สืบ ไป ก็มีได้, แล ให้ ผ่อน คน ซึ่ง บัวย ใช้ส่ง มา แต่ ทัพ คีตก, แล จึ่ง ให้ แต่ง ช้าง ม้า กระสุน ดิน ประสว. แล รัพล ส่ง เพิ่ม ไป เล่า ให้ แต่ง ค่าย คู ถั้ม จง รบ คอบ มั่น คง แล้ว, ให้ พระ ราชทาน รางวัล เลี้ยง คู ก็น อยู่ กัน ปลุก ใจ ไพร่ พล. ทหาร ให้ กล้า หาญ มี กำลัง ๖

๑ ลักษณะ ยัง คีตก ให้ กล้า นั้น, เมื่อ ยังมี ได้ รบ พุง กัน ให้ กระทำ ถัก นั้น ก่อน. พระ ราชทาน รางวัล แก่ พล ทหาร ทั้ง ปวง แล้ว, ให้ โสมนาการ ทั่ว ถ้อยคำ อัน ไพเราะ หัก, แม่น ได้ ทัพ พัส สิ่ง ของ มา มาก น้อย เท่า ไ้. อย่า ให้ ผวย ชิง ตรวจ ตร. เขา. มาตรา ว่า คีตก เขา แดก ก็ อย่า ให้ ชิง โกรธ เขา ไทย แก่ แม่ ทัพ แม่ กอง, ให้ โอบ อ้อม เขา น้ำใจ ทั่ว ถ้อย คำ อัน ดี. ๖

๑ ลักษณะ ระวัง คีตก นั้น, แล ถ้า ขก ทัพ ไป ถึง ประเทศ เขตแดน ท่าน แล้ว ไซ้, ให้ ตั้ง เป็น ค่าย ใหญ่ ไว้, แล ให้ โหรา จารีย์ หา ถูษ พาน ที่ แล พิศ อัน เป็น ศุภผล มงคล นั้น, ให้ บำรุง เลี้ยง คู ทหาร จง อิ่ม หน้า, อย่า ให้ อด หนาก ชาติ อาหาร, แล ให้ ประหยัด ห้าม ปราบ ไพร่ พล. อย่า ให้ ฆ่า คีตก รู้ เหตุผล ประการ ไ้ ๆ. แล ครั้น ถึง กัน คาร ที่ ฝอย แล ที่ รบ พุง ไซ้, อย่า ให้ ไพร่ พล ทั้ง ปวง รู้ กิจ การ ซึ่ง คิด อ่าน นั้น, ให้ แม่ แม่ ทัพ แม่ กอง รู้, แล อย่า ให้ ตี ช้อง กลอง ทั้ง ลำ ภา สืบ ไป มา. ๖

๑ ลักษณะ ชู คีตก นั้น เมื่อ ใกล้ ถึง ที่ ฝอย, ให้ คิด อ่าน ตก แต่ง ขบวน คีตก ยี่สิบ เอ็ด ประการ. ซึ่ง กล่าว มา แล้ว นั้น ให้ จง ครอบ ก่อน, จึ่ง ให้ ยก ทัพ ทำ นิน ไป คุง ไกรสร ลีลา นั้น แล. ๖

๑ ประการ หนึ่ง ถ้า พระมหากษัตริย์ องค์ ไ้, ยก ราทัพ เข้า ไป ใน เขตแดน ท่าน เพื่อ จะ ทำ ยุทธ นั้น, ให้ กระทำ สัก นาท เหมือน ราช สัตถ์ เมื่อ จับ ช้าง

สาร, แม้น สักราช จะ จับ เชียต ทั่ว น้อย ทั่ว หนึ่ง กัณฑ์, ย่อม กระทำ สัทนาท ด้วย กำลัง ฤทธิ, ครุ ทัง จับ ข้างสาร นั้น ฤทธิ เดียว กัน, แล คิด อำน ทก แต่ง การ จง ครบ, สำเร็จ กิจ ด้วย กำลัง ญาณ ไซ้, แม้น เสกข์ ประพาศ ยাত্রา ไป ปราย อวรินทร์ราช สัตว์ แห่ง ไท ๆ ก็จะมี ไซย ชำระ แล. ๗

๑ อันว่า ลัทธิณ คิณ จะ เลิก ทัพ กลับ คืบ นั้น มี สี่ ประการ, เหตุ ว่า คืบ นั้น ยก ไป ชำนาญ แล คืบ นั้น แก่ ประการ หนึ่ง, เหตุ จาก อาหาร ประการ หนึ่ง, เหตุ ข้าง ม้า วัลล บัวย ประการ หนึ่ง, เหตุ กำลัง วัลล น้อย ลง ประการ หนึ่ง, ลัทธิณ จะ ให้ กลับ คืบ ทัพ มี สี่ ประการ, ด้วย เหตุ มี เท่า กำลัง คืบ ท่าน แล. อนึ่ง อุบาย จะ เลิก ทัพ กลับ คืบ มา นั้น มี สี่ ประการ, ประการ หนึ่ง คือ อักคั ทัททะ, สัทธรรุทธะ, ปาการะคะ, มัทกับประพะ, สี่ ประการ.

๑ อัน ลัทธิณ อักคั ทัททะ นั้น, ให้ ผ่อน ข้าง ม้า วัลล บัวย เจ็บ ทั้ง ปวง นั้น มาก่อน แล, จึง ทำ เป็น รูป หุ่น ไว้ ให้ ถือ สัตถารุทธ, ครั้น เวลา ไกล พลบ ค่ำ จง เอา รูป หุ่น ปัก ไว้ บน หุธรบ แล รอบ ค่าย นั้น, แล อย่า ให้ ยิง ยืน ไหญ่ น้อย ที่ ช้องกลอง แล ห้าม ปาก เลียง จง สงบ. อย่า ให้ ครั้น เตรง ได้ แล ให้ กอง เพลิง ราย ไว้ ทุก ราย เพลิง. ครั้น ตก แต่ง สำเร็จ แล ให้ นาย ก นั้น รีบ ไป นำ ก่อน, แล จึง ให้ อำมาตย์ เสนาบดี ทหาร อาษา ข้าง ม้า วัลล ทั้ง ปวง บัวย หลัง ไป ตาม โดย รวดเร็ว แล. ๗

๑ สัทธรรุทธะ ให้ บัวย บัวย ช้องกลอง แล สัทธรรุทธะ ยิง ยืน ไหญ่ แล ยืน นก สืบ, ให้ ร้อง ทำ อำนาท ครั้น เตรง, จึง ให้ นาย ก พล เร่ง ยก รีบ ไป นำ ก่อน. แล จึง ให้ เสนาบดี อำมาตย์ หมู่ ทหาร. อาษา ข้าง ม้า วัลล ทั้ง ปวง บัวย หลัง ไป ตาม รวดเร็ว กลับ ทัพ คืบ มา เกิด. ๗

๑ ปาการะคะ, ให้ บัวย รุง ค่าย คู ซึ่ง ปัก หัก พัง ทั้ง นั้น ช่อม แปร ลง ชื่น จง บริบูรณ์ แล, จง ให้ บัวย บัวย ช้องกลอง แล สัทธรรุทธะ จง ถึก ถัง ครั้น เตรง, จึง ให้ นาย ก พล ค่อย ลีลา พิลาศ นำ นำ ไป ก่อน. จึง ให้ อำมาตย์ เสนาบดี ทหาร

พิไชยสงครามไทย.

๓๐๓

ทหาร พลช้างม้าทั้งปวง. บังคับให้ไป ตามโดย สรร พิลาค กลับคืน มา
โดยฉาซุ.

ฯ

๑ มัคกับประพระนั้น. ให้เอา ยาพิศม์ ใส่ ลงไว้ใน น้ำ ซึ่ง เขา จะ อาไศรย.
แลให้ไซ น้ำ แล ชุต หลุม ตัดไม้ บักไว้ ณ ทาง, ซึ่ง เขา จะ มา ตาม จง มิติ ชิต,
แล้วให้นายพล เร่ง รีบ ไป นำ ก่อน, แลให้ทหาร อาษา อัน องอาจ, แล
ช้าง ม้า พล ทั้งปวง นั้น บังคับ ให้ มา โดย เร็ว นั้น แล.

ฯ

๑ ประการ หนึ่ง ถ้า พระมหากษัตริย์ ทั้งสอง ฝ่าย กระทำ ยุทธ กัน, แล
พระมหากษัตริย์ องค์ หนึ่ง อัน ปราไชย ไซ้, อย่าควร ให้พระมหากษัตริย์
ผู้มีไชยชนะ ทิศ ตามเอา โดยนิย พลัน ทน ส่วน นั้น, แลให้พิจารณา คัดอ่าน
ทนต์ การ จง ครอบ, แลให้ จ้าง ค่อยไป ตาม จ้าง จะ คัด, หนึ่ง ถ้า แล คัด นั้น
แตก แล จะ ครอบ คุม ประสม คัด นั้น, ให้ คัด นั้น จง สงบ ไซ้, มีลักษณะ
สอง ประการ. ประการ หนึ่ง คือ ว่า วาไรยะ หนึ่ง. กาละยุค หนึ่ง อัน วาไรยะ
นั้น, ให้ดูเยี่ยง ประศุ ประมง ลาก ปลาวง ริม น้ำ, อวน ทั้งสอง ข้างไว้
แล้ว, แล ช้อน ปลา เข้า ใน อวน ตาม สาย น้ำ อัน ไหล ไป นั้น แล.

ฯ

๑ อัน ว่า กาละยุค นั้น, ให้ดูเยี่ยง เหมือน กาบิน ตาม รุ้ง, หนึ่ง ถ้า
แล คัด แยก ทน แล้ว, แล ชำ คัด ข้าง หนึ่ง ตาม ไซ้, ให้ คัด ซึ่ง แยก แบ่ง
พล ออก เปน สอง เหล่า, ให้รบชานเข้า เอา ตาม ขบวน อัน กล่าว ไว้ว่า,
วาไรยะ นั้น ก็ จะมีไชยชนะ แล. ถ้า คัด ฝ่ายเรา แยก ทน เข้า มา ไซ้, ให้
อำมาตย์ เสนาบดี ซึ่ง มิได้ แยก นั้น, สืบ คัด ไป ท้าย ยืน ไว้, แล คัด ซึ่ง
จะ ทิศ ตาม นั้น มิอาจ ตาม มา เลย. คัด ข้าง เรา มิไชยชนะ แล, อันนี้
ลักษณะ กาละยุค.

ฯ

๑ พระมหากษัตริย์ องค์ใด จะ ทำ ยุทธ กัน ไซ้, ให้มีความ เสนหา
แก่อำมาตย์ เสนาบดี แล ทหาร, ไฟว์ พลช้างม้า, แล พระราชทาน
รางวัล. เพื่อให้มีน้ำ ใจ รัก พร้อม มวล กัน, ถ้า พระมหากษัตริย์ องค์ใด,

แต่เอา ขยับ เป็น บัน ทัก ถาน ประพฤติ ตาม กล่าวไว้ นี้, ก็จะมีไชยชนะแก่
ฆ่าศึกศัตรู ทั้งปวง, แต่พึงมีใจจินดา ปรารถนา, พินิจ พิจารณา คิดอ่านใน
การ พิไชยสงคราม, สำหรับ ยุทธ กัน คอย ช้อง จงทุก ทิวาภาตรี, เป็น นิ
การ อย่าให้ขาด. ครั้น ประการ ยุทธ กัน ชอบ ด้วย คำว่า พระพิไชยสงคราม
อัน กล่าว มา แล้ว, ก็เป็น น่ายก พล ได้, ทา ผู้ จะ เสมอ สมาน เปรียบ
ปาน มิได้เลย.

ฯ

๑ พระอาจารย์ผู้วิเศษ แห่ง อุปประเทศ สาตราพิไชยสงคราม, ตาม นาม
สโมพศใน คำกัฏ โทรา กระบิล ชาติว่า, ยังมี พระมหากษัตริย์ เจ้า องค์หนึ่ง,
ทรง พระนาม ชื่อ พระยาทิพย์พาลราช เสวยราชสมบัติใน เมือง ชนมหารัษฎ์, มี
โยธา ได้ ถึง โกฎิหนึ่ง บริบูรณ์ ด้วย สมบัติเป็นอันมาก, จึง ทรง พระดำริ
ว่า, พระยานักชัตราชราช อัน เสวยราชสมบัติใน เมือง ไทราษณ์นี้, มี วิ
พล พระพลโยธา หมู่ ทหารอาษา น้อยนัก, จำ จะ ทวี ธา พล ข้างซ้ายไป รบเอา สมบัติ
ก็จะได้ โดยง่าย. ทรง พระดำริแล้ว, จึง ดำริ สั่ง เสนาบดีให้แห่ง
วิพล ข้างซ้าย หมู่ อาษาโยธา เสรีแล้ว, พระองค์ให้หา ฤกษ์ ฤกษ์ ดีแล้ว ก็ยก
ทัพ หลวง มา โดย สกล มารรถ, สิบ หัววัน ก็มาถึง ไทราษณ์นคร. พระองค์
ก็ให้ล้อมไว้, แต่ครั้ง นั้น พระยานักชัตราช, ได้ยิน เสียงโยธา ข้างซ้าย
ถึง ค้าง เป็น โกลาหล ยิ่งนัก, เขาก็ตก พระไทย ประทุ ท้าว มฤตยราช จะมา
เอา ชีพ แห่ง พระองค์, จึง เสด็จ มา ท้อง พระโรง หลวง, ดำริ สั่ง ให้หา
เสนา พดุมามาตย์ มา พร้อม กัน, แล้วก็ คิด ราชการ ว่า, บัดนี้ฆ่าศึก
มาถึงเมือง จะคิด ประการใด, อันว่าโยธาแห่ง พระยา ทิพย์พาลราช, ถึง
โกฎิแสน พิภพ มหิมา มาก, เรา จะ ทำ ประการใดดี.

ฯ

๑ พระราชครู เสนาพดุมามาตย์คิด กัน แล้ว, ก็กราบ บังคม ทูล แก่
พระเจ้า อยู่หัว ว่า. ถ้า พระองค์ เจ้า คิด ฉันทิโก, ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย จะ
ขอ กระทำ ตาม, จง ทรง พระดำริ ใน พระไทย ด้วย มานะ กระษัตริย์, ว่ากู

เป็น ภาระที่วิญญู พระองค์หนึ่ง, อันที่ปาลราชก็เป็น ภาระที่วิญญูองค์หนึ่งเหมือนกัน, แด จะ ดูหมิ่น ทิน แคลนกันได้. แม้นว่า พลเขา มากเท่าใด ๆ, ถึงว่า พลเรา น้อยก็ดี ก็จะได้ ประยุท ต่อ ด้วย กัน ก็ดี, เมื่อ พระองค์ว่า ฟัง ถึง นั้น แล้ว, พระองค์ตั้ง พระไทย เอา คุณ พระ ศรีวิชัย ไทรย แก้ว สาม ประการ. แด คุณ พระญาติ นารอ, พระญาติ พรหมสูตร, พระญาติ นักขัตตารา, พระญาติ ศะโรราเทศ, ท่าน ทั้งสี่ พระองค์มา บังคับ ไว้ ใน คำว่า ไทราสาทร พระพิไชยสงครามนี้, จึงมี พระ ราชโองการ ตรัส สั่ง แก่ เสนาามนตรี ไทราพฤตมา ทบให้หา ฤกษ์ แต่ง การ ตั้ง พิธี สงฆ์ สาม วัน, พิธี พราหมณ์ สาม วัน, สำหรับ จะ เอา น้ำ พระพุทธรณ์, มกรูด ช่ม บัวย สะเกษ นายพล, แด นายทัพ นายกอง, ทแกลั ทหาร, วิพล ช่าง มาให้กัน เสนียด จังไร โภย โภย อันตราย ทั้งปวง, ให้เป็น สวัสดิ์ มงคล มีไชยชนะ แก่ ชำศึก, แดให้เอา ไม้ อัน ลำ ตรง แก่ ดี ๔ ลำ อัน ขึ้น ไป ได้ ๑๐ คอก, วิ ๑๑ คอก, ทำเป็น ซื่อ แป้ ตั้ง ลง แล้วยให้เอา ทอง ปิดเส้า ทั้งนั้น, แล้วยให้ตาม เพดาน ด้วย ฝ้ายขาว บริสุทธิ์ มุมระใบ ย่อม ปิด ทอง สั้น. แล้วย ถาก ที่ กว้าง รัศมี ๑๐ วา, แล้วย จึงเอา มวล พระอุศรราช มา ละลาย ทั้ง นั้น, แล้วย จึงให้แต่ง รูปเทียน ดอกไม้ไป อาราธนา พระตะภาค. แดให้ไปไหว้ พระสงฆ์ เจ้า แด สามเณร ใน พระอาราม, จง คำนับ ขอ ทาย ใน ห้อง พระวิหาร นั้น มา ใส่ จง ทั้ง, แด ปลุก ศาล สี่ทิศ สูง เพียง ทำ ราชาวัตร รอบ, แล้วย ให้เขียน รูป ภาพ ด้วย กระดาษ แด เส้น ซาก, รูปราชู, รูปอิศวร, รูปไวยภาพ ทั้ง สี่ ด้าน, จึงทำ บัตกว้าง ๑๐ } กระตงสืบหกลอันให้ใส่กันเส้าสี่กระตง, แดแต่ง บัคน้อยห้า บัค, จงให้ทำ ฉัตร เงิน ฉัตร ทอง ฉัตร นาก ใส่ รอบ, แล้วย ให้ตั้ง ฉัตรใหญ่ ห้า ชั้น ที่ กลาง นั้น, แล้วย ให้เอา ไม้เบญจคน ห้า ประการ, คือ ไม้ขามหนึ่ง, ไม้ราชพฤกษหนึ่ง, ไม้กรรรมมะพฤษหนึ่ง, ไม้แสมสารหนึ่งไม้จิงบายหนึ่ง, เอาเป็น

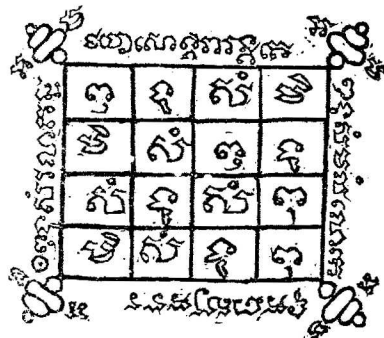
พื้น หุงเข้าใส่ บาตร, แลเครื่อง กระจาหวดชนมนม เนยสิ่ง ละเก้ สิ่ง, ดอก
ไม้มี กลิ่น แก้ว ดอก, มะพร้าว สี่ คู่ ขอน, เทียน ทอง บัก แห่ง ละเล็ม,
น้ำ สี่ ชัน สำฤทธิ, เมื่อ จะ หุงเข้า ชนมนม เนยเครื่อง กระจาหวด นั้น, ระคน
ด้วย มะพร้าว นารีโก, แล้ว บุษบา ด้วย เข้า ดอก ดอกไม้ รูปเทียน ฉะมัท ภิรมเสน
กฤษณาเงิน ทอง ผ้านแพร พรหม, แทรกสิ่งขั้วระฆัง ฆ้อง กลอง พิณพาทย์พิไชย
เกวีย้ ตลอดจน จง ท่วน แล. จึง สมเด็จพระ บพิตร นักขัตราชาราช, ให้จัดแจง
เอา ข้าง ท้นอัน เลือกได้ลักษณะ อัน ประเสริฐ, แล้ว ทวีต งาม มุขมนตรี ว่า,
นัก ขัตราเจ้า บัใดวัน ไค, แล มุขมนตรี เสนาบดี หัว เมือง ก็ กราบทูลว่า,
นัก ขัตรา ไควัน นั้น บันั้น, แล้ว จึง สมเด็จพระ บพิตร ให้จดหมายไว้, แล้ว ให้
หาโหรา มา คิค คุณ เอาชื่อ ข้าง อัน แห่ง ไว้ นั้น ไคเท่าใด ทราไว้, จึง เอานัก
ขัตรา ผู้จะ ชื่อนั้น, กับอักษร ไคเท่าใด บวก ด้วยอักษร ข้าง, แล้ว เอาวัน
กำเนิดผู้ นั้น ทั้ง ลง นับ อักษร ไคเท่าใด, ลง ลง เลข ยังเท่าใด จึง เอา ๓
คูณ ๗ ทาร, ผิดว่า เลข ดังนี้, ๑ ๓ ๕ ๖ จึง ให้ชื่อ ข้าง นั้น จะมีพิไชย
แก่ ฆ่าศึก, อาจ เป็น ศิริสวัสดิ์ มงคล แก่ พระมหากษัตริย์, ถ้า เลข
ดังนี้, ๐ ๔ ๖ เอา มิได้ ให้เลือก เอา คนอื่น, เมื่อใด ได้ เลข ดัง บังคับ
แล้ว, แล ให้ นายกล พล ผู้จะ ชื่อนั้น, แล เสนาบดี ซึ่ง นาม ต้อง กัน กับ ข้าง
นั้น, เอา มะกรูด ช่ม บ่อยอัน ทำ ด้วย พุทธรณ์ สะเกศ ข้าง นั้น แล้ว, จึง ให้
นายกล พล เสนาบดี ผู้จะ ชื่อนั้น สะเกศ นุ่ง ขาว ห่ม ขาว ใส่ เลือ, แล ให้ จับ ข้าง
ไป ขึ้นใน สถานที่ จะ กระทำ นั้น, แล บ่าย นำ ข้าง นั้น ไป สู่ บูรพทิศ, แล
ให้ โหรา หา ฤกษ์ พานาที่ ได้ เวลา แล้ว, จึง อัญเชิญ เทพยาค คือ ท้าว ธทรง
ราช พระยาสุวรรณราช, พระยาวิรุฬหกราช, พระยาวิรุฬห์ขักราช, ท่าน
ทั้งสี่ พระองค์นี้, ท่าน จะ ให้ ข้าง มี พิไชย ชำระ แก่ ฆ่าศึก ทุก เมื่อ, แล
จึง อาราธนา พระมหาฤกษ์ ทั้งสี่ พระองค์ มา นั่ง เป็น ประธาน, ท่าน ให้พร แล
ให้ ตาม เทียน รูป ขบรม สิ่งของ ๆ หอม ทั้งหลาย, จึง เอา ค่าย พรหมจรรย์อัน

၈၀၆

75

แม่ สัตว์

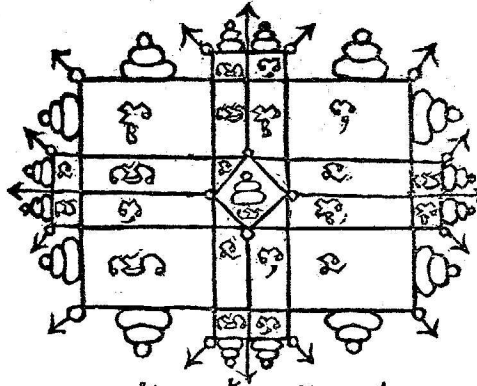
ยันท กวง น สยเสอ.

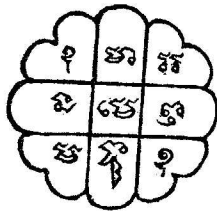
१३

92

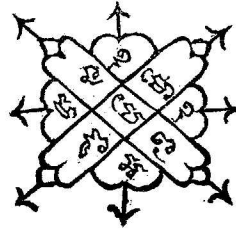
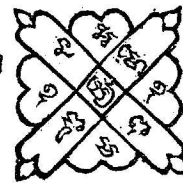
ยันต์ดวงนี้ลง ตระกวด

ยันต์ทั้ง หกตกนี้ ลงตัว ประเจียด

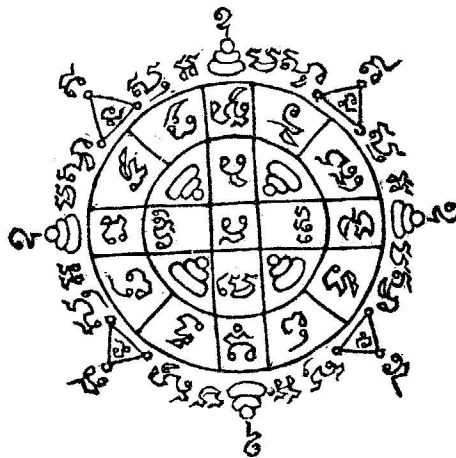
๑ นะโมพุทธานะโมพุทธานะ นะพุทธานะ
นะโมธานะ นะโมพุทธานะ นะโมพุทธานะ ชารมิตัง
โส ชารมิตังสา ชารมิตังสา

พุทธานุสตะติ

ธรรมานุสตะติ

ยันต์ดวงนี้ ลง หมวก

๑ พระมหากษัตริย์เจ้าองค์ใด, อันทรงทศพิธราชธรรม อันอุปด้วย
 ศิลปชั้น สมานชั้น ปญญาชั้น, แลเมตาคุณ กรุณาชั้นดีคุณ. แลให้พิจารณา
 ทามิตร อันสนิทสนมขององค์, คือ จตุรงคมนตรี อันเป็นอัครมหาเสนา, คือ ปราภ
 ขุนพลคนผู้หัวทหารณรงค์, ครองพระองค์นรินทร์, ครองแผ่นดินให้กว้าง
 กอปกด้วยช้างด้วยม้า, ครองไพร่ฟ้าโยธาทหาร, หว่านพระทรัพย์ให้คลังหลวง,
 เลี้ยงราษฎรทั้งปวงให้ชื่น, ให้เห็นใจอาษา, หาผู้สวามีภักดี, รักษาราชเจ้า
 ตน, ตรีหาคนทั้งนี้ ๑ ผิขุนพลใจซื่อ, ขุนบสัถย์คำพราง, ขุน
 บอชนางแก่เจ้า ขุนบเลี้ยงคำท้าว, ขุนคณน้าวเตือนกระษัตริย์, ขุน
 ประยัตคอบ, ขุนร่วมถ้อยรับทุกข, ขุนบมิรุกความผิด, ขุนรู้จิตรจอม
 ราช, ขุนบมีคลาศประวัติดี, ราชานุวัตรก็รู้ยัง, สิบหกทวังบอกไว้, ขุน
 ทั้งนี้หนอให้, แแต่ทั้งขุนวรี. ๑ ขุนโตทวังรักษชอบ, ขุนโตประกอบใจ
 ธรรม, ขุนแผดผืนใจจ่าย, ขุนบเข้าฝ้ายหนทน, ขุนบถสันท้าง, ขุนบอ้าง
 ทนศักดิ์, ขุนรักษราษฎรเสมอทั่ว, ขุนบมีวเมียงาม, ขุนตามจับคนร้าย,
 ขุนรู้ยกย้ายโดยการ, ขุนโตชาญสำนวน, ขุนบป่วนตามผิด, กิจสิบ
 ทำประการ, สิบบุบผ์แล, ขุนทั้งนี้ดีแท้, แแต่ทั้งขุนเมือง. ๑ ขุน
 โตบเคื่องใจราษฎร, ขุนโตท่อนให้บาดใจคน, ขุนโตท่าวลใจไพร่, ขุน
 ไม่เข้าเต็มฉาง, ขุนบรู้จักบางจักบึง, ขุนรู้คำนึงเอาชอบ, ขุนรอบรู้
 คักควร, ขุนจะถนความโลภ, ขุนรู้โอบเอาใจ, ขุนแผ่ไพร่เป็นทาง,
 ขุนบปลงวางลุ่มทร, ขุนบหย่อนให้ผิด, ขุนรู้คิดกอลังพล, ขุนรู้ป่วน
 ล่อนหา, สิบสี่ทวาแต่งไว้, ขุนทั้งนี้พึงให้, แแต่ทั้งขุนนา. ๑ ขุนโต
 แสงหาส่วย, ขุนโตช่วยสินรอง, ขุนโตบ่งแ่งคำ, ขุนโตหน้าหลัง
 ตรี. ขุนโตทำรู้การ, ขุนชำนานรู้จ่าย, ขุนโตบ่าบให้เปลื้อง, ขุนบ
 ให้เคื่องใจ, ขุนโตบให้สินพร้อง, ขุนโตบให้หมองเจ้าใต้, ขุนโตให้คน
 รักษา, ขุนโตชักลูกคำบังเหิน, ขุนโตรู้เลศโวหาร, ขุนโตสารคิดควรรู้,

สี่สิบสี่อย่าง บอกรู้, ขุนผู้ใดคนหนึ่ง, จึงตั้งขุนคลัง. ๑ มีจะหวังทั้งขุน
พล, จงรู้กลศึกอันพิภพนี้สรรพเสร็จ, ยี่สิบเอ็ดประการ, สารหนึ่งคือฤกษ์,
กลหนึ่งชื่อสหจักร, กลหนึ่งชื่อลักษณะซ่อนเงื่อน, กลหนึ่งชื่อเงื่อนไขกำบัง,
กลหนึ่งชื่อพิรุณญา, กลหนึ่งชื่อม้ากินสวน, กลหนึ่งชื่อพวนเรือโยง, กล
หนึ่งชื่อโพงห้าบ่อ, กลหนึ่งชื่อพ่อช้างป่า, กลหนึ่งชื่อฟ้าจำกัดิน, กล
หนึ่งชื่ออินทรมิมาน, กลหนึ่งชื่อผลาญสัตว์, กลหนึ่งชื่อชูพิศแสดง, กล
หนึ่งชื่อแสงให้อ่อน, กลหนึ่งชื่อเย็นภูเขา, กลหนึ่งชื่อเข้าไผ่ผอม, กลหนึ่ง
ชื่อจอมปราสาท, กลหนึ่งชื่อราชบัญญัติ, กลหนึ่งชื่อฟ้าสนั่นเสียง, กล
หนึ่งชื่อเรียงหลักหิน, กลหนึ่งชื่อบันพระราม. ความรู้๒๑ กล, ให้ขุนพล
ชำนาญแม่นยำ, แคว้นรู้รอบคอบทุกยุด,

ฯ

๑ สัพพะชนะพาหุชนะ, กุมารโวกุมารวิ, อธิวาปวิโสว, พานิชวา,
เอหิมะ, ๗ มะทุขุหัง, ๗ อิตระมะ. อะแห่งตัวกู, อุแห่งท่านทั้ง
หลาย, มะจะทำร้ายกูก็ไม่มีได้, นะโมพุทธานะ, จงจงจงจงสาธุ ๗ มะชา
ระระระพุ ๗ มะละลาหัง ๗ ๗ อะโสเสกไซ ๗ นะ จังจังโม จังจัง, พุ
ละลา, อาละลา บคิน ๗ มาเวโส มานัสสะ ๗ พุทธานุสสะติ, อามานุสสะติ, สังฆา
นุสสะติ, เอหิจิตตังเอหิมะ ๗ อิมะ กามาวะระวัง อธิมาโสมา ๗ เอหิจิตตังเอหิ
มะมะ, วัคคัสสะนะวิพัตถะนัง นะวิตรังคะเว. ๑ ๑ ผูกคาถาท่านเจ้าคุณ ๗

๑ นะโมสกุโตะอะติตาระ, นะโมสกุโตะอะนาคะธา, นะโมสกุโตะปัจจุเป
ปัตถนา, ปญฺจะพุทธานะเทศนัง, อิทังมะหาปะระวิปญฺจะพุทธา, สัพพะปัญญัตถัญญานปิ
ปะฏิเวทังนะวะโลกุตตะระรามาเหติ, สิกขิพุทธานะเทศนัง, ปะเวระกัสสั้งพุทธานุสสะโค
โคตะมัง, ทิระสัณนังเมตโตโย อะนาคะตัง ปญฺจะพุทธานุสสะโค ปะระวิยัง มาตุคัพ
ภังปัฏฐังอิฐินิมะหาอะโหสิมาคัพภังนิกะมิตะวาคัพภังปะติฐิตังวาจุติฐิปะสันธิวาจะตุ
โธกะปาธา วัคคังมะหาอิจิวิยัง สาระละมะหาปะระวิยัง อากาสะพรหมาคัจฉัยยะ คัพ
ภังเอกะโกถาหะรัง, คังคายัง สาระละมะหะคัมภีรัง, มะทะมุปะระละกะมุทธาทา

รุกขะขันธัง ปัทมสาทปะทุมมา, สักคา สักคาไประวัง, ปะทะมาบุปผาทาทา สะกะ
 ตะปะระวิชัย ประภูระละ ทุมบ์ปะระทาทา อาภา เสวติ, ภาวะวิตะปะทุมะสถินันัง สักตะ
 สักตะเกสะภาฏ ประยีสันทาวายุกันธัง สะกะระจักวาฬัง ทิพศุริปะวัชะนาภาละ, สัระชา
 โท สะกะระมะทาปะระวิภาเคสะเจ, ยัญจะพุทธาอุปปันนัง, สัระจัง อะธิปัตตะพุทธา
 ทะระปาทา ลักขณัง, อะหังคะเหตะวา ทัสเสสเสเตสุระนัง, ทามะตาวา นิทวา คัพพะ
 ปาตุระเมโหตุณัง, อะปะทะลักขณัง พัทธะนิสสาละ กัณฺฐาลุคคามิตถิกัง ยัญจะบุผา
 ปุชาลิลลาเหชะโพทะระนียัง, อะยังเต สุวณฺณะระชะฏฐะ สะระสัพพะพิชชาชิปะมะเว
 สะมิชะติ. ๓. นะโมสุคะโตลิกขิตโต ปะวะโร, นะโมโกนาคะระเนโน, พุทโธเสฐโฐ
 นะโมกัสสะโป พุทโธ, อักกะปะระวิภาละกา สิลลาขันตะกา, สัพเพสุวณฺณะระชะฏฐะ
 ปุรวานัง, จะระติวิชะละติ พุทฺธปาตุระโหสุ, สัพพะพิชะปะระวิชะละพิชะทุพะ กัปปะ
 รุกโข ทาโตทิวะอุยยานัง, ยิกังพุทฺธายุตโถกัสมัพพะพุทฺธปุรวานัง, สัพพะปัญญุตัญญา
 ณะปะฏีเวทัง, ปะวะระยันตัง ลักขณัง, พุทฺธปาปะระวัง ฌัปปัณฺณะวังสั โยโลกังจะ
 มิทะโสทัง สักตะโลกัง, พิชชัง ปะละโลกัง ทะทียะลัมปะติ, สะทะเทวะปุชะยังสุ,
 พุทฺธอะธิฐานัง, สัจจังอะหัง ปุชสา, อะหัง วันทา, อะหัง ปะสังโส อะหัง โกเมตคฺคฺคา
 สัพพะโสภณั ภาวันตุเม. ๔. เหมมะมะตัง นะโมโคตะโม โธกะติโต, นะโมเมตโตโย
 มะวิปะโรยัญจะพุทฺธทา ทานะคะทา สวัสสิลาโกภาวันตุเม. ๕. สัพเพเทวา. ๖. สมนันทาคะ
 ทา ปัสสันตุเม, สัชชาเยมันตัง สิกขิสสะพุทฺธานุกาเวนะ สุวณฺณะระชะฏฐัง อุปปันนัง
 ณะปะระลัมพุทฺธานุกาเวนะ สุวณฺณะระชะฏฐังอุปปันนัง โธกะมะลัมพุทฺธานุกาเวนะ สุวณฺ
 ณะระชะฏฐัง อุปปันนัง กัสสะปะลัมพุทฺธานุกาเวนะ สุวณฺณะระชะฏฐังอุปปันนัง โภกะมะ
 ลัมพุทฺธานุกาเวนะ สุวณฺณะระชะฏฐัง อุปปันนัง แตตถียะ ภาคะวา นุกาเวนะสุวณฺ
 ณะระชะฏฐัง อุปปันนัง อะระหันตา อักกะสวาระกา สัพพะพิชะกะสัพพะนะสวักขาโกภาวันตุเม. ๗.
 อังการะณะตะติ กุญฺฉัง มะหาอังการะภูตัสสะ อาลยัสสัพพุทฺธานัง พุทฺธังระคะณะวันตะ
 กัง โธนาโธปะระณะ พุทฺธาวัชฌิรียะ ะตาระการะละภัสสา ปะหาโธกะโมทิตะปะระตะนา,
 มะอะอุ, อาทิกังปัปะมุลลัง ทวีเทวานัง มะหาสาทกา อุอุ. ๘. อะระ มะมะ มันตาอุสา

อะวามะคามันตัง, มะอะรุ ฯ ตามะกังจัยยัง อังการะโคตติสัมมะวัง, ชัยะชัยะเตเชนะ
 สิริธามะทัลลสี, ชัยะชัยะเตเชนะ สะระณัง กระชะนะ, ชัยะชัยะเตเชนะ คีลสะกัสะ
 กระสิชัยะชัยะเตเชนะ อะโนนะทัลลสี ชัยะชัยะเตเชนะ วิบัสสี ชัยะชัยะเตเชนะกัก
 กุลันโทตตุ, ชัยะชัยะเตเชนะ เวสสะภูสิริวา, ชัยะชัยะเตเชนะ มะหิททา โภณทัณญ
 มุนี ชัยะชัยะเตเชนะ สิริสากระมะณนี ชัยะชัยะเตเชนะ อะนุรุธะระคะวา ชัยะชัยะ
 เตเชนะ ตันตังกระอะปะตัสสา ชัยะชัยะเตเชนะ จุฬามุนี ชัยะชัยะเตเชนะ เมธังกะ
 ระปะทะมะทุระโกระคะวา ชัยะชัยะเตเชนะ สิริสากระโสภิตะ ชัยะชัยะเตเชนะ สุมังมังกะ
 ละสะสี ชัยะชัยะเตเชนะ มะเหสีระคะวา อะเตนะสัจจะนะ ชัยะชัยะเตเชนะ เมโททุ
 ลัพพะทา อะเตนะชัยะชัยะเตเชนะ สัพพะทุกขัง สัพพะยัง สัพพะไวคัง วิณาสสันติ, ฯ

๑ อังการ พระเจ้าข้า พระองค์นี้, ถ้าผู้ใด ภาย แล้ว เหมือน หนึ่ง ภาย
 พระเจ้าข้า พระองค์ ก็เหมือน กัน, ถ้าผู้ใด ๆ ภาวนา อยู่แล้ว บ้วน น้ำลาย ลง
 ที่ สาระพัด สัตว์ใน แผ่นดิน, ไ้บริโภคน้ำ ลายเรา เข้า ตาย ไปสู่ สวรรค,
 ท่านให้เอา ก่อน กรวด แปร ก่อน, เอา มา โศก สอง คาบ ทั้ง ไร่ ทั้ง แปร ทิศ ให้
 รอบ บ้าน สัตว์ เข้า บ้าน มิได้เลย, แม้นมัน เข้า บ้าน เปน เลื้อย ข้าง มัน เข้า
 แหง มัน กัด เอา แล, ท่านให้เอา จี๋เหล็ก ที่ ที่ นำ หัง มะ ใส่น้ำ ลง เติง เจ็ด คาบ
 เอา น้ำ ไป รด ที่ นั้น ทรัพย์ มี ก็ ผลู ขึ้น มา แล, ถ้า ทรัพย์ อันใด มี ฤท พราย,
 ท่านให้เคก ทราย สวม คาบ, รด เข้า ไป ฤท พราย กลัว ระน็ด ให้ ทรัพย์ แก่ เรา แล.
 ถ้า ชัก ใช้ ว่า ทรัพย์ ที่ นี้ มี ฤท ไม่มี, ท่านให้ ฟัน เทียน หนัก บาท หนึ่ง เติง เจ็ด
 คาบ, ดอกไม้ แปร ดอก, หมา ก ห้า คำ, เอา ไม่ ยลาย ตัว เขา มา เกลา เปน
 หลักปัก ลง ที่ นั้น, เอา เทียน บัก เข้า แล้ว อ่าน พระองค์ การ สาม คาบ, ถ้า
 ทรัพย์ มี จึง ผลู ขึ้น มา ได้ เห็น แล, ท่านให้ ภาวนา หั้ว คำ บังเกิด ทรัพย์ มาก
 แล, ถ้า ภาวนา กลาง ค่ำ เทพยดา วิชา ภาวนา รุ่ง เข้า เปน ที่ รัก แห่ง คน
 ทั้งหลาย, ภาวนา กลาง วัน พระศรีเมือง บูชา, ภาวนา กลาง ค่ำ เทพยดา
 บูชา, ภาวนา เวลา เข้า เทพยดา ขึ้น ทำ บูชา, ท่านให้เอา ดินแดง เทก หนัก

บาทหนึ่ง แล สิบห้า คาบ, แล้ว ทาตัวจริง กระพินชาตรีแล, ถ้าจะให้
แก้ปัญาเพชร ท่านให้เอาเคียว มวกหนึ่ง, ผักปลังแดงหนึ่ง, วาดระหุ่งแดงหนึ่ง
ใบชุมแสงหนึ่ง, ใบรากแหหนึ่ง, สายแว้งสาบคาหนึ่ง, เมื่อขบเขา
ปลาหลายเป็นน้ำ กระสาย, แล้วจึงเสกสิบเจ็ดคาบ ประสะ ๆ เนื้อจิ้งจะ
บังเกิด สวรรค์มั่งคั่ง อันตรายทั้งหลาย ก็หาย, สมบัติ ทั้งปวง ก็บังเกิด มีมา
ทาง ๆ แล, แล น้ำสามคาบ รกเข้าปลุกที่ นก แล, แล ทวยสิบแปด
คาบ, ปรายไว้รอบ บ้าน สักครูเข้า บ้านมิได้โดยมั่นคง เป็น ป่าสิ้น แล,
แล น้ำรด ที่ทาง ทั้งปวง ประสิทธิ์ นก ทำแท่ง คน ไก่ พืชหนึ่ง แล, แล สาระ
พักใบไม้ ปรายไว้ สักครูเข้า มาบังเกิดเป็น ท่อแทนไล่ กัก เขา แล, แล แล
ผูก กอหญ้าไว้, จึง บอกมันให้ลุกขึ้นไล่ แท่ง พันเขา คอยหญ้า, มัน ทำ
กระทำตาม, เรา มาถึง ที่นั้น บังเกิดให้ รบพุ่งกัน มี อาจ ตามเรา มาได้โดย
ท่านให้ แล ทวย กำมือหนึ่ง, เทียน ห้า เล่ม, ดอกบัว ห้า ดอก
ใส่ใน ม่อใหม่ แล้วเอา น้ำ ใส่ให้ เต็ม ม่อ, ถ้า จะ ทำการ อันใด ก็ทิ้ง น้ำ ไป
รด ที่นั้น, ถ้า เงิน ทอง มี ก็ ผุด ขึ้น มา แล, ถ้า จะ บิด ถ้า ให้ สอด ห้า ยาม
แตก แล เสภา สูง ก็ ไต่ แก่ คน ใช้ ก็ หาย แล, ถ้า ต้นไม้ ที่ใด มี ทรัพย์
ท่านให้ฝน จันทน์ ไปทา เทพยดา มาเข้าฝัน บอก เรา แล, ถ้า ผู้ใด ไม่เชื่อ ให้
เขียน อักษร ใส่ กระทง ลอย ลง ไปริม ตะพาน นั้น, บอก ท่อน จะ ลอย ตะพาน เลย.
ถ้า ผู้ใด ภา ลอย ตะพาน บาป มี รู้ หาย เลย, พระองอาจ นี้ ใช้ ไป ได้ ๑๐๘
ถ้า ผู้ใด ภา ระนา ทุก คำ เข้า ทรัพย์ สิ้น มี รู้ ออก จาก ตัว เลย. ทำมาหนึ่ง ท่าน
ให้เอา น้ำ มา ใส่ ชัน สำฤทธิ์ แล้ว, ให้ สวด ๓๓ คาบ เบ็ด ถ้า แล้ว, ใส่
บาตร ก็ จี้ แล โองการ นี้ ๑๕ คาบ, ถ้า จะ เบ็ด ถ้า ให้เอา น้ำ โองการ ให้ รด
ออก แล, แม้ ว่า เงิน ทอง มี ที่ใด เอา น้ำ โองการ นี้ ไป รด ที่นั้น, เงิน ทอง
อยู่ ถึง ไหน ไต่ บาตร ก็ ผุด ขึ้น มา แล, ผี จะ เห็น ได้ มัน นำ ๕ คาบ ประสะ
ให้ ได้ ๕ วัน กับ ห้า ที่, หิน นั้น มี ได้ เลย, เป็น ทอง เมื่อ แรก ภาย เขา ถ่าน

ไฟจิตเป็น คันทกาไว้กระแฉ, มิ จะ ชุก-ทองได้เป็น ถ่านไฟ แฉ กระตุก ก็ คี,
 ให้เอา น้ำพระโองการ นี้ ไป รดตัว ว่า มา แค้น หลั. ให้เอา น้ำนั้น รด สาม
 วัน เป็น ทอง, แล้วบูชา เทพยาศา ทุกวัน เกิดเป็น เงิน ตี แฉ, มิ ทำไร่นา
 เรือสวน เสก น้ำ รด เกิดผล ตี นก แฉ, มิ จะ ดู จะ ทาย ก็ ตี ท่าน เกาะกุม ไว้
 ก็ คี, ให้เอา ทอง บัว ๕ ทอง เสก ด้วย โองการ นี้ ๕ คาบ มี อาร ที่ ว่า จะ จำ ไว้
 ได้เลย. ลัทธู ทำ ร้าย มิ ได้ สะ หั้ว ก็ ทาย ดู กล่าว มา นั้น อันตราย ทั้ง ปวง อัน
 ไท ๆ ก็ ตี มี อาร ทำ ร้าย, ให้เอา เทียน หัก บาท หนึ่ง นั้น ๕ เล่ง เอา ไป ถวาย
 แก่ พระเจ้า ๕ พระองค์ ของ จำ รัญ สุข. ถ้า ใคร รั้ว ว่า ทรัพย์ ที่ นี้ มี จริ งา
 ไม่ จริ, ให้เอา เทียน ๕ เล่ม เสก ๕ คาบ, ถวาย แก่ พระเจ้า ที่ นั้น, แล้ว
 แต่ง เครื่อง นมัสการ บูชา เทพยาศา ใน ที่ นั้น, ถ้า แล มี ทรัพย์ ก็ ตี ไม่ มี ก็ ตี
 ให้มา เข้า สั้น ใน กลาง คั้น นั้น แฉ, ถ้า เงิน ตก ทง ตก น้ำ ให้เอา น้ำ มัน ใส่
 ใน กระตุง รุก เป็น ประทีป แล้ว เสก ด้วย โองการ นี้ ๕ คาบ, แล้ว ละย กระตุง ไป,
 แม้น ตก น้ำ อยู่ ที่ ไหน กระตุง ละย ณ อยู่ นั้น แฉ, พระอง การ นี้ ใช้ ได้ ๑๐๘
 แฉ, ให้ เชื้อ เอา กระตุง นั้น เกิด ประสิทธิ์ นก แฉ, ถ้า ใคร เข้า มา ทำ มิ ได้
 เลย, ให้เอา คิน ปลวก ขึ้น เป็น รูป เจตีย์ ปลวก ขึ้น ใน พระเจตีย์ เอา มา ขึ้น
 เป็น รูป ราชสีห์ ๕ ตัว, แล้ว เอา ศาตรา พระเจ้า ทั้ง ๕ พระองค์, เสก ราชสีห์
 แล้ว ให้ลงใน ราชสีห์ ทั้ง ๕ ตัว, แล้ว เอา อธิปิ โสภะควา ๆ ๓ ๆ ภาวะวาทิ,
 แล้ว ให้เอา ราชสีห์ ทั้ง ๕ ตัว, แล้ว ให้พระกุม เจ้า ที่, แล้ว เอา ราชสีห์
 ทั้ง ๕ ตัว ไป ผั่ง ทั้ง ๕ รูป, แม้น ว่า ลัทธู สัก เท่า ไท ๆ ก็ มี อาร ทำ ร้าย
 ได้เลย. พระมหาโองการ นี้ ได้ เชื้อ มา มาก แล้ว ประสิทธิ์ นก แฉ. ะ

๑ คุณ ข พุทธ นุสตะ อัมมานุสตะ สังฆานุสตะ, เขติจิตตัง เขติมะมะ,
 เวียมจิตตัง เข้า ตัว. ะ

๑ โอม จิตะกู จะ ผูก จิตตัง. ะระหัง สุกะโต โสทาละ ะ ผูก จิตต. อิติปิ
 โสภะควา ะ ข้าพเจ้า จะ ไหว้ ข้า คุณ พระ พุทธคุณหนึ่ง, พระ ขวมนคุณหนึ่ง

พระสังฆคณห์, พระศรีธวัชเมทไทยเจ้า, ขอเชิญมาปากเกล้า, ขอเชิญ
พระพรหมเสด็จเข้ามาอยู่หน้าฉาก, ขอเชิญ พระอินทราธิราชเสด็จมาอยู่หน้า
ซ้าย, ขอเชิญ พระนเรนทร์เสด็จมาอยู่หน้าขวา, ขอเชิญ พระคงคาเสด็จมา
เป็นน้ำลาย, ขอเชิญ พระพายเสด็จมาเป็นลมปาก, ขอเชิญ พระภค
เสด็จมาเป็นสร้อยสังวาลย์, ขอเชิญ พระกาฬเสด็จมาอยู่หัวใจ, ข้าพเจ้าจะ
ทำการสิ่งไร ขอให้ประสิทธิทุกเมื่อ, อย่ารู้เบื่อ อย่ารู้หน่าย, คุณครู บัณฑิต
อันไปอยู่ในถ้ำพระคูหา, ขอเชิญ ขึ้นมาช่วยทำการ, ข้าพเจ้าจะตั้งกระแจะ
โตธนาโกธนะโม สังฆะเทวรุกขัง อารักขันตุ, ฯ ว่าก่อน ฯ เจตเจตังโธระ
ตุลลังการะเวทสังโฆมุทโธสายังสังหะระ ณะภาตานุสสาชังพะตุลาภัง พะทุบญญา
พะทุเสนหา ขอ ปุ ฯ ละลุ บัญญา พุทธวาจาเอหิมะมะ. เสก ๓ มากิน ๓ ที่.
นะโมนะมะนะนะ ช่วย มะหา ช่วย ละลายทั้ง ปาก, ครั้น กู จะ ออก ปาก ว่า พระอินท
ก็ บมิได้, พระศรีสุทนต์ก็เข้า มาเป็นทองใจ, พระฤๅษี คาไฟเข้า มาเป็นทอง แก้ว
ทั้ง ห้า มาเป็นปาก, ครั้น กู จะ ออก ปาก ว่า พระอินท มาช่วยกัน, พระ จันทร
มาช่วย กู, พระอาทิตย์เสด็จ มาอยู่ รุก กู, ขอ สิทธิ สวาโหม ทิด ฯ เสก ๓ มาก
กิน. ฯ เอหิจิตัง จักขุพันทัง ปิยัง มะมะ. ฯ ประสมเนตรแล. อิมกามา
วะระวังอิติมาโสมา. ฯ เสก แป้ง ทา หน้า แล. นิจิ ฯ เอหิจิตัง จักขุพันทัง ปิยัง มะมะ. ฯ
เรียก เนื้อ ให้ ทิด. เอหาโสอุปสะระนะ ลักภักตติ ฯ เสก น้ำมันใส่ปากเจ็บ.
นิจิ เจรูอัคโธนิพพานัง สญญัง. ฯ พระ คาถา นี้ เป้า ผี ฉะมย ออก แล ฯ บัณฑิต
ปีศา จะ ทาสวาทะ พุทธิ มาเวโส รรมโม มาเวโสสังโฆ มาเวโส. ฯ เรียก คาถา แล.
เอหิจิตัง เอมะมะ ฯ อัคคัสมะมะวิกรังคะเว ฯ ผูก คาถา แล. อะมะนะ อะมะนะ อะมะนะ
ฯ ผู้ชาย. ฯ อะมะนะ อิมะตะ. ฯ ผู้หญิง. ฯ มาเวติ ฯ เรียก ชื่อ เขา แล. ฯ
นะทวานิประวิสสันตุ อุตตะตัสสะยะธามะเว สะมาเทสะนะนิพพานัง. ฯ เรียก ชื่อ แล. ฯ
สะสาโสสุญะนิพพาพุทธานัง ยะกั. ฯ จบ พระ คาถา. ฯ เมาสิโล อธิษฐาน
ดะวาทิ เอหิจิตัง มะมาธิมะมะ. ฯ ๓ ที่, เรียก คาถา เข้า ตัว แล. ฯ

๑ การวิโคชีวหายัง, มะขุวังว้างชีวหายันติ, พุชฌิตะวาลัททังสุตตะวา
วิญญูญะเยวียะ ๆ อนุตตะมัตถัง ปะกาเสนโตสสัถาอาหะ, ภาวณะ เสก ทมาก
กินกัน ประหม่าแล, ฯ อะปะระจิตัง ภาคินีจิตตัง ชะโนนิพพาสัตถา, ฯ คณณมะหา
นิยม, ฯ ยะทาโสอุปสธัง นะลัภะติ, ฯ แก่ผู้ก ยันต์สาม มุม ฯ ๑๐๐
โสทาเย ฯ ผู้ก คาทายันต์ผู้ก สारพัต ทั้งปวง ตาม แแต่ จะ ผู้ก เกิด ฯ อิกะวิติ,
กะวิติ, วิติอิกะ, ตีอิกะวิ ฯ พระคาถานี้ ใช้ได้ ๑๐๘ อย่าง สอนเทห์เลย. ฯ

๑ โอมเกโล มะทาเกโล, โอมเกโล มะทาเกโล ฯ สุนฺณผู้ตี้นัก แล ฯ มะ
คือ ตัวกู, อุ คือ ตัวนาย, มา จะ ทำร้าย กูก็ ขอมิได้ ฯ สัพพะชะลัมมิ, ฯ
ทำ ความ แล ฯ มะหะบุชะ, ลง ชายพก เขี้ยวเล่น เขา ยืม แล ฯ สาคุโอปายี
ปะติฐบั้งปาสาทิเกนะลัมปาทะ, ฯ ปลุก เครื่อง ฯ จิตติ ๆ วิตติ ๆ นิตติเอ
หิ ๆ มะ ๆ นิมพะลึงมะทาเกโร นานา ปะระมิจะลัมปั้งโน, อิติบิโสภะกะวา, มะชะ
อุเมทา จะมะทาภาชา, สัพพะเสนา จะปฐิตา, สัพพะสุกขังมะทาสาภัง, สัพพะโกธัง
วินาสสันติ. ฯ

๑ พุทังมะลึงเพช, ชำมังมะลึงแก้ว, คือเสมา ทั้ง ๔๐ ก้อน ตัวข้าพเจ้า,
สาร์พัตสัคค วิลาสสันติ ฯ ภาวณะกัน ตัวเราแล. ๑ อุมะพุทังลึงชะ. ฯ
ภาวณะกัน ตัวเรา. ๑ ราชบุตโตจะ โยเถโร นิมพลี อิตวิสุตโต ลาภินัง อุทะ
โมโหติ สัพเพเสสุ ปฐิตะยัง ฯ อะนะปะทัง ญาตินิคคะมะระราชานานิโย สัพพะปฐิต
โหติทา ๆ เมรุตสวันทามิ อะหังวันทามิ อะหังวันทามิ สัพพะทา. ฯ ภาวะ นา ชว ลาภ.

๑ นานุมุสสะหะระะบัพพะตะ คระรุคังละระระระระระนุทะทาสีโตมะวาทักเกสุ
เศกน้ำมัน กิน แล. ๑ จักขุพันตา พระเนตร แล มาเหติจิตตัง. ภาวณะ ประสม
เนตรมัน แล มา ภาวณะ เป้าไป แล. ๑ นะโมพุทธัสสะ นะโมอัมมะสะ นะโม
สังฆะสะ พุทัง ชำมัง ลึงขมิง บัง พระ พุทัง กราย พระอะระหัง กราย ลง ไป กระ
ชาทไฟ นรอก อะวิจี, เอาบารมี พระชินะลี้, ลง มา ช่วย บั๊ง กัน อันทะวาย,
นะละลายโม ละลาย สุนฺณ หาย นะโม พุทธายะ, พระ พุทัง กระวาย พระ ชำมัง กระ

ชาย พระสังฆ์ กระชายพระ ธารทั้งกระชาย. ๑ พระคาถาที่ใช้ได้ ๑๐๘ แล.
พันด้วยปูนแล ตามแต่จะใช้เกิด. ๑ เอกาเทง ๆ กาเน ๆ กาเทง ๆ พุทธัง
สระณัง นาถัง ชำมัง สระณัง มัตตังสังฆัง สระณัง ยันติยะนะ ๆ นิพพานะมุตมัง
พุทโธโลกะพุทโธพระติ, ชำโมโลกะชำโมพระติ, สังโฆโลกะสังโฆพระติ. ๑
เมื่อ จะ กราบ พระ ว่าที่ ๑ ลอศ ประท ว่าที่ ๑ ลง กระโต ว่าที่ ๑ เกิน ตาม
ทางไปให้ภาวณาไป, เมื่อ จะ นอน ให้ภาวณาแล้วจึงนอนเกิด. ๑

๑ พระเทสิ กิงกระณัง อะหังปิสัง ณะชานามิ. เมื่อ จะ นอน ให้ภาวณาแล้ว
จึงนอน. พุทธัง ยอดแก้ว พระ ลูกเกิดแล้ว, อิติปิโสพระศา. ๑ ให้ภรรยา
ภาวณา ลูก เกิดมา สวย นึก แล. ๑ หนึ่ง พระ กภาพ ร่อน เปลี่ยน เวียน
ประจำทิศ ๑ { เนาทิศ บูรพา, ๒๐ } มาสู่อุดร, ๑๑ { จร ภาคน, ๑๒ } เว
ทักษิณ, ๑๓ { ทอธริน, ๑๔ } ผก ผิน ประจิมมา, ๑๕ { คลาสู่ภายัพ, ๑๖ } คำ กลับ
สู่อิสาน, ขึ้นแรม วารนับได้เหมือนกัน. ๑ โอม กู จะ เสก หมาย บน ต้น
กู จะ มน พุท บน ค้าง, กู จะ เสก ให้ลูก ช้าง ๆ ก็ รน, กู จะ เสก ให้คน ๆ ก็ อยู่
มิได้, อยู่กลาง ภาให้มาสิงสู่ ร้องให้รักข ตาม กู สวาหะ. ๑

๑ สิทธิกรวิย, ถ้า จะ ทำให้ เปน ล่อง หน ทำด้วยวาโยธาตุ, ประเวธธาตุ.
๑ ถ้า จะ ชำมน้ำหา เรือมิ ได้, ท่านให้เอาใบไม้ ไป สำเร็จความ
ปรากฏ แล. ๑ ถ้า จะ ให้สัตว์ ชิบหาย. ถ้า จะ ให้ เปน คน แก่, ให้ภาวณา
ด้วย, ประเวธธาตุ วาโยธาตุ, เปน คน แก่ แล. ๑

๑ ถ้า จะ ให้ หนุ่ม, ให้ภาวนาด้วย อาโปธาตุ, เตโชธาตุ, เปน หนุ่ม แล.
๑ ถ้า จะ ทำให้ เปน ต่อ เปน แตน, ให้เอาเข้าสว เสก ด้วย วาโยธาตุ
๑๑ คาบ กันกระทำทั้งนี้, อำนาจ เปน ราชเสน่ห้แก่คน แล. ๑

๑ ถ้า จะ ทำให้ เปน ที่ รักษ์, แก่ เทพตามนุษย์ ทั้งหลาย, เมื่อ เที่ยง ค่ำ
ให้ภาวนา ด้วย ธาตุพระกระณิ ทั้ง ๔ ให้ได้ ๑๐๘ คาบ เปน ที่ รักษ์ แล. ๑

๑ ถ้าจะจับเหล็กแถมมิให้ร้อน, ให้ภาวนาด้วยอาโปธาตุ ๘ คาบ, มิร้อนเลย. ๑ ถ้าจะถายน้ำร้อน, ให้ภาวนาด้วยอาโปธาตุ, เทโชธาตุ ๑๕ คาบ, เป้าลง มิร้อนเลย.

ฯ

๑ ถ้าจะล้าง ตักน้ำ แลชัน, ให้เศกด้วยอาโปธาตุ, เทโชธาตุ, ๑๘ คาบ ทาฝ่ามือฝ่าเท้า มิร้อนแล.

ฯ

๑ ถ้าจะชุไฟ, ให้เศกน้ำลายทาฝ่ามือฝ่าเท้า, ด้วย ธาตุทั้งสี่ ๑๘ คาบ มิร้อนแล.

ฯ

๑ ถ้าจะเสกาะ ประจุประแจ, ให้ภาวนาด้วยวาโยธาตุ ๑๔ คาบ, เป้าลุก สิ้นแล.

ฯ

๑ ถ้าจะกัน ลี้อ, ให้ภาวนาด้วยปถะวิธาตุ ๑๒ คาบ รั้ง ตระหวาด ทั้งผูก ปากผูก เล็บ แล.

ฯ

๑ ถ้าจะกัน ช้าง, ให้ภาวนาด้วยปถะวิธาตุ ๑๓ ที่ตระหวาด ต้ม ทั้งขึ้น แล.

ฯ

๑ ถ้าจะ กัน ลั้วในน้ำ, ให้ภาวนาด้วยอาโปธาตุ ๑๒ ที่ลงน้ำไป เกิด.

๑ ถ้าจะให้ฝน ตกเมื่อเที่ยงคืน, ให้ภาวนา ด้วยอาโปธาตุ วาโยธาตุ ๑๐๘ คาบ ฝน ตกหนักแล. ๑ ถ้ามิให้แดดออก, ให้เขียนยันต์ กระณีไว้ฝ่ามือแล้ว, เศกด้วยวาโยธาตุ ๑๑ คาบ ล้างมือแล้ว ลงผงฝ่ามือแล้ว, จึงกำมือพระอาทิตย์ มีชกเลย. ๑ ถ้าจะห้ามลมแลฝน, ให้ภาวนาด้วยอาโปธาตุ, ปถะวิธาตุ ๑๖ คาบ เป้าไป ลม ฝน มีพัดมิ ตกเลย. ๑ ถ้าจะห้าม คนมิให้หลับได้, ให้ภาวนา ด้วยอาโปธาตุ, วาโยธาตุ, แล้วเขียน กระณีไว้ในเรือนเกิดมิเหนียวเลย. ๑ ถ้ามิให้ไฟไหม้เรือน, ให้เศกน้ำด้วยธาตุทั้ง ๔ แล้วประไป เกิดไฟไหม้เลย. ๑ ถ้าจะมิที่ไป, ให้ภาวนา

พิไชยสงครามไทย.

๑๑๙

ด้วยประวิธาตุ, วาโยธาตุ ๑๕ คาบไปเกิดฝนตกเท่าไร มิได้เขี่ยเลย.
แม้ว่าข้ามน้ำ มิเขี่ยเลย. ๗

๑ ถ้าจะทำให้เป็นเงิน, ท่านให้เอาใบพลูมาเศกด้วย ธาตุพระกระถิ
ทั้ง ๔ พระองค์, แล้วขี้เงินใบพลูแหลกเป็นเงินแล. ๑ ถ้าจะทำ
ให้มีเลขแก่คนทั้งหลาย, เอาเชียวเส้น ผืนด้วยน้ำหอมแล, เศกด้วย
วาโยธาตุ, วาโยธาตุ, ประวิธาตุ, ให้ได้ ๑๑ คาบไปเกิดคนทั้งหลาย, กลั
วักแล. ๑ ถ้าจะทำเงินซึ่งหนึ่ง สองซึ่งก็ดี, เอาเข้า ตอก ตอกไม้
มาใส่พาน, เศกด้วย ธาตุพระกระถิ, ทั้ง ๔ ให้ได้ ๑๐๘ คาบ เป็นเงิน อยู่
๓ วันแล. พ้นกว่านั้น ก็หายแล. ๑ อนึ่ง ท่านให้เอาใบไม้ รื้อนอน ๓ สิ่ง
มาทำเป็น รูป พระทศนุมาน นั้น, ฝรั่งเจิ้งสูง องค์คู่หนึ่ง, จงลง รัก บัดทอง
ก็แล้ว, เศกด้วย ประวิธาตุ, วาโยธาตุ, ๑๐๘ คาบแล้ว, เมื่อจะเศก
ทศนุมาน, เอาเครื่อง สัตวา อารุข ทั้งหลายนั้น, นั่งทับ ทำการ นั้นแล. ๗

๑ ถ้าจะมีที่ไป, เอาพระทศนุมาน ห่อผ้าโปกคี่ตะไปเกิด. คนทั้งหลาย
กลับหลับสิ้นแล. ถ้าจะให้เป็นราชเสนท, ให้เอา พระทศนุมานแช่น้ำมัน
หอมไว้ ทาสี, ผู้ใดเห็นหน้า อยู่มิได้เลย. ถ้าจะบังเอา ลูกหาย, มาทำ
เมื่อวัน ๖ ธง ประคำใส่ สี่ให้ ได้ ๑๐๘ ลูก, ลงอักขร แต่ ๖ ธง, ด้วย
ธาตุพระกระถิ ทั้ง ๔ แล้ว, เศก ร้อยแปดคาบ. ถ้าจะมีที่ไปเอาลูก
ประคำใส่ คี่ตะไปเกิด. คนทั้งหลายมิเห็นเราเลย. ถ้าจะคิดเหลือค
ว่าด้วย, ประวิธาตุ วาโยธาตุ, ๗ คาบ อยู่ดแล. ๗

๑ ถ้าจะกันงูมิให้ขบ, ภาวนา ด้วยพระคาถา, ประวิธาตุ ๓ คาบ
ก่อน กระทับทั่ว ๓ ที่, มัน ทำมิได้เลย. ๗

๑ ถ้าว่ามีคนพัวปาก, ประสาธให้เป็นเนื้อเคียว กันว่าด้วย, ประวิ
ธาตุ, วาโยธาตุ, ให้ ได้ ๑๑ คาบ ย่อนไปแล. ๗

๑ ถ้ามิให้ต้อง คม หอก คาย กระบี่ เส่นำให้ว่า, ประวิธาคูวโยธาคู, ๑๒ คาย มิ ออก จาก ผัก ใต้ เลย. ฯ

๑ ถ้า จะ ทำ ความ, ให้ เขียน ชื่อ ไล่ กระต่าย, เขา ยัน นี้ ล้อม แศก ด้วย วโยธาคูวโยธาคู, ๙ คาย ห่อ ข่าย ผัก ไข่ จุก รุทธวาร, นึ่ง กับ ไข่ แก่ เนื้อ ความ มิ ได้ เลย. ฯ

๑ ถ้า ว่า มี ผัก พร้า ยาค. ประสาร์ ให้ เป็น เนื้อ เตี่ยว กัน ว่า ด้วย, ประวิธาคูวโยธาคู, ๙ คาย หาย แล. ฯ

๑ ถ้า จะ ปิacle ให้ เป็น น้ำ ว่า ด้วย, ประวิธาคูวโยธาคู, ให้ ได้ ๑๑ คาย ช้อน ไป แล. ฯ

๑ ถ้า มิ ให้ หอก คาย กระบี่ ลอก มิ ให้ ออก, ให้ ภาชนะ ด้วย, ประวิธาคูวโยธาคู, ๑๒ คาย. ฯ

๑ ถ้า จะ ทำ เทียน ประคาน้ำ, เอา ใบ ทอง บาตาน ๑ ใบ สมี ๑ เกสร ดอก ไม้ ทั้ง ปวง. แล เครื่อง หอม ทั้ง หลาย, ประสม ด้วย สี่ สิ่ง หนัก ๑๐ ตำลึง, เอา ได้ สวรรพทมจาวีร ๑๐๘ เส้น, เป็น ไล่ เทียน พัน ให้ ไ้ งาม จึง แศก ด้วย, เอา ไป ธาคู, ให้ ได้ ๑๐๘ คาย ไป ประคาน้ำ แห่ง ไต ๆ, ก็ ได้ ทุก แห่ง แล. ฯ

๑ จินะวะระนะ ยุคทั้ง หี ๆ ล ๆ ถึง คัญจะ นิ บัจะระต ด้วย จะ สับท อาจารย์จะ ให้ ตั้ง บทเทศสนธิ, ทั้ง ตัว อธิระเจ, อังการะภินทุ นาถัง, อุปบั้นนัง พรหมะ สะหะปะติ, นามะกับเป สุธาคะโต บัญจะปะทุมัง ทิสสวา นะโมพุทธานะ วันทะนัง นะกาโร กักกุสันโธ โมกาโรโกนาคะมะโน, พุกาโร กัสสโป พุทโธ ทากาโร สิริ สากะยะ มุนิ, ยะกาโร อธิระยะเมตระโย, บัญจะพุทธานะ มามิหัง. ฯ

๑ อัน นี้ มนต์ สะการ เมื่อ จะ ทำ ด้วย, อธิระเจ, ๓ ที่ ๙ ที่ แล้วย ประสิทธิ์ แล.

นะกาโร บันนะชายะเต อธิระ ติ | สัจ | ทัง | | ทัง | ศัง | ทัง | หัง | อะ มะ | สา, ทั้ง ตัว ให้ ว่า ทั้ง กล่าว นั้น เกิด. ฯ

๑ โททัสสระจะ ฯ บุพพะมะโท ฯ เสสา ฯ วาปะโร ฯ สรวาปักกะติ ฯ สัพโพจันติ
 ประทะเวภาโว ฯ บุพพะมะโท ฯ เสสา ฯ สรวาสะเร ฯ กวัจจาสะ ฯ นะเย ฯ บุพพะ
 มะโท ฯ เสสา ฯ สรวาสะเร ฯ นะเย ฯ อังอิติโนคะหิสัง ฯ กวัจจิโลบั้ง ฯ บุพพะ
 มะโท ฯ เสสา เพ็ญญ ชะนา ฯ สรวาสะเรโลบั้ง ฯ กวัจจาสะ ฯ นะเย ฯ บุพพะมะโท
 เสสา ฯ วาปะโร ฯ สรวาปักกะติ ฯ อังอิติ ฯ วัคคันตังวา ฯ อะนุปะธิชฺฐาณัง ฯ บุพพะ
 มะโท ฯ สรวะโลโป นะเย ยุคเตภาเนนํพญญะนะ ทัว ตัน ไป สู้ ที่ ฯ บุพพะมะโท ฯ
 เสสา ฯ วาปะโร ฯ สรวาปักกะติ ฯ บุพพะมะโท ฯ เสสา ฯ วาปะโร ฯ สรวาปักกะติ,
 อังอิติ, วัคคันตังวา ฯ อะนุปะธิชฺฐาณัง ฯ บุพพะมะโท ฯ สรวะโลโป ฯ ล ฯ อังอิติ ฯ
 กวัจจิโลบั้ง ฯ บุพพะมะโท ฯ เสสา ฯ สรวาสะเร ฯ นะเยประวัง ฯ อังอิติ ฯ มะทาสะเร
 นะเยประวังยุคเต ฯ บุพพะมะโท ฯ เสสา ฯ โลบั้งจะคัตตรา ฯ ทิมังในเมื่อ ฯ นะเย
 อิทัง อัทธะบั้ง อันนิ อัทธะรูนี สิกะติกะสำเร.

ฯ

๑ ถ้าผู้ใด จะเรียน, ใบศรี หัสนุเงิน ๖ บาท เทียนเงินเทียนทองขัน
 ผ้าขาว จึง จะ ประสิทธิ์แล. อาจารย์ ท่านให้ นะมัสการเสีย ก่อน จึง เรียนเกิด. ฯ

๑ อีจะเจ โลโปจะ วิธย อีชีจะเจ เปน มะกาโรโตติ สัมกะโว เปน นะโมพุทฺธายะ
 นะโม ฯ โลโป จะ วิ จะลบ นะโม เปน มะกาโรโตติ สัมกะโว เปน มะอะอุ อีจะ ฯ

เสสละโลโป จะ วิ จะลบ เสศมะ ฯ สีสะ พุทธา ประนะวิยะเต ช่ายะเต

	ทเวเนตา	} พุทธาวิชายะเต
มะอะอุ เสสละโลโป จะ วิ จะลบ เสศ มะอะอุ	ทเวชะนา	
	ทเว หักถาปาทา	

ทำ องค์ พระ สำเร็จ แล้ว. เสก องค์ ด้วยพระคาถา นี้, สีสะกาโร
 พุทธลักขณัง, สีสะ ทุกขัง กุสละธรรมา นะโมพุทฺธายะ ฯ เสวจลิน ฯ อังกา
 โร ธรรมลักขณัง อังการะอะนีจัง อะกุสละ ธรรมา นะโมพุทฺธายะ ฯ เสศ องค์
 บาทะกาโร สังฆะลักขณัง บาทะอนัตตา อะพะยากะตา ธรรมา นะโมพุทฺธ

เสร็จบาทแล. ฯ อุณาโลมสุริยเทวะทูลโย ชินทะกะธัมมะโกสลาทะลังชาตัง
 นาสะนาสสัมพะกัง คำถึระ คุรุทกม ภาณ พากุตะบีส้า จะมะทายักชา สัพพะสัทธ
 ะนะระนาสัพพะอุปาทัยะ ฯ ภายะวาวินาสสันตุ, คุรุทเททวิริยะจะวะ จันทะ
 มารีปริ ปาริกาอุณา โลเมอิทะติทะวะระวัฑธวัฑธอิทะติทะติมะนะสะบัตติโล ฯ
 โกปัยยะปัทมาภาวาวินโน มัจจะกาเล อะกังขัยังมะ ฯ เทหิ สวะสัทธิภาวันคุ
 เม ฯ คากานี้ให้ชักอุณาโลม, บัง โมนะยังนี้ เสร็จ จะชะชะทะมะพะทะ ฯ
 ปาปะ ฯ อาอะ ฯ อะโมหุพันตา ฯ อะอะอะอะ ฯ ประมะมัง ทุกขัง โลโป
 จะสัสะกาโรโหติสัมมะโว ฯ เปน ๐ ฯ ทุติยัง อะนิจัง โลโปจะ อังกะโรโหติ
 สัมมะโว ฯ เปน ๑ ตะติยัง อะนัตตา โลโปจะมะหา ๐ โญโหติสัมมะโว ฯ
 เปน ๑ เปนนีพาน ๓๐ จบเท่านั้นแล. ฯ

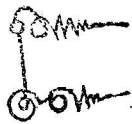
๑ นะโมมิชิตีประระมัตตะพุโรนะมามิ จิตตัง ประระมัตตะ จิตะยานุปะเทสัง
 นะมามิ ๐ ญิงประระมัตตะ นะมามิสัง, คากานี้เศก ๐ นีพพานแล. ฯ

๑ ยันต์ เลือ

พระยักโขมพระยักโขม สุนฺดะธัระตัง ทิมทิม ทิมทะ

๑ ราชสีห์

ทะโตโพธิสัตโต ราชสิงโทะจะมะหิทธิโกอะระหัง

คะมัตตะมะภาสะโน ราชสิงโทะสัตทาอะหะ ทิมทิม ทิมทิม. เศก. ฯ

นะจะคาปะ คัสสิยะโทะอะสัณญูโต ฯ เศก นะ บังไฟร. ฯ

๑ มะหาคุ

อะระหันตัง ภาทายะ นะโรมะหาโกโคอุปะ เศก อ่อนใจ

พิไชยสงครามไทย.

๑๒๓

นะระหุติติ ะหิสิเน ะหะ จะติถิ เศก พระสุเมรุ.

ฯะ

โธ บัพพะโต มะหาราชา สัพพะสะเนหา ขาวะยิ. สุตฺร ประมัญจิกัณ. ฯะ

นะนระยณ์ โมนะนระยณ์ นะแปลงรูป ๆ โมแปลง

กาย ถอรูป. เศก ห้ามไฟ ๑๑๗ องค์.

ฯะ

จัตระ วิภักตะ สัจจาทัง อะสิภัง ประมะ ติญญัง. เศก ธาณต.

ฯะ

อาภาสะโตนิพระติวิสิข จัณ. เศก พระกระเจา.

ฯะ

นะหิ ธงผ้า นือ รูป หน้าไม้ เชน. ฯะรัง ขรรณม้ง สัจจัม

บั้ง จักขุ เตมะ ภาจจะ บัด หู บั้งตา หิรัง. เศก.

ฯะ

พรหม ที่ หน้า, นะนระยณ์, โมนะนระยณ์ ที่ หน้า, โมนะนระยณ์.

พิทธิจะ ศก ๗ ๑ ชะเทศี ๆ กิ่งกระณา อะหังปิตา พุทโธ มะชานามิ
 โรโวประลาณันติ ชะเทศี ๆ กิ่งกระณาชะเทศี อะหังปิตัง ชานามิ สัพพะ สัพพะสัทธ
 วิทังเสตุ อะเสสสะโต. พุทธัง, ธรรมมัง, สังฆัง. เทเชมิ. เสดมมะ. ๗๕

๑ พิไชยสงครามไทยจบ บริบูรณ์ แต่เพียงนี้. ๗๖

